

UCHWAŁA Nr XXX/148/09
Rady Gminy Dąbrowice
z dnia 19 października 2009 roku

w sprawie przyjęcia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowice.

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; zmiany: z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759; z 2005 r. nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 zmiany: z 2004 r. Dz. U. Nr 6, poz. 41, Nr 141, poz. 1492; z 2005 r. Nr 113, poz. 954, Nr 130, poz. 1087; z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 225, poz. 1635; z 2007 r. Nr 127, poz. 880; z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, Nr 201, poz. 1237, Nr 220, poz. 1413) Rada Gminy Dąbrowice uchwala, co następuje:

- § 1. 1. Uchwala się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowice.
2. Integralnymi załącznikami uchwały są:
- 1) Część tekstowa – Załącznik nr 1,
 - 2) Rysunek „Kierunki zagospodarowania” skala 1:10 000 – Załącznik nr 2,
 - 3) Rysunek „Uwarunkowania rozwoju” skala 1:10 000 – Załącznik nr 3,
 - 4) Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag dotyczących projektu zmiany Studium – Załącznik nr 4.
- § 2. Traci moc uchwała Nr 165/XXXII/67/2001 Rady Gminy Dąbrowice z dnia 28 grudnia 2001 roku w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowice.
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dąbrowice.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
H. Hordich
TAKSIERZ KUSZAK

Załącznik Nr 1 do
Uchwały Nr XXX/148/09
Rady Gminy Dąbrowice
z dnia 19.10.2009 r.

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY DĄBROWICE**

- październik 2009 -

Nazwa opracowania: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowice

Zamawiający: Gmina Dąbrowice

Umowa: Nr 8/2008 z dnia 2 czerwca 2008 r.

Zespół autorski:

mgr inż. arch. Ewa Krakowska	<i>uprawnienia urbanistyczne nr 1099/90</i>
	<i>OIU – WA-095</i>
mgr Krzysztof Karski	<i>uprawnienia urbanistyczne nr 219/88</i>
mgr Emilia Stankiewicz	
mgr inż. Józef Denicki	<i>uprawnienia budowlane nr 171/66</i>
mgr Jacek Barański	

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	5
UWARUNKOWANIA	8
I. Podstawowe informacje o gminie, rzutujące na jej rozwój i gminną politykę przestrzenną	8
II. Uwarunkowania wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego (2002 r.) i wniosków ze strony władz wojewódzkich.9	
II.1. Kierunki zagospodarowania i polityki przestrzennej według planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego	9
II.2. Propozycje zadań dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych w obszarze gminy lub w jej rejonie.....	14
II.3. Wnioski ze strony władz wojewódzkich.....	14
III. Uwarunkowania wynikające z procesów demograficznych i stanu zatrudnienia..	15
III.1. Procesy demograficzne	15
III.2. Zatrudnienie.....	17
IV. Uwarunkowania wynikające z warunków życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	24
V. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, waloryzacji rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, zasobów przyrody i krajobrazu kulturowego, zagrożenia środowiska.....	41
V.1. Uwagi ogólne	41
V.2. Budowa geologiczna, tektonika, rzeźba terenu i warunki klimatyczne.....	41
V.3. Wody powierzchniowe i podziemne	44
V.4. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna	49
VI. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej i miejsc pamięci narodowej.....	58
VI.1 Zarys historii.....	58
VI.2. Ustalenia dotyczące granic i zasad ochrony obszarów i obiektów zabytkowych.....	65
VI.2.1.Obiekty i obszary zabytkowe wpisane do rejestru zabytków	65
VI.2.2. Obiekty i obszary wpisane do ewidencji zabytków podlegające konserwatorskiej ochronie.....	66
VI.2.3. Cmentarze	67
VI.2.4. Stanowiska archeologiczne.....	67
VII. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego	69
VIII. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenów.....	70
IX. Uwarunkowania wynikające z możliwości i potrzeb rozwoju gminy.....	71
X. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	76

X.1. Obiekty i tereny przyrodnicze chronione na podstawie przepisów odrębnych	76
X.2. Obiekty i tereny dziedzictwa historycznego, chronione na podstawie przepisów odrębnych	77
XI. Uwarunkowania wynikające z udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych.....	77
XI.1. Surowce mineralne.....	77
XI.2. Wody podziemne	77
XII. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.....	80
XIII. Melioracje.....	81
XIV. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.....	82
XIV.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacyjnych.....	82
XIV.2. Uwarunkowania wynikające z infrastruktury technicznej	85
XV. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych	88
XVI. Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	88
XVII. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	88
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA.....	90
XVIII. Kierunki rozwoju i polityki przestrzennej gminy wynikające ze strategii jej rozwoju.....	90
XIX. Zasady i standardy kształtowania zabudowy, zagospodarowania terenów, parametry i wskaźniki urbanistyczne	97
XIX.1. Ogólne ustalenia zasad zagospodarowania.....	97
XIX.2. Uszczegółowione ustalenia dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów	100
XX. Tereny wyłączone spod zabudowy	110
XXI. Obszary przestrzeni publicznej.....	111
XXII. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego	111
XXIII. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej.....	117
XXIV. Kierunki rozwoju systemów komunikacji	119
XXV. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej	120
XXVI. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemi	126
XXVII. Obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	126
XXVIII. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych.....	126
XXIX. Obszary wymagające rekultywacji, przekształceń lub rehabilitacji	127
XXX. Granice terenów zamkniętych.....	127
XXXI. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz o znaczeniu ponadlokalnym	127

XXXI.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym	127
XXXI.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.....	129
XXXII. Zabezpieczenie warunków obronności i obrony cywilnej.....	129
XXXIII. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	131
XXXIV. Obszary problemowe	131
XXXV. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	132
Literatura i materiały źródłowe:	134

WPROWADZENIE

1. Rada Gminy Dąbrowice podjęła Uchwałę Nr XIII/67/08, z dnia 28 marca 2008 r. w sprawie przystąpienia do zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowice”.

Zmiana dotyczy „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowice” uchwalonego przez Radę Gminy Uchwałą Nr165/XXXII/2001 z dnia 28.12.2001r. W październiku 2001r. zostało wykonane Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dąbrowice. Wykonawcą było Towarzystwo Urbanistów Polskich, Zakład Planowania Przestrzennego, Pracownia w Płocku. Opracowanie zostało wykonane przez zespół pod kierunkiem głównego projektanta mgr Barbarę Piosik.

Według Uchwały z marca 2008r. zmiany dotyczyć będą wyznaczenia terenów pod wszelkiego rodzaju działalność i aktywizację gospodarczą.

2. Za podjęciem uchwały dotyczącej zmiany ww. „Studium ...” przemawiają głównie następujące powody:

- zmiana ustawy regulującej kwestie związane z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym.

Studium z 2001 r. było sporządzone w oparciu o ustawę o zagospodarowaniu przestrzennym z 7 lipca 1994 r. (Dz. U. Nr 15, poz. 139 ze zmianami);

- w dniu 27 marca 2003 r. Sejm uchwalił ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zmianami), zastępującą ustawę z 1994 r.

Nowa ustawa wprowadza rozszerzony zakres analiz i ustaleń studium, a w tych tak istotny zapis, że „Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych” (Art. 9, ust. 4);

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 118, poz. 1233) wprowadza szereg nowych uregulowań co do zakresu projektu studium, zarówno jego części tekstowej, jak i rysunku;

- nowe opracowania o charakterze problemowym i specjalistycznym oraz wnioski ze strony instytucji i osób, pogłębiające rozpoznanie stanu gminy, określające perspektywy jej rozwoju, oceniające jej walory przyrodnicze i historyczne oraz opracowania dotyczące regulacji gospodarki przestrzennej w gminie wymagające uwzględnienia przy zmianie studium.

Do najistotniejszych dokumentów i opracowań z powyższej grupy zaliczono:

- uchwalony przez Sejmik Województwa Łódzkiego „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego” z 2002 roku;
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dąbrowice – Uwarunkowania rozwoju, Dąbrowice, październik 2001.
- Uchwała Nr IX/64/03 Rady Gminy Dąbrowice z dnia 27 sierpnia 2003 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Dąbrowice.
- Uchwała Nr XXXII/173/05 Rady Gminy Dąbrowice z dnia 31 sierpnia 2005 r. w sprawie zmiany Strategii Rozwoju Gminy Dąbrowice.
- Uchwała Nr XL/230/06 Rady Gminy Dąbrowice z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie zmiany Strategii Rozwoju Gminy Dąbrowice.
- Uchwała Nr XL/229/06, Rady Gminy Dąbrowice w sprawie: przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrowice na lata 2006-2015
- Uchwała Nr XVI/83/08 Rady Gminy Dąbrowice, z dnia 10 czerwca 2008r. w sprawie: zmian w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gminy Dąbrowice na lata 2007- 2013.
- Program Ochrony Środowiska dla gminy Dąbrowice, Centrum Zrównoważonego Rozwoju, Łódź, 2004

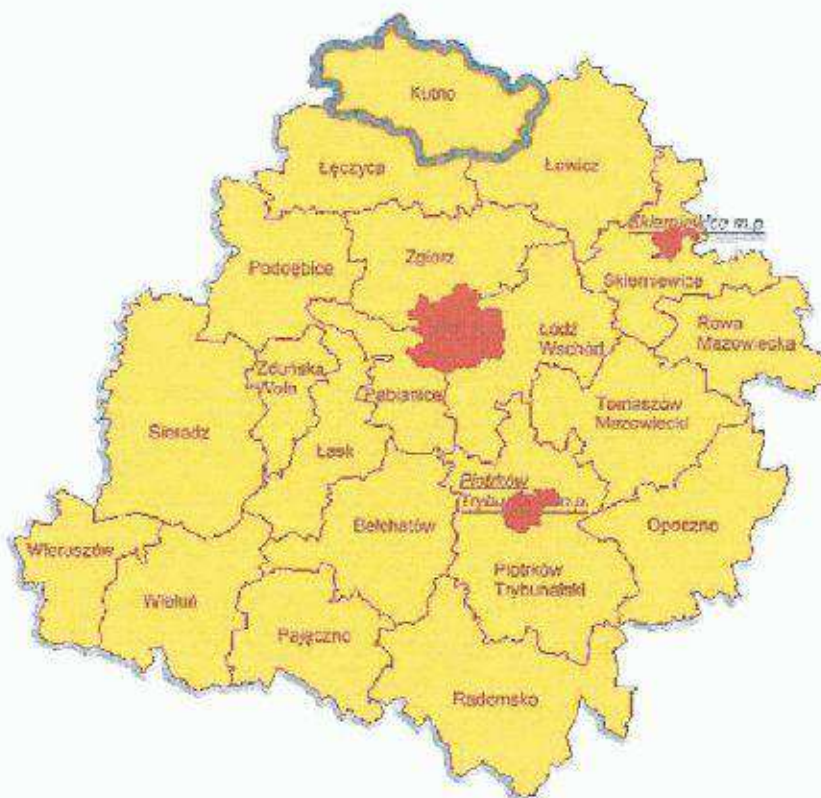
- Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Dąbrowice, Centrum Zrównoważonego Rozwoju, Łódź, 2004
- „Inwentaryzacja złóż kopalin, punktów eksploatacji i składowisk odpadów z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska gminy Dąbrowice. Stan na dzień 31.12.200 r.”, Przedsiębiorstwo Geologiczne POLGEOL S.A., Zakład w Łodzi
- „Wojewódzki Program Ochrony i Rozwoju Zasobów Wodnych dla woj. łódzkiego”, Biuro Projektów Wodnych, Melioracji i Inżynierii Środowiska. BIPROWODMEL Sp. z o.o., Poznań;
- Roczniki Statystyczne woj. łódzkiego (Województwo łódzkie – Podregiony, Powiaty, Gminy – 2006 r., 2007 r. Urząd Statystyczny w Łodzi;
- „Informacje zawarte w Internecie „Dąbrowice – gmina”.

UWARUNKOWANIA

I. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE, RZUTUJĄCE NA JEJ ROZWÓJ I GMINNĄ POLITYKĘ PRZESTRZENNĄ

Gmina Dąbrowice jest gminą wiejską, położoną w środkowym obszarze Polski i wchodzi obecnie w skład powiatu kutnowskiego, województwa łódzkiego.

Gmina Dąbrowice położona jest na styku historycznej Ziemi Łęczyckiej i Kujaw, w północno-zachodniej części powiatu kutnowskiego, w woj. łódzkim.

Położenie gminy Dąbrowice na obszarze województwa łódzkiego, w powiecie kutnowskim

Gmina Dąbrowice jest gminą rolniczą, 93,6% jej powierzchni stanowią użytki rolne. Korzystne warunki agroekologiczne i dobre gleby sprzyjają uprawie pszenicy jarej i ozimej oraz buraków cukrowych, a także rozwojowi ogrodnictwa i warzywnictwa.

Grunty orne zajmują 4753 hektarów, z czego ok. 50 % powierzchni tych gruntów, to gleby o klasach bonitacyjnych II i III, a ponad 40% powierzchni gruntów ornych, to gleby w IV klasie bonitacyjnej. Użytki zielone stanowią 2 % ogólnej powierzchni, natomiast lasy i grunty leśne stanowią zaledwie 12 ha. tj. 0,27 % powierzchni.

Powierzchnia gminy wynosi 45,9 km², zamieszкана jest przez 2 123 osoby (dane na sierpień 2008 r.).

Gmina podzielona jest na 11 sołectw: Augustopol, Baby, Dąbrowice I, Dąbrowice II, Dąbrowice III, Liliopol, Mariopol, Ostrówki, Witawa, Zgórze, Żakowiec.

Gmina Dąbrowice jest członkiem Związku Gmin Regionu Kutnowskiego.

II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO (2002 R.) I WNIOSKÓW ZE STRONY WŁADZ WOJEWÓDZKICH

II.1. Kierunki zagospodarowania i polityki przestrzennej według planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego

- 1) „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego” został uchwalony przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr XLV/524/2002 z dnia 9 lipca 2002 r., tzn. rok po opracowaniu i przyjęciu przez Radę Gminy „ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dąbrowice” z 2001 r.

Według „Kierunków zagospodarowania i polityki przestrzennej” określonych w aktualnym dotąd „Planie ...”, gminę Dąbrowice zaliczono do: „obszarów wielofunkcyjnych przekształceń obszarów wiejskich”

Strefa wielofunkcyjnych przekształceń obszarów wiejskich, obejmuje obszar o dominującej funkcji rolniczej, cechującej się niewłaściwą strukturą agrarną, niską opłacalnością produkcji rolnej, niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturą społeczną, gospodarczą, techniczną i ukrytym bezrobociem. Jednocześnie występują tu rejony o ugruntowanych tradycjach i wyraźnej specjalizacji rolniczej (sadownictwo, warzywnictwo, uprawy ziemniaków) jak również atrakcyjne pod względem przyrodniczym i kulturowym.

Rozwój tych regionów wiąże się z niezbędną restrukturyzacją gospodarki rolnej oraz modernizacji wsi.

Wielofunkcyjny rozwój strefy wymaga rozwoju infrastruktury oraz ożywienia przedsiębiorczości – zarówno w rolnictwie i jego otoczeniu, jak i poza nim przy wykorzystaniu lokalnych zasobów gospodarczych i walorów przyrodniczo – krajobrazowych.

W procesach gospodarczego ożywienia strefy istotną rolę powinny odgrywać: agroturystyka, przetwórstwo rolno – spożywcze, obsługa ruchu turystycznego, jak również poprawa stanu środowiska.

W procesie przekształceń podstawowe działania powinny być skierowane na;

- likwidację nadmiernego zatrudnienia w rolnictwie oraz wysokiego bezrobocia na wsi, także tego utajonego.

Oznacza to konieczność tworzenia nowych miejsc pracy poza rolnictwem, np. poprzez rozwój przetwórstwa surowców rolnych, rozwój usług turystycznych oraz agroturystyki,

- zmiany w strukturze obszarowej gospodarstw indywidualnych, poprzez wzrost gospodarstw dużych (ok. 9,0 ha.) i największych (powyżej 15,0 ha.) oraz spadek liczby gospodarstw najmniejszych.

Oznacza to konieczność stymulowania procesów koncentracji ziemi celem tworzenia większych gospodarstw nastawionych na wysokiej jakości produkcję rynkową,

- kompleksowej rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej i społecznej wsi.

W rezultacie tych podstawowych działań pojawiają się realne szanse na złagodzenie dysproporcji w warunkach życia między miastem a wsią.

2) W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Łódzkiego (2002 r.) charakteryzując system osadniczy województwa, najbliższe gminy Dąbrowice miasto, czyli Krośniewice zaliczono do grupy – ośrodki lokalne – miasta pozostałe.

Krośniewice znajdują się w grupie miast, o dominującej funkcji obsługi rolnictwa i usług dla ludności, ze zróżnicowanymi funkcjami uzupełniającymi, najczęściej obsługa ruchu turystycznego, częstokroć z funkcją gospodarczą i produkcyjną.

Generalnie są to miasta małe, o zaludnieniu poniżej 10 tys. mieszkańców i zróżnicowanym potencjale demograficznym i gospodarczym.

Krośniewice znajdują się w przedziale miast, poniżej 5 tys. mieszkańców.

3) Według „Kierunków zagospodarowania i polityki przestrzennej” określonych w aktualnym dotąd „Planie ...”, gminę Dąbrowice zaliczono też jako: „obszary problemowe koncentracji procesów rozwojowych i urbanizacyjnych o skali regionalnej”; jako obszar problemowy deficytu wód w strefie intensywnego rozwoju rolnictwa.

Jest to obszar bezleśny, określony przestrzennie zasięgiem najwartościowszych gleb, położony na północ od pradoliny Bzury i Neru.

Charakteryzuje się relatywnie korzystną wielkością gospodarstw oraz zarysowaną specjalizacją w zakresie warzywnictwa. Jednocześnie obserwuje się na tym obszarze najniższe opady w kraju; poniżej 500 mm rocznie.

Istotną cechą tego obszaru jest brak innych, silnych motywów rozwojowych, poza rejonem Kutna – istotnym węzłem transportowo – logistycznym.

Podstawowym problemem, dla tego regionu jest wybór jednej z polityk:

- dostosowanie struktury rolnictwa do deficytu wody przy ograniczonych możliwościach rozwoju małej retencji i nawodnienia,
- pełnego wykorzystania walorów glebowych, rozwiązania deficytu wody poprzez realizację systemu nawadniającego w skali regionalnej, wykorzystującego zasoby wodne Neru i Bzury z Rawką.

4) Cele środowiskowe i priorytety gminy Dąbrowice są zgodne z polityką województwa łódzkiego i powiatu kutnowskiego.

Cele i priorytety Programu Ochrony Środowiska dla gminy Dąbrowice są zgodne z treścią:

- Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Łódzkiego,
- Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego.

Program Ochrony Środowiska dla gminy Dąbrowice – określa następujące cele i priorytety w latach: 2004 – 2011.

- Zachowanie i wzbogacanie walorów przyrodniczo – krajobrazowych gminy,
- Przywracanie równowagi przyrodniczej na obszarach rolniczych,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Poprawa bilansu hydrologicznego gminy,
- Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zachowanie zasobów wód podziemnych,
- Poprawa jakości powietrza,
- Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy (edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży),

- Poprawa klimatu akustycznego gminy,
- Minimalizacja zagrożeń ze strony promieniowania elektromagnetycznego,
- Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego gminy,
- Zmniejszenie obciążenia środowiska odpadami.

II.2. Propozycje zadań dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych w obszarze gminy lub w jej rejonie

Na obszarze gminy Dąbrowice nie występują przedsięwzięcia umieszczone w programach zadań rządowych.

II.3. Wnioski ze strony władz wojewódzkich

1. Zarząd Województwa Łódzkiego stwierdził (grudzień 2006 r.), że projekt zmiany „Studium ...” winien uwzględniać ustalenia zawarte w „Strategii rozwoju województwa łódzkiego” (ze stycznia 2006 r.) i w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”.
2. Łódzki Urząd Wojewódzki zgłosił między innymi następujące uwagi i wnioski (czerwiec 2008 r.):
 - „Na obszarze gminy Dąbrowice nie występują przedsięwzięcia umieszczone w programach zadań rządowych ...”,
 - „Zapisy ustawowe wskazują jako podstawę działań w gospodarowaniu przestrzenią rozwój zrównoważony. Środowisko przyrodnicze, potrzeby cywilizacyjne, wartości kulturowe, warunki życia oraz ład w przestrzeni, powinny stanowić współzależne nurty działań, zachowujące bądź wprowadzające równowagę w gospodarowaniu obszarem gminy. Nadmierna rezerwacja terenów inwestycyjnych przy jednoczesnym

braku określenia kolejności i etapów ich wykorzystania, czasem nieodpowiedni wybór ich lokalizacji oraz niewłaściwe bądź ograniczone wyposażenie w niezbędną infrastrukturę drogową i techniczną, stwarzają efekty przeciwne zasadzie zrównoważonego rozwoju”.

III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PROCESÓW DEMOGRAFICZNYCH I STANU ZATRUDNIENIA

III.1. Procesy demograficzne

Według danych zawartych w dostępnych materiałach źródłowych, liczba ludności gminy Dąbrowice na przestrzeni kilkudziesięciu lat ulegała dużym, ale i niepokojąco negatywnym zmianom.

Systematyczny spadek ludności w gminie Dąbrowice ilustruje poniższa tabela.

Lata	Liczba ludności w osobach
1946	4027
1950	4395
1960	3322
1970	3204
1975	3100
1980	2986
1985	2736
1990	2630
1995	2571
1998	2404
2000	2377
2001	2261
2005	2109
2006	2081
2008	2123

Począwszy od wyzwolenia, do chwili obecnej, liczba ludności gminy ciągle maleje. Przyczyną tego stanu jest brak rozwoju przemysłu i powstawania nowych inwestycji na terenie gminy oraz duża liczba małych, niespecjalistycznych, nierentownych gospodarstw rolnych o powierzchni od 1,0 do 5,0 ha, które nie dają możliwości

utrzymania się właścicielowi i członkom jego rodziny. Na skutek tej sytuacji znaczna ilość ludzi, przeważnie młodych, dojeżdża do pracy do miasta i okolicy, zakłada tam rodziny i zostaje na stałe.

Wśród wyjeżdżających byli też tacy, którzy poszukiwali lżejszej i atrakcyjniejszej pracy innej niż w rolnictwie. W ostatnich latach, gdy bezrobocie dotknęło nie tylko miasta ale i miejscowości wiejskie, sytuacja powoli się zmienia, ludność podejmuje każdą pracę zarobkową, jaka jest dostępna w gminie.

Liczba ludności gminy w okresach 5-letnich maleje o ponad 100 osób. W latach 1980 – 1985 ubyło aż 250 osób, w 1995 – 1998 – 167 osób, a 2000 - 2001 – 116 osób. W ostatnim 5-leciu (2001- 2006) ubyło z obszaru gminy 180 osób. Po 2006 roku w gminie można dostrzec tendencje wzrostowe, gdyż liczba ludności od 2006 roku do połowy 2008 roku wzrosła o 48 osób.

Według danych zawartych w Roczniku Statystycznym, wydany w 2006 i 2007 r., powierzchnia oraz dane demograficzne dotyczące gminy Dąbrowice (stan w dniu 31.XII) w latach 2005 i 2006 przedstawiały się następująco:

Lata	Powierzchnia w km ²	Ludność				Kobiety na 100 Mężczyzn
		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1 km ²	
2005	46	2109	1048	1061	49	99
2006	46	2081	1029	1052	45	102

Struktura ludności w 2005 r. i 2006 r.:

Lata	Ludność w wieku		
	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
2005	455	1214	440
2006	459	1184	438

Wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił odpowiednio: 74 i 76.

Ruch naturalny wynosił w 2005 r. (- 5,1), a w 2006 r. (-4,2 ‰)

Saldo migracji na pobyt stały (migracje wewnętrzne) w powiecie kutnowskim (– 3,7 ‰) – 392 osoby oraz w 2006 r. (– 3,5‰) – 372 osoby.

Ludność gminy Dąbrowice w poszczególnych miejscowościach w rozbiciu na poszczególne przedziały wiekowe, przedstawia się następująco (stan na sierpień 2008 r.)

Miejscowość	0-3	4-18	19-40	pow. 40	ogółem
Dąbrowice I	7	85	91	173	351
Dąbrowice II	1	33	56	166	256
Dąbrowice III	4	66	85	227	383
Augustopol	3	46	63	109	221
Baby	8	73	90	101	272
Liliopol	2	7	23	27	59
Mariopol	3	27	25	16	71
Ostrówki	8	55	74	97	234
Witawa	4	27	40	53	124
Zgórze (Iwiny)	3	23	26	23	75
Żakowiec	2	14	23	32	71
OGÓŁEM	45	457	597	1024	2123

III.2. Zatrudnienie

1) Od najdawniejszych czasów podstawą zatrudnienia i utrzymania ludności zamieszkującej gminę Dąbrowice było i jest nadal rolnictwo. Z pracy w rolnictwie utrzymuje się ponad 70% jej mieszkańców.

Okolo 15% ludności pracuje poza rolnictwem – w gospodarce uspołecznionej; głównie w: przemyśle, budownictwie, transporcie, oświacie, placówkach służby zdrowia, administracji i handlu.

Wśród mieszkańców gminy występuje ludność utrzymująca się z pracy poza rolnictwem, mająca także dodatkowe źródła utrzymania z pracy w rolnictwie. Ludności dwuzawodowej, tzw. chłopo-robotników, w gminie jest około 50 osób. Rolnicy w gminie pracują głównie we własnych gospodarstwach rolnych.

2) Obecnie na terenie gminy jest ogółem ponad 500 gospodarstw rolnych; w tym dobrze gospodarujących, dobrze wyposażonych, na wysokim poziomie technicznym jest trochę ponad 100 oraz około 200 gospodarstw na średnim poziomie rozwoju, które przeżywają mniejsze lub większe kłopoty, ale mimo to utrzymują się na rynku. Pozostała część gospodarstw znajdujących się na terenie gminy, a jest ich prawie połowa, to gospodarstwa niedoinwestowane, zaniedbane, w złym stanie technicznym, które nie przynoszą właścicielom żadnych dochodów, a czasem nawet straty. Gospodarstwa te produkują i zapewniają płody rolne tylko na zaspokojenie własnych potrzeb.

3) Gmina Dąbrowice, podobnie jak wiele innych gmin powiatu kutnowskiego zagrożona jest dużym bezrobociem strukturalnym.

4) Na terenie gminy nie występuje żaden duży zakład przemysłowy, mogący zatrudnić większą liczbę osób. Istniejące firmy, instytucje i zakłady przemysłowe i usługowe nie są obecnie w stanie zatrudnić wszystkich poszukujących pracy i tym samym w znacznym stopniu ograniczyć istniejące bezrobocie.

Podobna sytuacja, jeśli chodzi o możliwości zatrudnienia jest też w okolicznych miejscowościach. Konsekwencją kłopotów ze znalezieniem pracy jest postępujący proces wyludniania się terenów wiejskich i przymusowa, zarobkowa emigracja do dużych aglomeracji miejskich.

Doraźne zatrudnienia sezonowe, do prac polowych, w niewielkim stopniu łagodzą skutki bezrobocia i polepszają sytuację materialną ludności wiejskiej.

5) Charakterystyki problemu bezrobocia na terenie Gminy Dąbrowice dokonano na podstawie informacji zawartych w opracowaniu: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrowice na lata 2006 – 2015.

Przemiany społeczno – gospodarcze zachodzące w Polsce, miały wpływ również na sytuację mieszkańców gminy Dąbrowice. Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest utrzymujące się od wielu lat bezrobocie i niekorzystne zmiany na lokalnym rynku pracy.

W 2006 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 220 mieszkańców gminy Dąbrowice, jako osoby bezrobotne, z czego:

- 119 to mężczyźni,
- 101 kobiety.

W tej grupie bezrobotnych, tylko 37 osób posiadało prawo do zasiłku; było to 25 mężczyzn i 12 kobiet.

Bezrobotni wg grup wiekowych:

Grupy wiekowe	Bezrobotni ogółem	W tym kobiety
15-17	0	0
18-24	62	27
25-34	81	42
35-44	35	14
45-54	32	16
55-59	7	2
60 i więcej	3	0
Ogółem	220	101

Najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby młode, w wieku 18-34 lat. Jest to zjawisko niepokojące, ponieważ podjęcie pracy zaraz po zakończeniu nauki w szkole wykształca w młodym człowieku pozytywne nawyki i szacunek dla pracy. Brak możliwości podjęcia pracy kształtuje wśród młodych ludzi bierność, poczucie bezradności, ucieczkę w uzależnienia lub konflikt z prawem.

Bezrobotni wg grup wykształcenia:

Wykształcenie	Ilość osób	W tym, kobiet
Wyższe	3	2
Policealne i średnie zawodowe	46	32
Średnie ogólnokształcące	11	8
Zasadnicze zawodowe	81	29
Podstawowe i niepełne podstawowe	79	30
Ogółem	220	101

Największą grupę osób zarejestrowanych jako bezrobotni stanowią osoby z wykształceniem zawodowym oraz podstawowym, najmniejszą osoby z wykształceniem wyższym i średnim.

Niskie wykształcenie oraz brak kwalifikacji utrudniają znalezienie pracy.

Bezrobotni wg czasu oczekiwania na pracę:

Czas oczekiwania	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
Do 1 miesiąca	18	2
1-3 miesiące	50	16
3-6 miesięcy	31	11
6-12 miesięcy	29	18
12-24 miesięcy	36	19
Powyżej 24 miesięcy	56	19
Ogółem	220	101

Obecnie można zaobserwować na przestrzeni dwóch lat duży spadek liczby bezrobotnych.

Bezrobocie na terenie gminy Dąbrowice – stan na 31.03.2008

Ogółem 144 osoby, w tym:

- kobiety – 84,
- z prawem do zasiłku – 24.

Stopa bezrobocia - stan na 31.03. 2008r. – 16 %.

Dominującą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne i bez prawa do pobierania zasiłku. Dla części z nich bezrobocie staje się normalnym stanem życiowym, ludzie ci stają się bierni nie tylko zawodowo, ale też i życiowo. Nie dążą do zmiany swej sytuacji. Aktywizacja społeczno – zawodowa osób długotrwale

bezrobotnych jest bardzo trudna i wymaga dużej fachowości i konsekwencji od osób podejmujących się tego zadania.

6) Mieszkańców gminy Dąbrowice dotknęło także zjawisko tzw. „pracy na czarno”. Praca ta jest często jedyną możliwością znalezienia zatrudnienia i zdobycia pieniędzy. Nielegalne zatrudnienie podejmują najczęściej osoby o niskich bądź średnich kwalifikacjach, a występuje wśród wszystkich grup wiekowych.

Bezrobotni podejmują najczęściej pracę w sektorze ogrodniczo-rolniczym, budownictwie, handlu oraz drobnych usługach np. krawiectwie.

7) Zjawisko bezrobocia na terenie gminy jest główną przyczyną zubożenia ekonomicznego rodzin, potęguje biedę oraz szerzy strefę ubóstwa i patologii, głównie alkoholizmu. Dotyka wszystkie grupy wiekowe i zawodowe, niezależnie od wykształcenia i płci. Bardzo niebezpieczne jest to, gdy osobami bezrobotnymi są osoby młode, zakładające nowe rodziny i mające na utrzymaniu dzieci. Stanowi to poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zaspokojenia podstawowych potrzeb biologicznych ich członków, a także dla prawidłowego ich funkcjonowania.

W obecnej sytuacji społecznej oprócz osób tradycyjnie biednych; tj. osób bez pracy i źródła utrzymania, osób o najniższych rentach i emeryturach, rodzin niepełnych i wielodzietnych, pojawia się na terenie gminy (zjawisko to występuje też w całej Polsce) nowa kategoria ubogich. Zalicza się do nich rodziny utrzymujące się z pracy jednego tylko członka rodziny. Dochód tych rodzin kształtuje się na poziomie najniższego wynagrodzenia, które nie zabezpiecza podstawowych potrzeb egzystencjonalnych ich członkom.

Podobna sytuacja dotyczy na terenie gminy wielu rodzin, których głównym źródłem utrzymania są niewielkie gospodarstwa rolne. Dochód z tych gospodarstw nie zabezpiecza niezbędnych potrzeb członków rodziny i wzmacnia poczucie braku bezpieczeństwa finansowego i dalszych perspektyw na polepszenie sytuacji.

8) Według reguł statystycznych, przyjmowanych w publikacjach statystycznych z 2006 roku „Pracujący w 2005 roku”, a z publikacji 2007 r. „Pracujący w 2006 roku” to:

lata	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
2005	110	74	36
2006	109	61	48

W rozbiciu na działy Gospodarki Narodowej

Lata	Ogółem	Rolnictwo, Leśnictwo Łowiectwo zbieractwo	Przemysł Budownictwo	Usługi rynkowe	Usługi nierynkowe
2005	110	6	25	6	73
2006	109	6	25	18	60

Na ogólną liczbę pracujących 110 osób , w obydwu latach – były 63 kobiety.

9) Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON, wg cyt. uprzednio wydawnictwa WUS w Łodzi, przedstawiały się w gminie w 2005 i 2006 roku następująco:

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w systemie REGON w 2005 i 2006 - ogółem -	Sektor		Spółki handlowe		Spółki cywilne	Spółdzielnie	Fundacje, stowarzysze nia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
	publiczny	Prywatny	razem	W tym z udziałem kapitału zagan.				
98	7	91	1	-	2	3	6	77
101	7	94	1	-	2	3	7	79

10) Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg wybranych sekcji (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne)

Ogółem	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	w tym							
		Przemysł		Budownictwo	handel i naprawy	hotele i restauracje	transport, gosp. magazyn., łącznie	pośrednictwo finansowe	obsługa mieszkaniowa i firm
		Razem	w tym przetwórstwo przemysłowe						
98	10	8	8	6	29	5	7	5	4
101	12	9	9	6	29	4	7	5	4

11) W gminie Dąbrowice nie ma dużych zakładów przemysłowych; funkcjonujące podmioty, które prowadzą działalność gospodarczą głównie w następujących branżach:

Branża działalności gospodarczej

Budownictwo
Transport
Handel
Obróbka drewna
Krawiectwo i dziewiarstwo
Gastronomia
Fryzjerstwo
Produkcja mebli
Usługi medyczne
Usługi weterynaryjne
Mechanika pojazdowa
Doradztwo finansowe i ubezpieczenia
Wielobranżowe
Inne usługi

12) Na terenie gminy Dąbrowice działalność inwestycyjna jest mała, powstaje niewiele nowych miejsc pracy w sektorze pozarolniczym. Liczba podmiotów gospodarczych na przestrzeni kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie.

IV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA, ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Warunki mieszkaniowe i budownictwo mieszkaniowe

Warunki mieszkaniowe określone stopniem zaspokojenia potrzeb poprzez ilość mieszkań w odniesieniu do ilości mieszkańców, zagęszczeniem mieszkań i izb mieszkalnych, ilością pomieszczeń przypadających na mieszkanie na terenie gminy, określa się jako średnie.

Według danych Urzędu Statystycznego w Łodzi, w cytowanych już publikacjach, zasoby mieszkaniowe w gminie przedstawiały się w 2005 i 2006 roku następująco:

Rok	Mieszkania [sztuk]	Izby [sztuk]	Pow. użytkowa mieszkań [tys. m ²]	Przedetna				
				Liczba izb w mieszkanii	Liczba osób na		Powierzchnia użytkowa	
					Mieszkanie	1 izbę	1 mieszkania	na osobę
2005	763	2583	51	3,39	2,76	0,82	67,2	24,3
2006	763	2583	51,3	3,39	2,73	0,81	67,2	24,6

Analizując budownictwo mieszkaniowe na terenie gminy Dąbrowice, należy stwierdzić, że we wszystkich miejscowościach dominuje zabudowa parterowa. Spośród 681 budynków mieszkalnych (dane z 2003 r.), tylko 105 stanowią budynki piętrowe jednokondygnacyjne; z tej liczby 94 to budynki mieszkalne, a 11 to budynki użyteczności publicznej (remiza strażacka, budynki szkolne, ratusz, bank, budynek administracyjny GS i dawnego SKR, Ośrodek Zdrowia).

Większość budynków jednokondygnacyjnych (54) znajduje się w miejscowości gminnej, w Dąbrowicach, która pełni funkcję ośrodka usług ponadpodstawowych, 22 – to budynki w Babach, a po jednym do kilku w; Zgorzu, Augustopolu, Liliopolu i Ostrówkach.

W gminie przeważa budownictwo mieszkaniowe o konstrukcji murowanej (637 budynków), resztę stanowią budynki o konstrukcji drewnianej (44).

Od zakończenia II wojny światowej, do chwili obecnej realizowane jest w gminie wyłącznie budownictwo mieszkaniowe prywatne. W ostatnich latach 1991-2002 wybudowano 28 budynków. Z obiektów państwowych wybudowano Szkołę Podstawową w Babach -1954 r., Szkołę Podstawową w Ostrówkach – 1961r, szkołę „Pomnik Tysiąclecia Państwa Polskiego” w Dąbrowicach.- 1962 r (w 1996r. oddano do użytku dobudowane skrzydło od strony wschodniej), budynek Banku Spółdzielczego (starszy w 1966r. i nowy w 1991r.), remizy strażackie w Ostrówkach i Augustopolu, budynki masarni i piekarni GS, warsztaty naprawcze SKR wraz z budynkiem administracyjnym i mieszkalnym. Budynki wybudowane po II wojnie światowej w wyposażone są w podstawowe urządzenia sanitarne.

Powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę wynosi przeciętnie w gminie (około 15 m²). Największą powierzchnię użytkową mieszkań posiadają miejscowości: Iwiny, Żakowiec, Baby, Ostrówki (od 15-20 m²), najmniejszą Dąbrowice (poniżej 15 m²). Przyczyną tego zjawiska w miejscowości gminnej, jest mała liczba wybudowanych, dużych, przestronnych domów. Powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 mieszkańca wynosi średnio w gminie ponad 50 m². Największym wskaźnikami odznaczają się miejscowości Baby i Ostrówki. W miejscowościach tych powstało w ostatnim okresie wiele nowych i funkcjonalnych budynków mieszkalnych. Najniższy wskaźnik posiadają Dąbrowice (przyczyna j.w.)

Pod koniec lat 60-ych rozpoczęto w Dąbrowicach budowę wodociągu wiejskiego, zaś w latach 1987 – 1992 wodociągu grupowego w miejscowości Baby Nowe, który stanowi ujęcie wody dla mieszkańców Bab Nowych i Starych oraz Zgórza.

Obecnie cała gmina jest zwodociągowana. Podłączenie gospodarstw domowych do sieci wodociągowych, wpłynęło na wyposażenie mieszkań w podstawowe urządzenia sanitarne. Znaczna część gospodarstw wyposażona jest w instalacje centralnego ogrzewania oraz korzysta z gazownictwa bezprzewodowego.

Edukacja

Poziom warunków życia zależy także od dostępności do jednostek wychowawczych i możliwości edukacji na poziomie ponadpodstawowym.

Jedyną placówką oświatową w gminie jest Zespół Szkół w Dąbrowicach ul. Kłódawska 1, który utworzony został w dniu 01.09. 2004r. i obejmuje (dane – 30.09.2007 r.):

- Przedszkole,
- Szkołę Podstawową,
- Gimnazjum.

W Zespole Szkół zatrudnionych jest ogółem 26 pracowników dydaktycznych (nauczycieli) oraz pracownicy zaplecza administracyjno – technicznego.

W roku szkolnym 2005/2006 edukację we wszystkich placówkach na terenie gminy rozpoczęło ogółem 296 dzieci.

Liczba dzieci uczęszczających do placówek w Zespole Szkół w innych latach szkolnych utrzymuje się na podobnym poziomie.

Gminne Przedszkole

1 września 1996r. oddano do użytku Gminne Przedszkole, które swoją siedzibę ma w Zespole Szkół w Dąbrowicach.

Przedszkole zajmuje 2 duże sale zajęć, duży hol i nowocześnie urządzone sanitariaty. W wysokich piwnicach uruchomiono nowoczesny ciąg żywieniowy ze stołówką, z którego korzystają dzieci ze szkoły i przedszkola.

Wyposażenie placówki w pomoce naukowe i inny sprzęt ocenia się jako bardzo dobre.

Z dniem 1 stycznia 1992 roku opiekę nad przedszkolem przejął samorząd gminny sprawuje nad nim do dziś wszechstronną opiekę. Duża pomoc finansowa na zakup różnych pomocy naukowych oraz gier pochodzi też ze składek rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola.

Przedszkole przygotowane jest na przyjęcie 50-ciu dzieci, nie jest w pełni wykorzystywane, gdyż uczęszcza do niego tylko 27 dzieci.

Do 1999 r. Przedszkole w Dąbrowicach posiadało oddział zamiejscowy, w dawnej Szkole Podstawowej w Babach, do którego uczęszczało 10 dzieci – teraz zlikwidowany. Po jego likwidacji dzieci przedszkolne dowożone są do Dąbrowic.

Przedszkole realizuje program w zakresie podstaw programowych z elementami innowacyjnymi.

Szkoła Podstawowa w Dąbrowicach

Szkołę oddano do użytku w dniu 13 stycznia 1962r., jako „Pomnik 1000-lecia”, była to 3 takiego typu szkoła oddana do użytku w powiecie kutnowskim.

W tym dniu zapis w kronice szkoły brzmiał: „Dzień oddania do użytku nowej szkoły stał się pamiętnym dniem dla osady Dąbrowice i pobliskich okolic. Dzieci otrzymały szkołę – pałac, wybudowaną kosztem ponad 4 milionów złotych, wyposażoną w nowe meble, urozmaicone zestawy nowoczesnych pomocy naukowych. Szkoła otrzymała patrona i odtąd zaczęła nosić miano Szkoły Podstawowej Im. Marcelego Nowotki”.

Obecnie Szkoła Podstawowa posiada 9 pomieszczeń szkolnych, dla 174 uczniów, zgrupowanych w 7 oddziałach.

Kadra nauczycielska jest wysoko wykwalifikowana, aktywna i twórcza.

Szkoła stanowi centrum kultury gminnej. Organizowanych jest wiele uroczystości i ciekawych imprez związanych z rocznicami i świętami państwowymi. Szkoła włącza się w nurt życia społecznego i współpracuje z lokalnym samorządem, wójtem gminy, kołem gospodyń wiejskich, Ochotniczą Strażą Pożarną, Bankiem Spółdzielczym, Ośrodkiem Zdrowia, właścicielami firm sklepów oraz z rodzicami.

Przy szkole działają m.in.:

- Gimnazjalny Zespół Pieśni i Tańca „Dąbrowice”,
- Międzyszkolny Kabaret „Śruba” z Dąbrowic;
- Międzyszkolny Klub Sportowy „Mieszko”.

Losy wiejskich, małych szkół były jednak smutne i w zasadzie podobne, podlegały one procesowi stopniowej likwidacji.

Główną przyczyną to niż demograficzny i zmniejszająca się z roku na rok liczba dzieci podejmujących naukę.

Na terenie gminy Dąbrowice likwidacji uległy następujące placówki oświatowe;

Szkoła Podstawowa w Augustopolu – zamknięta w 1980r;

Szkoła Podstawowa w Babach – zamknięta w 1992r;

Szkoła Podstawowa w Ostrówkach – zamknięta w 1995r.

Zasadnicza Szkoła Rolnicza w Dąbrowicach (główną przyczyną to, że absolwenci Szkoły Podstawowej w Dąbrowicach wybierali szkoły zawodowe i średnie (inne niż rolnicze) zwłaszcza w Kutnie.

Gimnazjum w Dąbrowicach

Gimnazjum w Dąbrowicach rozpoczęło swoją działalność dnia 1 września 1999 r.

Gimnazjum znajduje się w budynku Szkoły Podstawowej i Gminnego Przedszkola.

Posiada 6 pomieszczeń, wspólnie użytkuje ze szkołą podstawową salę gimnastyczną, boisko szkolne, pracownię komputerową, bibliotekę i świetlicę. Do gimnazjum uczęszcza średnio 80- 90 uczniów, zgrupowanych w 4 oddziałach.

Środowisko rodzinne uczniów stanowią w większości ludzie związani z rolnictwem, nieliczne tylko osoby pracują w innych działach gospodarki. Spory odsetek stanowią osoby bezrobotne.

Kadra pedagogiczna jest dobrze wykwalifikowana i zaangażowana w pracę z młodzieżą, starająca się w miarę swoich możliwości o wszechstronny jej rozwój. Duży nacisk położony jest na indywidualne podejście do każdego ucznia. Uczniom słabszym, mającym kłopoty w nauce, szkoła dostosowuje swe wymagania edukacyjne do ich możliwości rozwojowych. W przypadkach trudniejszych, kieruje się ucznia na badania do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i korzysta z pomocy poradni.

Uczniom zdolnym proponuje się uczestnictwo w różnych konkursach tematycznych i przedmiotowych na różnych szczeblach, a także udział w zajęciach pozalekcyjnych i imprezach sportowych.

Na terenie gminy Dąbrowice działa Ludowy Klub Sportowy.

Gminna Biblioteka Publiczna

1 maja 1948 r. dokonano oficjalnego otwarcia Biblioteki Gminnej.

Na terenie gminy Dąbrowice, w Miejscowości Dąbrowice znajduje się 1 biblioteka publiczna, posiadająca księgozbiór w ilości 15,1 tyś. woluminów. Zarejestrowanych czytelników jest 481 osób, na jednego czytelnika przypada około 20 wypożyczonych książek.

Czytelnikami są dzieci, młodzież i dorośli, którzy oprócz wypożyczania książek, mogą w czytelni korzystać też z prasy, radia i telewizji.

Przy bibliotece istnieje „Koło Miłośników Książki” zrzeszające około 30 uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum.

W bibliotece organizowane są różne konkursy czytelnicze, lekcje biblioteczne, wycieczki do innych bibliotek, zabawy z książką oraz rocznicowe wystawy.

Biblioteka finansowana jest przez Urząd Gminy w Dąbrowicach. Systematycznie, każdego roku, księgozbiór uzupełniany jest o nowości wydawnicze, a także wzbogacany o encyklopedie, słowniki, książki dla najmłodszych i lektury szkolne.

Od września uruchomiono w czytelni Biblioteki, świetlicę środowiskową, którą wyposażono w telewizor kolorowy, wideo, radiomagnetofon i gry telewizyjne.

Środki finansowe przeznaczone na wyposażenie techniczne są jednak nie wystarczające i nadal istnieją tutaj duże potrzeby na zakup nowoczesnych urządzeń technicznych i nowoczesnych pomocy naukowych.

Świetlica Środowiskowa

Od 2003 roku gmina posiada Świetlicę Środowiskową w Dąbrowicach, która jest jedyną dzienną placówką oświatową wspierającą rodziców w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży. Oferta świetlicy skierowana jest dla dzieci i młodzieży z terenu gminy, a w szczególności dzieci pozbawionych opieki dorosłych w czasie wolnym od zajęć szkolnych, dzieci wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju i dzieci z zaburzeniami zachowania i mających trudności w nauce.

Klub Prasy i Książki „Ruch”

W celu intensywniejszego rozwoju życia kulturalno – oświatowego, w gminie Dąbrowice, w latach 60-tych powstały 3 Kluby Prasy i Książki „Ruch”, w Dąbrowicach, Babach i Augustopolu oraz w II połowie lat 80-tych Klub Rolnika w Ostrówkach.

Kluby Prasy i Książki „Ruch” były popularnie nazywane klubokawiarniami.

Działalność tych klubów była bogata i bardzo potrzebna.

W połowie lat 80-ych kluby te przestały istnieć. Przyczyn było kilka, ale najważniejsze z nich to kłopoty finansowe, brak środków na dalszą działalność a także malejąca frekwencja z powodu lepszego wyposażenia indywidualnych gospodarstw w sprzęt radiowo - telewizyjny, komputery oraz inne nowości techniczne.

Współcześnie należy intensywnie rozwijać na terenie gminy działalność kulturalną, tworzyć placówki skupiające młodzież w różnym wieku oraz osoby dorosłe i starsze. W celu integracji społeczności lokalnej, przeciwdziałaniu patologiom, wykluczeniom społecznym. Aby aktywizować lokalne społeczeństwo, do intensywniejszego poszukiwania pracy i chęci polepszeniu swych warunków materialnych oraz wzbogaceniu swego życia duchowego, należy tworzyć miejsca przestrzeni publicznej. W miejscach tych, mogłoby koncentrować się życie kulturalne, sportowe, towarzyskie i edukacyjne wsi. Powinno być miejsce, gdzie każdy mieszkaniec gminy zgłaszający się ze swymi problemami życiowymi, otrzyma tutaj odpowiednią pomoc.

Pocztą

Przekazy ustne i wiadomości z kroniki poczty podają, że Agencja Poczto-Telekomunikacyjna w Dąbrowicach założona została w 1926r. Placówka ta od momentu powstania do 1936r. mieściła się w XIX- wiecznym ratuszu, zajmowanym obecnie przez Urząd Gminy. W 1936 roku pocztę przeniesiono do budynku prywatnego.

W 1946r. rozpoczęła się tzw. mała telefonizacja Dąbrowic. 12 września 1946r. zainstalowano pierwszy aparat telefoniczny. W 1969 rozpoczęto prace

przygotowawcze do zainstalowania centrali automatycznej, do której w 1970r. podłączono wszystkich abonentów telefonicznych gminy.

W 1997r. zainstalowano nowoczesną centralę cyfrową, którą można rozbudowywać, zwiększając pojemność jej numerów.

Telefony posiadają wszystkie sołectwa, a najbardziej stelefonizowane są: Dąbrowice, Baby, Augustopol i Ostrówki.

W 1996r. przeprowadzono gruntowny remont Urzędu Pocztowego, na skutek czego warunki pracy i wyposażenie placówki uległy bardzo dużej poprawie.

Przygotowano 3 pomieszczenia; poczekalnię, salę operacyjną i pokój dla listonoszy.

Wnętrza są estetycznie urządzone, wyposażone w nowoczesny sprzęt i urządzenia niezbędne do wykonywania pracy.

Placówka posiada wodę bieżącą i ogrzewana jest za pomocą pieców akumulacyjnych.

Urząd pocztowy świadczy usługi o charakterze powszechnym, a także prowadzi sprzedaż towarów handlowych i czasopism.

Urząd Pocztowy w Dąbrowicach należy do bardzo ważnych i potrzebnych placówek na terenie gminy, świadczy coraz szerszy zakres usług, nie tylko dla lokalnej społeczności, ale także użytkownikom spoza gminy.

Bank Spółdzielczy

Bank Spółdzielczy w Dąbrowicach rozpoczął wielokierunkową działalność na terenie gminy 1 września 1950 r.

Obecnie Bank Spółdzielczy mieści się w budynku obszernym, funkcjonalnym i nowocześnie urządzonym.

Bank Spółdzielczy w Dąbrowicach jest spółdzielnią osób fizycznych, samodzielną i samofinansującą się. Z dniem 1 stycznia 1999 r. nastąpiło połączenie Banku Spółdzielczego w Dąbrowicach z Bankiem Spółdzielczym w Krośniewicach.

Bank świadczy usługi finansowe głównie swoim członkom, zamieszkującym i gospodarującym na terenie gmin: Dąbrowice, Ostrowy, Łanięta i Krośniewice.

Podstawową formą działalności Banku jest działalność kredytowa dla rolnictwa, a także działalność oszczędnościowo- rozliczeniowa.

Bank Spółdzielczy jest naturalnym partnerem samorządu lokalnego w realizacji jego przedsięwzięć gospodarczych.

Służba Zdrowia

Mieszkańcy Dąbrowic byli objęci opieką lekarską jeszcze przed 1939r., którą początkowo sprawował felczer.

W 1982r. oddano do użytku nowy funkcjonalny Gminny Ośrodek Zdrowia. W kwietniu 2000r. w związku z reformą służby zdrowia, nastąpiła zmiana nazwy Gminnego Ośrodka Zdrowia w Dąbrowicach na Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

Placówka ta obsługuje wszystkich mieszkańców gminy.

Jest średnio wyposażona w urządzenia i sprzęt, w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. Należy dokonać wymiany zużytego i przestarzałego sprzętu medycznego, na bardziej nowoczesny i bezpieczny dla pacjentów.

Najczęstszymi schorzeniami notowanymi na terenie gminy są: choroby układu krążenia, choroby zwyrodnieniowe układu ruchu, choroby układu oddechowego, infekcje. Zwiększoną liczbę zachorowań notuje się w okresie jesienno – zimowym.

Średnio dziennie zgłasza się do lekarza 30-40 pacjentów.

Na terenie gminy funkcjonuje też prywatny gabinet specjalistyczny - lekarz chorób wewnętrznych, czynny 3 razy w tygodniu.

Działalność stomatologiczna

Mieszkańcy Dąbrowic opieką stomatologiczną objęci byli jeszcze przed wybuchem II wojny światowej.

W 1982r. gabinet stomatologiczny przeniesiono do nowo wybudowanego Ośrodka Zdrowia. W związku z reformą służby zdrowia w roku 2000, nastąpiła zmiana nazwy gabinetu na Prywatny Gabinet Stomatologiczny w Dąbrowicach.

Gabinet ten zajmuje jedno funkcjonalne pomieszczenie o pow. 24 m². Jest bardzo dobrze wyposażony w urządzenia i nowoczesny sprzęt medyczny. Obejmuje swoją opieką wszystkich mieszkańców gminy.

Apteka

Apteka w Dąbrowicach istniała już przed II wojną światową.

W 1982 r. przeniesiono aptekę do nowego Ośrodka Zdrowia.

Jest to placówka funkcjonalna o powierzchni 220 m², dobrze wyposażona w sprzęt, urządzenia i środki farmaceutyczne. Zaopatruje w leki nie tylko mieszkańców gminy, ale także i ludność okolic sąsiednich. Dziennie obsługuje około 90 osób.

Przychodnia dla zwierząt

Pierwszy punkt weterynaryjny utworzono w Dąbrowicach w 1954 r.

Obecnie lecznica weterynaryjna nosi nazwę „Przychodnia dla zwierząt w Dąbrowicach Łagodziński i S-KA”.

Przychodnia czynna jest całą dobę. Posiada dobrze zaopatrzoną apteczkę we wszystkie niezbędne leki i narzędzia. Obecnie działalność opiera się głównie na zleceniach prywatnych, a także na zleceniach i corocznych zadaniach otrzymywanych od Państwowej Służby Weterynaryjnej dotyczących zwalczania zaraźliwych chorób zwierzęcych.

Na terenach wiejskich przychodnia weterynaryjna jest niezbędna i władze samorządowe powinny zrobić wszystko, aby ona istniała, była dobrze i nowocześnie wyposażona.

Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrowicach

Uchwycenie dokładnej, jednoznacznej daty powstania OSP w Dąbrowicach jest trudne, źródła historyczne nie są zgodne.

Już w 2 poł. XIX w. w Dąbrowicach istniała przy Ratuszu remiza. Była ona bardzo słabo wyposażona w sprzęt strażacki i nie dawała gwarancji sprawnego przeprowadzenia akcji gaśniczej.

Opierając się na relacjach i kronice, początki OSP w Dąbrowicach przypadają na rok 1906.

Obecnie Ochotnicza Straż Pożarna liczy 52 członków czynnych i honorowych (wspierających). W jej strukturze organizacyjnej nadal działa kilkusobowa Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza, skupiająca młodzież ze Szkoły Podstawowej.

OSP w Dąbrowicach posiada nowoczesny sprzęt pożarniczy oraz niezbędny sprzęt pomocniczy. Strażacy ochotnicy są to ludzie bardzo dzielni i zaangażowani w życie społeczne gminy, bardzo często są współorganizatorami różnych imprez o charakterze sportowym lub artystycznym. Dobrze układa się ich współpraca z samorządem lokalnym.

Ochotnicza Straż Pożarna w Augustopolu

Ochotnicza Straż Pożarna w Augustopolu powstała w 1949 r.

W 1959r. wybudowano w czynie społecznym i przy udziale instytucji państwowych, piękną remizę strażacką, w której obok działalności podstawowej, stanowiła też centrum życia kulturalnego lokalnego społeczeństwa.

Obecnie liczy 32 członków oraz kilku sympatyków.

Ochotnicza Straż Pożarna w Babach

Ochotnicza Straż Pożarna w Babach powstała w 1918r.

W jednostce tej na skutek wytrwałych, stałych ćwiczeń przeciwpożarowych, wzrastał ciągle poziom wyszkolenia bojowego, przybywało sprzętu pożarniczego oraz wzrastała efektywność walki z pożarami.

Obecnie Ochotnicza Straż Pożarna w Babach liczy 27 osób druhow czynnych, 14 osób członków popierających i 8 osób w drużynie młodzieżowej. Posiada remizę strażacką, samochód strażacki 'Żuk" i jest dobrze wyposażona w inny podstawowy sprzęt gaśniczy.

Ochotnicza Straż Pożarna w Ostrówkach

Ochotnicza Straż Pożarna w Ostrówkach powstała w marcu 1945 r.

Początki powstania straży były bardzo trudne, straż nie tylko nie posiadała własnej remizy, ale nawet sprzętu do walki z pożarami.

Panujący jednak zapał i ofiarność w całej drużynie oraz miejscowym społeczeństwie pokonał wszelkie trudności i pozwolił uzyskać znaczne osiągnięcia. Każdego roku Straż rozwija się i doskonali swoje umiejętności.

OSP fundusze na rozwój swojej działalności pozyskuje z organizowania działalności kulturalnej a także ze składek społeczeństwa.

W 1977r. przy OSP w Ostrówkach, powstała pierwsza w gminie drużyna młodzieżowa.

Obecnie OSP w Ostrówkach posiada nową remizę i najważniejszy sprzęt do gaszenia oraz dobrze wyszkoloną załogę. Załoga liczy 22 członków oraz 8- osobową drużynę młodzieżową.

Młynarstwo

Początki młynarstwa w Dąbrowicach sięgają bardzo dawnych czasów. Pierwsze wiadomości źródłowe pochodzą z XV w., stwierdzają istnienie miasta przed 1445r. i podają, że w mieście znajdował się młyn.

W latach powojennych mieszkańiec Dąbrowic postanowił wybudować młyn. Budowę jego ukończono w 1948r. Losy młyna i charakter jego działalności były różne.

W latach 60-tych i 70-tych, przemiały były wysokie i dochodziły do 10 ton na dobę. W kolejnych jednak latach obroty młyna sukcesywnie zmniejszały się i spadły w latach 90-tych do minimum, czyli do jednej tony na dobę.

Zjawisko to spowodowane jest zaopatrywaniem ludności w gotowe produkty (pieczywo, mąka, kasze).

Z usług młyna korzystają nie tylko mieszkańcy gminy Dąbrowice, ale także mieszkańcy gmin sąsiednich z uwagi na likwidację młynów w sąsiednich Miejscowościach.

Jeżeli sytuacja nie ulegnie zmianie na lepsze, ostatni młyn w Dąbrowicach, ulegnie likwidacji i jego bogate tradycje rodzinne nie będą już kultywowane, ze stratą dla przyszłych pokoleń.

Kolejka wąskotorowa

Wraz z likwidacją Dyrekcji Okręgowych Kolei w Krośniewicach; zamknięto też stację PKP w Dąbrowicach.

Ostatni kurs kolejki miał miejsce 30 kwietnia 1996r. Jeszcze na chwilę, w grudniu 2000r. reaktywowano działalność kolejki, ale tylko dla wycieczek, w celach turystycznych. Ostatecznie 12 sierpnia 2001r. zawieszono działalność kolejki.

Dziś kolejką opiekuje się gmina Krośniewice i Stowarzyszenie Kolejowych Przewozów Lokalnych w Kaliszu. Dnia 9 września 2002r. uruchomiono 10 par pociągów osobowych, które kursują na krótkich trasach. Pociągi służą do przewozu młodzieży szkolnej i ludzi do pracy.

Obecnie kolejka wąskotorowa pełni też rolę atrakcji turystycznej.

Zlewnia mleka

Początki działalności mleczarskiej na terenie gminy Dąbrowice sięgają roku 1932. W okresie międzywojennym wybudowano budynek zlewni w Dąbrowicach, który był przystosowany do ówczesnych potrzeb skupowych. Mleczarnia skupowała mleko z okolicznych wsi i prowadziła całość jego przetwórstwa. Na miejscu wytwarzano masło, twarogi oraz maślankę.

W 1938 roku mleczarnia w Dąbrowicach zawężyła swoją działalność, ograniczając ją do skupu mleka. Wiodącą działalność przejęła w tym czasie mleczarnia w Miłonicach.

W pierwszych latach powojennych w punkcie skupu mleka w Dąbrowicach prowadzono na małą skalę produkcję masła i maślanek. W tym czasie powstają kolejne punkty skupu mleka: w Augustopolu, Babach i Ostrówkach, które posiadają wystarczające pomieszczenia do prawidłowego odbioru, oceny i przechowywania mleka. Jednakże z powodu nieopłacalności, w drugiej połowie lat 90-tych, zostały one zlikwidowane.

Mleko odbierane jest od rolnika własnym transportem przez OSM w Krośniewicach i poddawane jest dalszemu przerobowi na miejscu.

Wśród dostawców mleka w gminie Dąbrowice, nie ma gospodarstw specjalizujących się wyłącznie w produkcji mleka. Obydwie zlewnie są przystosowane do aktualnych potrzeb odbioru mleka, są funkcjonalne i spełniają podstawowe wymagania techniczne odbioru mleka i są zgodne z wymaganymi warunkami sanitarno-epidemiologicznymi. Oprócz podstawowej działalności – skupu mleka, obydwie mleczarnie świadczą usługi dotyczące: sprzedaży pasz, wyspecjalizowanych mieszanek dla zwierząt oraz artykułów nabiałowych.

Przy każdym punkcie skupu mleka działa Społeczny Komitet Dostawców Mleka, który czuwa nad prawidłowością oceny i kwalifikowania mleka.

Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”

Spółdzielczość w Dąbrowicach datuje się jeszcze na lata przed 1930r.

Po kilku zmianach nazw, w 1947r, powstaje „Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska”, nazwa ta istnieje do dziś.

Do podstawowych form działalności spółdzielni należy obecnie:

1. Sprzedaż podstawowych materiałów budowlanych,
2. Działalność usługowo – produkcyjna (wyzierzawiona piekarnia) oraz zakład gastronomiczny „Bar Kujawianka”,
3. Usługi nieprzemysłowe – wypożyczanie artykułów gospodarstwa domowego i sprzętu budowlanego,
4. Usługi handlowe (detal).

Spółdzielnia posiada 4 sklepy i 2 dzierżawione w Babach i Augustopolu oraz „Bar Kujawianka” o 40 miejscach.

W obecnej sytuacji rynkowej, kiedy nastąpił duży rozwój sieci prywatnych placówek handlowych, posiadane powierzchnie magazynowo – sklepowe i biurowe są niewykorzystane przez spółdzielnię i są do wydzierżawienia. Spółdzielnia nie korzysta z kredytu bankowego, z uwagi na wysokie oprocentowanie. Ze względu na duże trudności finansowe i sytuację społeczno – gospodarczą kraju, nie przewiduje się w najbliższym okresie żadnych znaczących inwestycji. Spółdzielnia ogranicza się jedynie do bieżących remontów placówek handlowych i budynków gospodarczych.

Mimo osiąganych, zmiennych wyników finansowych, członkowie spółdzielni robią wszystko, by spółdzielnia nadal istniała i nie zaprzepaściła swej 50- letniej tradycji. Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Dąbrowicach jest instytucją, która dobrze służy mieszkańcom swojej gminy i której działalność jest nadal potrzebna.

Spółdzielnia Kółek Rolniczych.

Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Dąbrowicach powstała 1 maja 1973r. na bazie filii POM Kutno (Państwowy Ośrodek Maszynowy) oraz w wyniku przystąpienia Kółek Rolniczych działających w Dąbrowicach, Babach, Augustopolu i Mariopolu.

Od 1 stycznia 1974r. do SKR przystąpiła Międzykółkowa Baza Maszynowa w Ostrówkach.

Zgodnie z zasadami statutowymi Spółdzielnia Kółek Rolniczych jest bezpośrednio odpowiedzialna za wprowadzanie postępu technicznego w rolnictwie, za wdrażanie nowych form uprawy, a zwłaszcza kompleksowych form zagospodarowania ziemi.

Pomoc Społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowicach jest jednostką organizacyjną gminy Dąbrowice, utworzoną w celu realizacji zadań własnych i zleconych gminie z zakresu pomocy społecznej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Środki na powyższe zadania przekazywane są przez Wojewodę Łódzkiego w zakresie zadań zleconych oraz przez Radę Gminy Dąbrowice na zadania własne gminy.

Podstawowym celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, której nie są w stanie samodzielnie ich pokonać. Rodzaj, forma i wielkość świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

Ważną rzeczą jest, aby osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej współdziałały w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej.

Niekorzystna sytuacja na rynku pracy, nasilanie problemów społecznych powoduje, że w gminie Dąbrowice coraz większa ilość osób nie radzi sobie w zakresie zaspakajania podstawowych potrzeb bytowych oraz z rozwiązywaniem codziennych problemów. Stąd też co roku wzrasta nieznacznie liczba podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2005r. z różnych form pomocy skorzystały 133 rodziny, w których żyje 457 osób. Dane te pokazują, że co 6 rodzina w gminie wspierana jest przez pomoc społeczną.

Inną formą wspierania osób i rodzin dotkniętych różnymi dysfunkcjami, skierowaną głównie dla dzieci i młodzieży jest prowadzona przez Ośrodek od wielu lat akcja dożywiania dzieci szkolnych. W roku 2005 akcja ta prowadzona była w ramach Programu Rządowego „Posiłek dla potrzebujących”. Programem objęto ogółem 150 dzieci uczęszczających do różnych szkół oraz 43 osoby dorosłe, nie mające żadnego źródła utrzymania.

Działania w sferze zjawisk społecznych, będą podejmowane w odpowiedzi na faktyczne potrzeby i problemy mieszkańców gminy i będą realizowane na trzech poziomach:

1. profilaktyki, czyli zapobieganiu powstawaniu niekorzystnych zjawisk jako działania o charakterze priorytetowym,
2. pomocy doraźnej (ratownictwo), czyli świadczeniu natychmiastowej pomocy w sytuacjach kryzysowych,
3. długofalowych programów naprawczych zmierzających do rozwiązania lub przynajmniej zminimalizowania problemów społecznych i lokalnych.

Działania będą kierowane głównie ku środowiskom, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Do grup najbardziej zagrożonych zjawiskiem wykluczenia należy zaliczyć:

- dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych oraz wychowujących się poza rodziną,
- osoby bezrobotne, w tym w szczególności ci długotrwale oraz osoby pozostające poza rynkiem pracy,
- kobiety samotnie wychowujące dzieci,
- ofiary patologii życia rodzinnego,
- osoby o niskich kwalifikacjach,
- osoby żyjące w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych,
- osoby niepełnosprawne i przewlekle chore,
- osoby chore psychicznie,
- osoby stare i samotne.

Głównym narzędziem stosowanym w celu dokonania pozytywnych zmian będzie praca socjalna rozumiana jako wszelkie działania typu prospołecznego, których celem jest podtrzymywanie, chronienie lub rozwijanie interesów jednostek, rodzin, grup i społeczności.

Celem podejmowanych działań będzie nie tylko łagodzenie skutków trudnej sytuacji, w jakiej znalazło się wiele rodzin na terenie gminy, ale również usuwanie przyczyn zaistniałej sytuacji oraz zapobieganie ich powstawaniu.

W tym znaczeniu działania z zakresu pracy socjalnej będą polegały na udzielaniu pomocy wszystkim tym, którzy nie posiadają środków do egzystencji godnej człowieka. Pomoc w uzyskaniu tych środków i osiągnięcia możliwie najwyższego stopnia samodzielności odnoszą się do ostatecznych celów pracy socjalnej, czyli umożliwienia kierowania własnym postępowaniem oraz niezależności od innych w procesie zabezpieczenia warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji godnej człowieka, a w rezultacie osiągnięcia przez jednostkę, szacunku dla samego siebie i poczucia własnej wartości.

V. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, WALORYZACJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

V.1. Uwagi ogólne

Przepisy szczególne dotyczące ochrony przyrody zawarte są w przepisach szczególnych. Cele ochrony przyrody to utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin i zwierząt wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony.

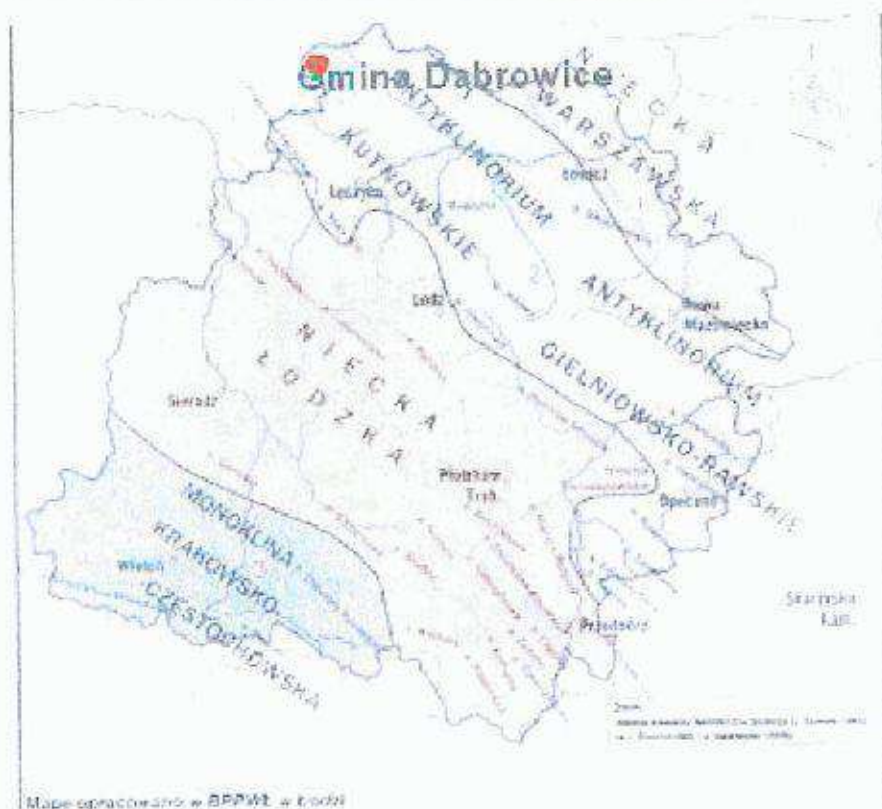
Podstawą społecznego i gospodarczego rozwoju gminy jest zachowanie przyrodniczych podstaw rozwoju. Przyrodnicze uwarunkowania zawsze odgrywały istotną rolę w kształtowaniu układów przestrzennych gminy. Gospodarowanie zasobami naturalnymi, ich ochrona powinno zapewnić zaspokojenie potrzeb ludzkich obecnych i przyszłych pokoleń bez stwarzania konfliktów ekologicznych i społecznych.

Dokonujące się procesy urbanistyczne wywierają ogromny (nie zawsze korzystny) wpływ na środowisko. Przy złożoności procesów zachodzących w środowisku naturalnym należy odpowiedzieć na pytanie jakie są walory środowiska gminy Dąbrowice, jakie i gdzie występują naruszenia stanu środowiska, a więc jakie główne problemy dotyczące omawianej problematyki występują w gminie.

V.2. Budowa geologiczna, tektonika, rzeźba terenu i warunki klimatyczne

♦ Budowa geologiczna

Gmina Dąbrowice leży w obrębie Antyklinorium Kujawskiego, zwanego odcinkiem kutnowskim.

(1-niecki, 2-masywy, 3-monoklina, 4-granice dużych jednostek tektonicznych)

Lokalizacja gminy Dąbrowice na tle jednostek tektonicznych

Podłoże mezozoiczne stanowią wapienie, wapienie gąbkowe i krzemieniste oraz dolomity jury górnej. Strop tych utworów nawiercono na głębokości od ok. 60,0 do 110,0 m p.p.t.

Utwory trzeciorzędu, stwierdzone w podłożu na całym terenie gminy, budują miocenne piaski oraz ropy i mułki z wkładkami węgla brunatnego oraz lokalnie piaski i ropy pliocenu. Głębokość stropu tych utworów wynosi od około 30,0 m do 70,0 m p.p.t.

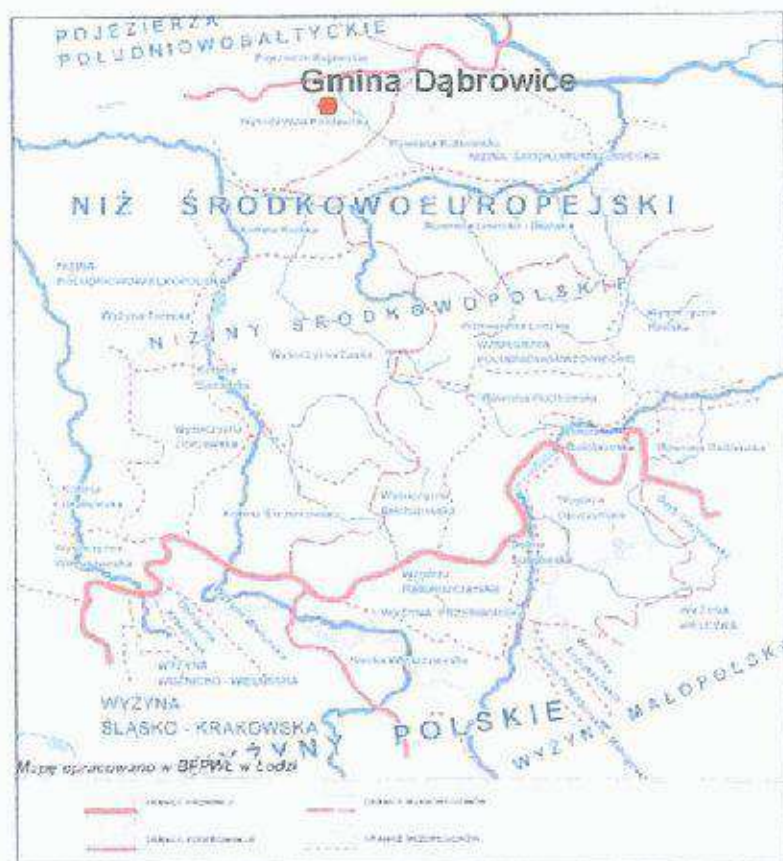
Wśród utworów czwartorzędowych należy wyróżnić 3 poziomy glin zwałowych, przedzielonych serami piaszczysto-żwirowymi.

Strop czwartorzędu głównie zbudowany jest z glin Stadiału Warty, a tylko w niewielkim fragmencie południowo-wschodniej części występują piaski i żwiry wodnolodowcowe.

Wąskie dna bezimiennych cieków wypełnione są płatami holoceničkih namulów i torfów o niewielkiej miąższości. We wschodniej części gminy uformowały się niewielkie płaty pisków eolicznych.

♦ Rzeźba terenu

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski Kondrackiego (Kondracki J., 1998, Geografia Regionalna Polski, PWN, Warszawa) gmina Dąbrowice położona jest w obrębie Nizy Środkowoeuropejskiej, Niziny Południowowielkopolskiej, Wysoczyzny Kłódawskiej (318,15). Region ten jest typowo rolniczy, charakteryzuje się urodzajnymi glebami w znacznym stopniu wylesionymi.

Lokalizacja gminy Dąbrowice na tle jednostek fizyczno-geograficznych

♦ **Klimat**

Warunki klimatyczne gminy Dąbrowice zbliżone są do średnich warunków klimatycznych panujących na Niżu Polskim.

Obszar gminy leży w strefie małych opadów atmosferycznych – poniżej 550 mm. Rezultatem tego jest tendencja do stepowienia, które pojawia się na terenach, gdzie opady są mniejsze niż 500 mm. Na terenach tych występuje bardzo duże parowanie, dorównujące prawie wielkości opadów.

Przymrozki wiosenne przypadają około połowy kwietnia, a ogólna liczba dni z przymrozkami wynosi około 100 – 110. Dni mroźnych notuje się przeciętnie około 30-35, a dni bardzo mroźnych od 3 do 4. Okres wegetacji trwa około 170-180 dni.

Na warunki klimatyczne gminy Dąbrowice mają wpływ stosunki wodne całego obszaru. Płytkie zaleganie wód sprzyja nawilgoceniu warstw powierzchniowych i prowadzi do dużej wilgotności względnej powietrza. Również wyższe położenie miejscowości Dąbrowice nie jest też bez znaczenia i decyduje o intensywnym przewietrzaniu wsi. Na proces ten ma również wpływ małe rozczłonkowanie terenu i brak lasów.

Na terenie gminy dominują wiatry zachodnie z odchyleniem na północ i południe.

Latem przeważają wiatry północno – zachodnie; zimą natomiast południowo – zachodnie. Przeważająca część gminy charakteryzuje się dobrymi warunkami nasłonecznienia terenu.

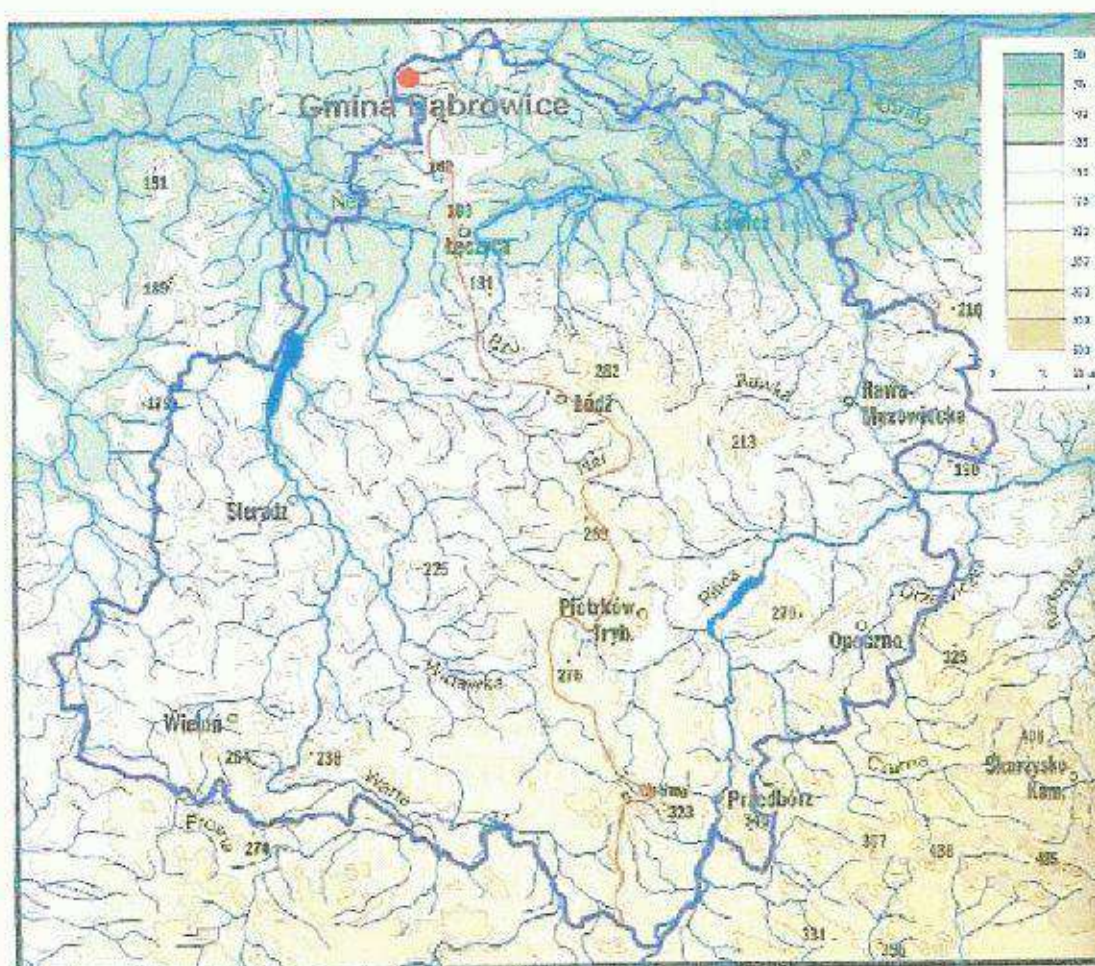
Warunki klimatyczne i glebowe sprzyjają intensywnej uprawie i produkcji roślin.

V.3. Wody powierzchniowe i podziemne

♦ **wody powierzchniowe**

Współczesna sieć hydrograficzna woj. łódzkiego (a więc i gminy Dąbrowice) jest konsekwencją plejstoceńskich procesów ukształtowania rzeźby terenu, a po części również odzwierciedleniem predyspozycji mezozoicznego podłoża.

Sieć hydrograficzna woj. łódzkiego charakteryzuje się przewagą rzek małych oraz cieków, z których część jest okresowo sucha.

Ukształtowanie powierzchni (m n.p.m.) i sieć rzeczna

Przez teren gminy przebiega główny dział wodny pomiędzy Wisłą i Odrą.

W dorzeczu Wisły, do którego ciekł terenu gminy nawiązują poprzez Ochnię i Bzurę, leży północna, centralna, wschodnia i południowo – wschodnia część gminy.

Do dorzecza Odry, nawiązująca do niej poprzez rzekę Noteć, należy zachodnia część gminy.

W dorzeczu Odry, teren jest odwadniany przez rzekę Rgilewkę i jej bezimienne dopływy, natomiast w dorzeczu Wisły – przez dopływy Ochni wpadającej do Bzury.

Prawostronnym dopływem Ochni na terenie gminy Dąbrowice jest rzeka Miłonka uchodząca na 20,8 km biegu do Ochni w pobliżu granicy administracyjnej gminy

Kutno z gminą Krośniewice. Całkowita jej długość wynosi 21,2 km, zaś powierzchnia jej dorzecza wynosi 112,6 km²

Na terenie gminy brak jest zbiorników retencyjnych umożliwiających magazynowanie wody.

Regulacja rzek i budowa urządzeń wodnych są zadaniem priorytetowym dla gminy, zapewniającym uregulowanie stosunków wodnych.

Około 5 km na północ od wsi Dąbrowice przebiega południowa granica występowania niecek jeziornych na terenie Polski. Na południe od tej granicy, nie spotyka się już jezior pochodzenia lodowcowego. W związku z tą granicą, na północ od wsi Dąbrowice występują jeszcze jeziora rynnowe pod Chodczem, Przedczem oraz Lubieniem.

Jeziora te mogą stanowić naturalne tereny wypoczynkowe dla mieszkańców gminy Dąbrowice.

♦ **Wody podziemne**

W rejonie gminy Dąbrowice istnieją trzy piętra wodonośne: górnójurajskie, trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

Piętro górnójurajskie jest związane z wapieniami jury górnej. Poziom ten ujęty został do eksploatacji otworem studziennym w Dąbrowicach.

Trzeciorzędowe piętro wodonośne jest związane z piaskami miocenu i pliocenu. Wraz z utworami jury górnej tworzą wspólny poziom wodonośny.

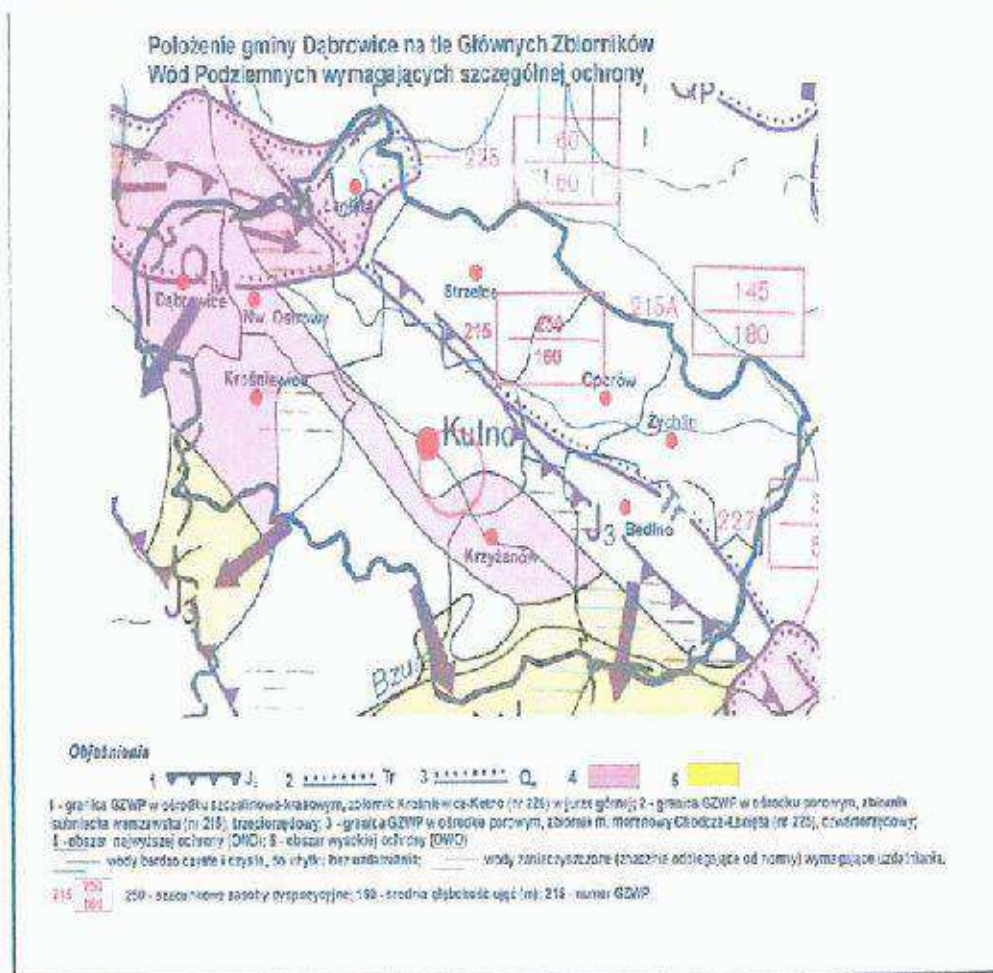
Wg otworów archiwalnych trzeciorzędu i jury zostało nawiercone na głębokości ok. 40 – 70 m p.p.t. (trzeciorzęd) i ok. 120 m p.p.t. (jura) zwierciadło wody stabilizujące się na głębokości ok. 10,0 – 14,0 m p.p.t. (trzeciorzęd) i ok. 12,0 m p.p.t. (jura górna).

Czwartorzędowe piętro wodonośne występuje w postaci jednej lub trzech warstw wodonośnych związanych z piaskami przypowierzchniowymi nadglinowymi lub śródglinowymi.

Piętro to charakteryzuje się zarówno swobodnym jak i napiętym zwierciadłem wody kształtującym się na głębokościach

- zwierciadło swobodne na głębokości 1,0-5,0 m p.p.t.,
- zwierciadło napięte na głębokości 9,0 – 12,0 m p.p.t.

W północnej części gminy Dąbrowice czwartorzędowy poziom wodonośny należy do zbiornika m – morenowego Chodcza – Łanięta (GZWP) nr 225 i w obrębie gminy w całości jest objęty obszarem najwyższej ochrony (ONO).

GZWP nr 226 – zbiornik Krośnice – Kulno, w ośrodku szczelinowo-krasowym, w jurze górnej (J 3)
GZWP nr 225 – zbiornik Chodcza – Łanięta, w ośrodku porowym, czwartorzędowy – morenowy (m)

Źródło: Inwentaryzacja złóż kopalin, punktów eksploatacji i składowisk odpadów z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska gminy Dąbrowice; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi. Stan na dzień 31.12.2003 r.

Teren całej gminy Dąbrowice objęty jest obszarem najwyższej ochrony (ONO).

Obszar najwyższej ochrony GZWP ONO

Obszary wymagające najwyższego stopnia ochrony, wyznaczone na podstawie oceny potencjalnego zagrożenia wód w GZWP. Zwykle ONO obejmuje obszary zasilania izolowanych zbiorników wody wysokiej jakości lub też obszary najbardziej istotne (krytyczne) dla ochrony pozostałych typów GZWP. ONO obejmuje zwykle 10-30 % powierzchni GZWP.

Na tych obszarach stosowane muszą być specjalne nakazy i zakazy (przepisy prawne) w zakresie zagospodarowania przestrzennego

Obszar zasilania zbiornika lub poziomu wód podziemnych, w którym podejmuje się działania zmierzające do powstrzymania postępującej degradacji wód podziemnych. Obszary ochronne ustanawia się w nawiązaniu do innych działań gospodarczych w ramach planów zagospodarowania przestrzennego. Kryteria wyznaczania obszarów ochronnych winny się opierać na zasadach wynikających ze specyfiki budowy geologicznej i warunków hydrodynamicznych. Za główne kryterium uważa się czas migracji wody i zanieczyszczeń z powierzchni do zbiornika. Dla zbiorników proponuje się tworzenie obszarów wysokiej (OWO) i najwyższej ochrony (ONO).

Obszar poddany zakazom, nakazom i ograniczeniom w zakresie użytkowania gruntów i korzystania z wody, obejmujący ujęcie wody, źródło lub jego część oraz grunty do nich przyległe. Strefy ochronne dzieli się na: teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej (wewnętrznej - biologicznej, zewnętrznej - chemicznej i ilościowej). Ustanawia się je dla ujęć i źródeł wody służących do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych. Mogą być ustanawiane także dla ujęcia i źródeł wód służących do innych celów, jeśli wymaga tego interes użytkownika lub względy społeczne. Wyznacza się je na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej obszaru zasobowego ujęcia.

Dla gminy Dąbrowice mają znaczenie dwa czwartorzędowe poziomy wodonośne;

- I poziom najpłytszy, 2,0-3,0 m w piaskach, glinach lub przewarstwieniach piasków w stropie silnie spłaszczonej partii glin;

- II poziom znajduje się na Głębokości 45 metrów.

Trzeciorzędowy poziom wody znajduje się na drobnych i pylastych piaskach. Poziom ten posiada piaski zanieczyszczone pyłem węglowym.

Poziom wód jurajskich, znajduje się na tym terenie poniżej 110 m od powierzchni terenu, w stropie potrzaskanej jury- zawiera on dużo żelaza i soli.

Dominującym poziomem jest I-szy poziom wód czwartorzędowych podziemnych w obrębie wysoczyzny i zboczy dolin. Występuje od stropu interglacialnych piasków różnej granulacji, przykrytych glinami o miąższości od 3,0 do ponad 10,0 m. Stabilizuje się na Głębokości rzędu 1-2 m p.p.t.

Poziom I-szy wód podziemnych całkowicie pokrywa zapotrzebowanie gospodarstw wiejskich na wodę. Oprócz poziomu I-ego, jakim są studnie kopane na terenie gminy, istnieją ujęcia głębszych wód czwartorzędowych, występują one na Głębokości od 34,0 – 52,0 m p.p.t. i stabilizują się na Głębokości 9,3 do 12,0 m p.p.t.

Lokalnie w glinach mogą występować niewielkie sączenia lub wody z płaszczystych przewarstwień nie będące w stanie pokryć zapotrzebowania na wodę.

Woda gruntowa na terenie gminy występuje bardzo płytko, związane jest to z mało urozmaiconą rzeźbą terenu, wody opadowe mają bardzo utrudniony odpływ, brak cieków i spadków terenu, a w podłożu jest hydroprzepuszczalna glina zwałowa.

V.4. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

▪ Produkcja roślinna i zwierzęca

Gmina Dąbrowice jest gminą typowo rolniczą; 93,6% powierzchni stanowią użytki rolne. Około 50 % powierzchni gruntów ornych to gleby II i III klasy bonitacyjnej, ponad 40 % powierzchni gruntów , to gleby IV klasy bonitacyjnej.

Użytki zielone stanowią 2% ogólnej powierzchni gminy, lasy i grunty leśne to 0,27% jej powierzchni.

Zestawienie gruntów ornych (w ha) wg klas bonitacyjnych:

Kl. II	Kl. III	Kl. IV	Kl. V	Kl. VI
120,6	2267	1458	328	76

Bogactwem gminy są gleby płowe pseudobielicowe oraz gleby brunatne właściwe i wylugowane, należące do kompleksu żyniego dobrego i bardzo dobrego (klasa II-IV).

Ze względu na żyzne gleby o wysokich klasach bonitacyjnych (ponad 50%) to gleby klasy II i III.

Gmina Dąbrowice jest gminą rolniczą, o dobrych warunkach dla rozwoju warzywnictwa i sadownictwa.

Na ogólną liczbę gospodarstw rolnych, ponad 44% stanowią gospodarstwa bardzo małe, natomiast 3,5% to gospodarstw duże – ponad 20 ha.

We wsi Ostrówki istnieje gospodarstwo specjalistyczne- bażancłarnia.

♦ Struktura wielkości gospodarstw rolnych w gminie

według danych pochodzących ze Starostwa Powiatowego w Kutnie

Wielkość gospodarstw w ha	Ilość gospodarstw	% liczby gospodarstw
1,0 – 2,0	139	23,4
2,0 – 5,0	139	23,4
5,0 – 7,0	68	11,5
7,0 – 10,0	95	16,0
10,0 – 15,0	90	15,2
Powyżej 15,0	62	10,5
Ogółem	593	100,0

Tabela; Struktura wielkości gospodarstw rolnych w gminie Dąbrowice

Struktura wielkości gospodarstw rolnych w gminie jest zróżnicowana.

Największą liczbę (278) posiadają w gminie gospodarstwa do 5,0 ha, stanowią one 46,8% wszystkich gospodarstw. Nie są one jednak w stanie zaspokoić w pełni

potrzeb ich użytkowników, dlatego ich właściciele podejmować muszą dodatkowe zajęcia i źródła utrzymania poza rolnictwem.

Gospodarstwa rolne zajmujące powierzchnię od 5,0 do 10,0 ha. występują w ilości 163 sztuk tj. 27,5% ogółu gospodarstw. Są to gospodarstwa, o średnim poziomie gospodarowania, stanowiące dla ich właścicieli źródło utrzymania.

Gospodarstwa duże o powierzchni od 10,0 -15,0 ha. i więcej występują w liczbie 152 i obejmują 25,7% wszystkich gospodarstw. Gospodarstwa te, dają pełne utrzymanie pracującym w nim właścicielom i ich rodzinom, a nadwyżki produkcyjne dostarczają na rynek.

3,5% wszystkich gospodarstw, to gospodarstw duże – ponad 20 ha.

Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w gminie Dąbrowice wynosi 7,3 ha i jest bardzo zróżnicowana w poszczególnych sołectwach, (ilustruje to poniższa tabela)

Różnorodność gospodarstw rolnych w gminie Dąbrowice.

L.p.	Sołectwo	Przeciętna pow. 1 gospodarstwa w ha
1	Augustopol	7,39
2	Baby	10,76
3	Dąbrowice I	5,64
4	Dąbrowice II	5,57
5	Dąbrowice III	5,08
6	Liliopol	11,69
7	Mariopol	16,05
8	Ostrówki	8,67
9	Witawa	7,17
10	Zgorze - Iwiny	7,35
11	Żakowlec	6,85
Dąbrowice ogółem		5,43
Gmina ogółem		7,30

Tabela: Średnia wielkość gospodarstw rolnych w gminie Dąbrowice
(Referat Ewidencji Gruntów i Budynków)

Największe obszarowo gospodarstwa występują w zachodniej i południowo – zachodniej części gminy; w sołectwach: Mariopol – 16,05 ha. i Baby – 10,76 ha.

Najbardziej rozdrobnione i małe gospodarstwa rolne posiada wieś Żakowiec, Witawa i Dąbrowice. Grunty orne wielu właścicieli gospodarstw w Dąbrowicach są rozrzucone w kilku długich, wąskich kawałkach i często położone w dużej odległości od zabudowań gospodarskich (2-3 km). Rozdrobnienie gospodarstw rolnych nie sprzyja właściwej produkcji rolnej ani mechanizacji prac.

Największe obszarowo gospodarstwa rolne, w gminie , powyżej 30,0 ha., znajdują się w niżej podanych wsiach i specjalizują się w podanych niżej rodzajach produkcji:

Lp.	Wieś	Rodzaj produkcji
1	Mariopol	Zwierzęca – trzoda chlewna
2	Augustopol	Roślinna i zwierzęca – bydło mleczne
3	Baby	Ogrodnictwo- aronia, uprawa zbóż na materiał siewny
4	Liliopol	Roślinna i zwierzęca, nasiennictwo warzywne
5	Dąbrowice	Roślinna
6	Łojewka	Roślinna i zwierzęca

Duża ilość gospodarstw rolnych specjalizuje się głównie w produkcji roślinnej i zwierzęcej, warzywnictwie oraz w produkcji mleka. Głównymi odbiorcami mleka są Okręgowe Spółdzielnie Mleczarskie w Kutnie, Krośniewicach i Kole.

Struktura rolna

Głównymi czynnikami wpływającymi na uzyskanie wysokich plonów są poza elementami przyrodniczymi, także poziom kultury rolnej: nawożenie, chemizacja, mechanizacja, melioracje oraz wiedza agrotechniczna rolnika.

Nawożenie chemiczne, które w latach 70-ych i 80-ych było wysokie i wynosiło średnio w gminie 200 kg na 1 ha użytków rolnych. W ostatnich latach zmniejszyło się do minimum i zastępowane jest nawożeniem naturalnym. Nawożenie chemiczne wiąże się z dużymi kosztami produkcji rolnej, a wieś jest coraz biedniejsza i nie jest w stanie z niego korzystać w celu uzyskania wyższych plonów. Podobna sytuacja występuje w ochronie roślin, popularnie zwana chemizacją. Stosuje się mało preparatów chemicznych do zabiegów opylowych i opryskowych. Korzystają z nich w większości rolnicy dużych gospodarstw rolnych i posiadający duży kapitał.

Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na uzyskanie wysokich plonów jest mechanizacja i melioracja gruntów ornych i użytków zielonych. O ogólnej mechanizacji świadczyć może liczba ciągników i maszyn rolniczych (ich liczba w gminie każdego roku wzrasta).

Największą liczbę maszyn rolniczych i ciągników posiadają sołectwa: Baby, Augustopol i Dąbrowice.

Gmina Dąbrowice zmeliorowana jest w 100%, co przyczyniło się do zmniejszenia użytków zielonych i zwiększenia gruntów uprawnych. Postęp agrotechniczny w gminie spowodował wzrost plonów uprawianych roślin.

Rolnicy w gminie uzyskują średnio następujące plony w q/ha:

Pszenica – 32 q/ha,
Żyto – 30 q/ha,
Jęczmień – 32 q/ha,
Owies – 25 q/ha,
Ziemniaki – 220 q/ha,
Buraki cukrowe – 400 q/ha.

Na podstawie informacji opublikowanych przez Urząd Statystyczny w Łodzi, „Wstępny szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w woj. łódzkim z 2007 r.”, plany poszczególnych gatunków zbóż w 2007 r. (w woj. łódzkim) [w dt z 1 ha] wynoszą:

zboże ogółem	30,8
pszenica ozima	37,8
pszenica jara	32,6
żyto	26,0
jęczmień ozimy	33,3
jęczmień jary	31,2
owies	27,1
ziemniak	160,0
buraki cukrowe	371,0

Hodowla

Hodowla zwierząt jest ważnym zagadnieniem w całokształcie gospodarki rolnej gminy Dąbrowice. Na rozwój i kierunek hodowli, w dużym stopniu wpływa sposób użytkowania gruntów, wielkość produkcji rolnej. Łąki i pastwiska dostarczające największej ilości paszy zielonej i siana stanowią podstawową bazę dla hodowli. Ilość łąk i pastwisk w gminie (61 ha) nie jest wystarczająca dla hodowli. Dlatego hodowla w gminie bazuje głównie na szeroko rozpowszechnionej uprawie roślin pastewnych: koniczynie, lucernie, seradeli, peluszcze, mieszankach zbożowych oraz ziemniakach i kiszonych. Obsada bydła i trzody chlewnej w gminie na 100 ha użytków rolnych w porównaniu do lat 70-ych i I poł. lat 80-ych, uległa znacznemu zmniejszeniu.

Wpływ na to miało wiele czynników: między innymi niekorzystne warunki atmosferyczne, kontrakcja, baza paszowa, a także niskie ceny skupu żywca i mleka.

Fakt ten ilustruje poniższa tabela:

Tabela: Obsada bydła i trzody chlewnej w gminie Dąbrowice na 100 ha użytków rolnych (UR) w sztukach.

Rok	Bydło ogółem	W tym krowy	Trzoda chlewna ogółem	W tym lochy	Bydło ogółem na 100 ha UR	W tym Krowy na 100 ha UR	Trzoda chlewna ogółem na 100 ha UR	W tym lochy na 100 ha UR
1970- 1980 średnio	3792	1816	4845	-	90,2	43,2	114,0	-
2002 czerwiec	2125	1222	4150	537	50,0	28,4	96,5	12,5

Dane pochodzą ze Spisu Rolnego – czerwiec 2002, oraz z opracowania „Dąbrowice” – ks. Ryszard Tuzin, Teresa Sztokfisz, Dąbrowice 2003.

Dla porównania, średnie wartości w woj. łódzkim wynosiły odpowiednio (Rocznik Statystyczny Województwa Łódzkiego 2002, 2007)

2002 r.

bydło – 38,5 sztuk /100 ha UR,

trzoda chlewna – 99,9 sztuk/100 ha UR

2006 r.

bydło – 40,3 sztuk /100 ha UR,

trzoda chlewna – 130,4 sztuk/100 ha UR

Największa obsadę na 100 ha UR mają sołectwa: Ostrówki, Baby, Dąbrowice, Augustopol, Liliopol.

W obsadzie bydła przodują: Ostrówki, Baby, Liliopol.

Najniższą obsadę posiadają: Dąbrowice i Mariopol.

Hodowla owiec i kóz nie przedstawia w gminie większego znaczenia i stanowi minimalny udział w produkcji zwierzęcej. Hodowla koni została wyparta przez mechanizację i stan pogłowia koni kilkadziesiąt sztuk; często są to konie rekreacyjne.

Na terenie gminy nie ma ferm kurzych.

Podsumowując zagadnienia związane z rolnictwem, należy stwierdzić, że gmina posiada korzystne warunki naturalne, które zdecydowały o jej rolniczym charakterze. Rolnicy osiągają dobre wyniki w produkcji roślinnej i zwierzęcej, utrzymując jednocześnie swoje gospodarstwa rolne na wysokim poziomie produkcyjnym.

Leśnictwo

Gmina Dąbrowice charakteryzuje się bardzo małą lesistością, ubogim pod względem gatunkowym drzewostanem. Nielicznie też występują krzewy i zadrzewienia śródpolne.

Ważniejsze dane o leśnictwie

Lata (Stan na 31 XII)	Powierzchnia gruntów leśnych							Lesistość w %
	Ogółem	w tym lasy	z ogółem publiczne					
			razem	Własność Skarbu Państwa	W tym		Własność Gminy	
					W zarządzie lasów Państw.	w zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych		
w ha								
2005	14,47	14,33	12,37	12,37	12,37	-	-	0,3
2006	14,47	14,33	12,37	12,37	12,37	-	-	0,3

♦ Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Dla określenia, ewentualnie porównania możliwości produkcyjnych poszczególnych regionów czy terytorialnych jednostek administracyjnych należy przeprowadzić ocenę wszystkich elementów środowiska przyrodniczego, które decydują o końcowych efektach produkcji rolnej. W Polsce do tego celu wykorzystano metodę opracowaną przez IUNG.

Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej polega na punktowej wycenie czterech podstawowych elementów środowiska, tj. gleby, agroklimatu, rzeźby terenu i warunków wodnych.

Na podstawie dokonanej waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski Środkowej wg gmin (opracowano na podstawie materiałów IUNG w Puławach lata 1981-88).

Ocena w punktach dla Gminy Dąbrowice wynosi: 63,3 : 82,4

63,3 - jakość i przydatność rolnicza gleb (skala 100-punktowa)

82,4 - warunki agroekologiczne (skala 123-punktowa)

Informacje pochodzą z „Środowisko Geograficzne Polski Środkowej” Zbiór studiów pod redakcją Stanisława Pączki. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 1993.

♦ Szata roślinna i świat zwierzęcy

Gmina Dąbrowice jest bardzo uboga pod względem lasów (0,27% powierzchni) i ilości gatunków drzew tworzących nielicznie występujące drzewostany.

W pierwotnym krajobrazie roślinnym występowały grądy, wielowarstwowe lasy liściaste grabowo- dębowo- lipowe oraz dąbrowy z bujnym poszyciem. Ten krajobraz niestety już nie istnieje. Obecnie jedynie wzdłuż cieków wodnych zachował się las olszowy (ols) ze sporadycznie występującymi wiązami i wierzbami.

Ze względu na warunki klimatu lokalnego, minimalne powierzchnie gruntu drzewostanem i nieliczne krzewy i zadrzewienia śródpolne, obserwowany jest proces stepowienia gleb. Jest on również spowodowany niską retencją naturalną.

Świat zwierzęcy

Świat zwierzęcy występujący na terenie Gminy Dąbrowice jest typowy dla nizinnych obszarów kraju. W lasach (na ogół niewielkich powierzchniowo) nielicznie występują dziki, jelenie i daniela, a dość powszechnie jedynie sarny, wśród których wykształcił się w ostatnich latach ekotyp sarny polnej. Z drapieżników występują m.in. lisy i kuny.

Spośród innych ssaków najczęściej spotykane to: zając, dziki, jeź, ryjówka, nietoperz i inne. Na polach można zauważyć bażanty i kuropatwy.

Dobre warunki rozwojowe mają liczni przedstawiciele świata owadów, m.in. : paź żeglarz, rusałka, żałobnik, itp.)

VI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ I MIEJSC PAMIĘCI NARODOWEJ

VI.1 Zarys historii

Brak danych historycznych dotyczących najdawniejszych dziejów osadnictwa, na terenach których obecnie znajduje się gmina Dąbrowice powoduje to, że pierwsza wzmianka o Dąbrowicach pochodzi z 1455 r. Posiadały one już wówczas prawa miejskie. Z dokumentacji historycznej dowiadujemy się, że w 1479 było to miasto królewskie.

Dąbrowice należały do województwa i powiatu łęczyckiego, a jako królewszczyzna do starostwa przedeckiego.

Pierwotny układ Dąbrowic – owalnica należy do najstarszych typów rozplanowania wsi na terenie regionu łęczyckiego, z którym gmina do czasów rozbiorów była związana.

Po całkowitym spaleniu miasta pod koniec XV w., król Zygmunt I w 1507 r. ponowił wcześniejsze przywileje królewskie, a mianowicie używanie prawa niemieckiego, odbywanie targu i trzech jarmarków. Przywileje te zostały potwierdzone przez kolejnych monarchów.

Miasto Dąbrowice było dość zamożne. W XVI w, wg Regestrów Podatkowych (wyd. A. Pawiński) należało do niego 47 łanów ziemi i posiadało ono wówczas 74 domy. W XVII w. domów mieszkalnych w Dąbrowicach było 192. Oprócz folwarku „Urodzaj, w Dąbrowicach było 47 włók miejskich, 14 piwowarów, 5 szynkarek, młyn koński i wiatrak. W mieście istniały szkoła i szpital.

W czasie I wojny szwedzkiej, miasto zostało całkowicie zniszczone. Kiedy miasto zaczęło podnosić się z upadku, przysłała II wojna szwedzka, która doprowadziła do zniszczeń, z których Dąbrowice nie mogły się już podnieść.

W 1827 r. wg „Tabeli Miast, Wsi i Osad Królestwa Polskiego” w Dąbrowicach było 201 domów i 1460 mieszkańców. W 1860 r. miasto liczyło 187 domów i 1608 mieszkańców, w tym 225 Żydów i 49 Niemców.

W wyniku II rozbioru Polski, ziemie Gminy w 1793 r. znalazły się w granicach Prus Południowych, w powiecie orłowskim, departamencie łęczyckim z siedzibą w

Piotrkowie. W 1794 r. departament łęczycki zlikwidowano, a Dąbrowice włączono do departamentu płockiego. Po III rozbiorze Polski, w 1796 r. powiat orłowski włączono do departamentu warszawskiego.

W lipcu 1807 r. utworzono Księstwo Warszawskie, w skład którego weszła Ziemia łęczycka. W nowo utworzonym Księstwie, administrację zorganizowano na wzór francuski. Największą innowacją było utworzenie gmin. Na ich czele stanęli wójtowie (w gminach wiejskich) i burmistrzowie (w gminach miejskich).

Po klęsce Napoleona, Księstwo Warszawskie uległo likwidacji. W czerwcu 1815 r. utworzono Królestwo Polskie pod berłem Cara – Króla Polski. W wyniku przeprowadzonej reformy administracyjnej, powiat orłowski wszedł w skład obwodu gostyńskiego ze stolicą w Kutnie.

Utrzymano gminy, wójtem był właściciel wsi, mianowany przez Rządową Komisję Spraw Wewnętrznych. Do pomocy wójtowi powoływani byli sołtysi. Gminy tworzone we wsiach liczących co najmniej 10 dymów. Gminę mogły stanowić również odpowiednio duże części wsi, jeżeli należały do różnych właścicieli. Mniejsze wsie łączono w jedną gminę. Dominia liczące kilka lub kilkanaście wsi tworzyły jedną dużą gminę.

Do zadań wójta należało dopilnowanie wykonywania praw i przepisów rządowych, ogłaszanie przepisów, pobór podatków, rekrutów, rozkład świadczeń publicznych, czuwanie nad bezpieczeństwem, prowadzenie ewidencji ludności itp.

W latach 60-tych XIX w., gminy uległy zmianom, zwiększono ich obszar, a wójtowie byli wybierani przez mieszkańców.

Prawa miejskie Dąbrowice utraciły w 1869 r. na mocy ukazu carskiego. Włączono je do gminy Wiejsko Dąbrowickie.

W okresie okupacji niemieckiej, w czasie II wojny światowej, Dąbrowice włączono wraz z powiatem kutnowskim do Rejencji Inowrocławskiej tzw. Kraju Warty.

W 1948 r. ukształtowała się nowa struktura podziału administracyjnego, podzielono gminy na gromady. W gminie Dąbrowice utworzono 10 gromad.

W latach 1954 -56, zlikwidowano gminy i gromady, utworzono nowe gromady z Gromadzkimi Radami Narodowymi – jako najniższym organem administracji państwowej. Gminy przywrócono ponownie w 1973 r.

Charakterystyka najstarszych jednostek osadniczych istniejących na terenie dzisiejszej gminy Dąbrowice

Obecna sieć osadnicza wywodzi się z okresu późnego średniowiecza i czasów nowożytnych. W wyniku badań przyrodniczych i historycznych przyjmuje się, że lesistość terenów łęczyckiego wynosiła ok. r. 1000 – 65%, ok. r. 1300 – 53 %, ok. r. 1500 – 37%, ok. r. 1800 – 19%, a w latach 1911-1921 tylko 3,7%.

Dane te ukazują stopniowe zajmowanie coraz to większych połaci ziemi pod uprawy, łąki i pastwiska oraz osiedla ludzkie. Rozwojowi osadnictwa sprzyjał pokój panujący od końca XIV w. aż do połowy XVII w.. Korzystny wpływ na wzrost powierzchni pól uprawnych miał także rozwój handlu zbożem.

Najważniejszą z dawnych dróg była droga z Łęczycy do Włocławka. Odegrała ona istotną rolę w rozwoju Dąbrowic. Pozostałe drogi w gminie miały przede wszystkim znaczenie lokalne. Łączyły one poszczególne osiedla wiejskie ze sobą, z siedzibami parafii, stolicą powiatu i województwa oraz siedzibą starostwa przedeckiego. Sieć dróg łączących pobliskie miasta ze sobą była dość uboga. Ożywały one podczas targów i jarmarków.

Dość istotną rolę pełniła do niedawna kolejka wąskotorowa z Krośniewic. Obecnie pełni funkcję atrakcji turystycznej.

Układy przestrzenne wsi (na podstawie wyników badań S. Wojtkowiaka badań nad kształtami osiedli wiejskich na terenie ziemi łęczyckiej w średniowieczu).

Typy wsi:

1. Wielodrożnica zwarta – jest to osiedle zwarte, zwykle o dużej liczbie zagród bardzo zagęszczonych z nieregularnym układem zazwyczaj krętych dróg. Granice między zagrodami nie są wytyczane według jakiejś reguły.

Wielodrożnicą są Dąbrowice.

2. Owalnica – jest to wieś w kształcie wrzeciona, składa się z dwu łukowatych, gęsto lecz jednostronnie zabudowanych ulic. Wewnątrz znajduje się plac lub kościół, a

niekiedy nieliczne zagrody. Na obszarze ziemi łączyckiej zdarzają się owalnie o niepełnej zabudowie.

Owalnicą były pierwotnie Dąbrowice.

3. Ulicówka – składa się z dwóch zwartych szeregów domów, ustawionych po obu stronach drogi. Domy ciągną się nie przez cały obszar gruntów wsi, lecz są skupione w pobliżu jej środka. Średniowieczną ulicówkę cechował niwowy układ pól lub pierwotna chaotyczna szachownica.

Ulicówką są Ostrówki.

4. Rzędówka – jest złożona z zagród luźno zbudowanych po obu stronach drogi na całej długości gruntów wsi. Każdy osadnik ma całość gruntów na jednej działce.

Układ rzędówki ma wieś Baby.

5. Przysiółek – jest to mała grupa domów położona samotnie. Kształty mogą być różne, np. Żakowiec jest przysiółkiem łańcuchowym.

Augustopol

Wieś powstała po I rozbiórce Polski, kiedy to królowie pruscy wysyłali kolonistów niemieckich na ziemie podbite, aby zaprowadzili nowoczesną gospodarkę rolną i modernizowali przemysł. Na teren leśny, gdzie dziś jest Augustopol, przybyli pierwsi niemieccy osadnicy. Wycinali lasy i zakładali gospodarstwa. W 1822r. mieszkały w Augustopolu 54 rodziny niemieckich kolonistów, liczące ogółem 276 osób.

Niemcy mieli swoją szkołę, dwa domy ewangelickie, przeznaczone na modlitwę i cmentarz.

W 1864 r. pojawili się w Augustopolu pierwsi Polacy.

W 1880 r. wieś posiadała 455 mieszkańców; w tym 317 ewangelików i 138 katolików.

Osadnicy niemieccy byli do 1945 r.

Obecnie Augustopol to duża wieś, ciągnąca się kilka kilometrów; w kształcie prostokąta, licząca 221 mieszkańców.

Baby – par. Dąbrowice

Pierwsza wzmianka o wsi Baby, lokowanej na prawie niemieckim pochodzi z 1407 r. W pocz. XVI w., wg „Regestrów Podatkowych” (wyd. A. Pawiński) wieś posiadała 16,5 łana ziemi i 38 dymów, a w 1822 r. 35 dymów i 315 mieszkańców.

W 1827 r. wg „Tabeli Miast, Wsi i Osad Królestwa Polskiego” w Babach było 35 domów i 315 mieszkańców. Wieś została oczynszowana w 1848 r.

Pod koniec XIX w. Baby były wsią rządową - donacją.

Baby należały do powiatu kutnowskiego, do gminy i parafii w Dąbrowicach. Wieś dzieliła się na trzy części: Baby Stare, Baby Nowe i Baby Folwark. W tym czasie do wsi należało 790 mórg obszaru. Było w niej 47 domów i 427 mieszkańców.

Dobra ziemia oraz możliwość zarobkowania w pobliskiej cukrowni w Ostrowach, powodowały wzrost dobrobytu ludności, a to z kolei powodowało powstawanie ładnych i bogato urządzonych obejść gospodarskich.

Wieś zamieszkiwali Polacy i koloniści niemieccy, którzy przybyli tutaj po III rozbiórce Polski, tj. po 1795 r. Dziś w Babach mieszkają tylko Polacy.

Wieś liczy obecnie 272 mieszkańców.

Dąbrowice

(Dąbrowica, Dambrowice, Dobrowice) – miejscowość parafialna, wzmiankowana w 1455 r. jako miasto, a w 1479 r. jako miasto królewskie.

W pocz. XVI w. Dąbrowice liczyły 47 łanów, 74 dymy, w XVII w. -192 domy.

W 1822 r. -201 dymów i 1460 mieszkańców.

Typ wsi- wielodrożnica na zarysie owalnicy. Układ pól – niwowy.

Układ przestrzenny Dąbrowic jest oparty na planie magdeburskim. Od każdego rynku rozchodzą się ulice na wszystkie strony.

Honorowym obywatelem Gminy Dąbrowice jest Papież Jan Paweł II. W 25 rocznicę Pontyfikatu Jana Pawła II, przypadającą na październik 2003 r. społeczność gminy ufundowała tablicę pamiątkową.

W Dąbrowicach na uwagę zasługuje jeden z niewielu na wsi, piękny i dobrze zachowany ratusz miejski (prawa miejskie przed 1507 – 1870) z I poł. XIX w.; kościół p.w. św. Wojciecha BM, wzniesiony w 1813 r. na miejscu poprzedniego, znacznie starszego, w stylu neogotyckim. W jego wnętrzu możemy zobaczyć m.in. rzeźby Ludwika Jabłońskiego z 1874 r. oraz zachowane z czasów miejskich place targowe - Stary i Nowy Rynek, okolone w większości drewnianą zabudową z II poł. XIX w. Obecnie Dąbrowice są dużą wsią, liczącą 990 osób.

Liliopol

Wieś założyli niemieccy koloniści. Pierwsi osadnicy przybyli tutaj zaraz po przejęciu królewskiej w 1796 r.

W 1827 r. wieś liczyła 94 mieszkańców; wszyscy należeli do parafii ewangelickiej.

W okresie międzywojennym, we wsi Liliopol, mieszkały zasiedlone od pokoleń rodziny kolonistów. Wszyscy Niemcy uciekli przed ofensywą armii radzieckiej, w styczniu 1945 r.

Dziś wieś liczy 59 mieszkańców.

Mariopol – Rozopol

Wieś założyli niemieccy koloniści. Kiedy państwo pruskie zajęło tereny Rzeczypospolitej, po III rozbiorze Polski, w 1795 r. i przejęto wszystkie ziemie królewskie, zaraz zaczęto wysyłać osadników na zabrane tereny. Osadnicy karczowali lasy i zakładali wioski.

W 1822 r. w Mariopolu mieszkało 45 mieszkańców; wszyscy oni zajmowali się rolnictwem. W 1916 r. wieś zamieszkiwało 73 mieszkańców.

Niemiecka społeczność opuściła wieś w 1945 r.

Dziś w Mariopolu mieszka 71 osób.

Ostrówki – par. Dąbrowice

Wieś wzmiankowana ok. 1520 r.

W XVI w. wieś Ostrówki w parafii Krośniewice, dawała dziesięcinę z łąnów folwarcznych plebanowi w Dąbrowicy, a z kmiecych na stół arcybiskupowi. Miejscowy pleban pobierał tylko kolędę (Łaski, Liber Beneficiorum, II, 472).

W 1827 r. wg Regestrów Podatkowych (wyd. A. Pawiński) we wsi było 19 domów.

Pod koniec XIX w. wieś i folwark Ostrówki, należały do powiatu kutnowskiego, do gminy w Dąbrowicach i do parafii w Krośniewicach. Posiadały one szkołę początkową ogólną. We wsi było 35 domów i 337 mieszkańców. Do włościan należało 445 mórg ziemi, a do folwarku 310 mórg.

Układ wsi – ulicówka, zamieszkują ją 234 osoby.

Witawa

Nazwa wsi wywodzi się z opowiadania, które podaje że tutaj miało miejsce spotkanie Mieszka I z małżonką Dąbrówką.

Obecnie Witawa liczy 124 mieszkańców.

Żakowiec – par. Dąbrowice,

Wieś wzmiankowana ok. 1520 r. jako wieś duchowna.

W pocz. XVI w. liczyła 1 łąn, 3 dymy. W 1822 r.- 9 dymów i 72 mieszkańców.

Pierwsza wzmianka o wsi Żakowiec pochodzi z 1520 r. Stanowiła ona wówczas uposażenie kościoła w Dąbrowicach. Na początku XVI w. do wsi należało 12 łąnów kmiecych, 2 łąny sołtysie. Kmiecie dawali plebanowi po pół grzywny czynszu z łąna i dwa kapłony; oprócz tego płacili dziesięcinę (Łaski, Liber Beneficiorum, II, 456). Wg „Regestrów Podatkowych” (wyd. A. Pawicki), w 1576 r. płacono od jednego łąna i trzech zagrod.

Pod koniec XIX w. Żakowiec należał do powiatu kutnowskiego oraz do gminy i parafii w Dąbrowicach.

Do wsi należało 557 mórg ziemi; było w niej 13 domów i 133 mieszkańców.

Obecnie Żakowiec zamieszkuje 71 mieszkańców.

Zgórze

Wieś założona została przez niemieckich kolonistów, pochodzących ze środkowych i północnych Niemiec.

Pierwsi osadnicy przybyli na ten teren po 1796 r.

Wieś Zgórze liczyła w 1827 r. – 121 mieszkańców. Pod koniec XIX w. przybyli do Zgórza pierwsi Polacy, nabyli ziemię od Niemców i osiedlili się. W 1918 r. w Zgórzu mieszkało 181 mieszkańców, a w 1917 r. – 190 osób.

W 1918 r. utworzono 4-klasową szkołę podstawową.

Zimą 1945 r. podczas ofensywy radzieckiej, wszyscy mieszkańcy pochodzenia niemieckiego opuścili Zgórze. Gospodarstwa rolne po Niemcach otrzymali polscy repatrianci, którzy przybyli ze wschodu. W 1946 r. we wsi zamieszkiwało 122 Polaków i 4 Niemców.

Dziś Zgórze liczy 75 mieszkańców.

VI.2. Ustalenia dotyczące granic i zasad ochrony obszarów i obiektów zabytkowych

VI.2.1. Obiekty i obszary zabytkowe wpisane do rejestru zabytków

1. Dąbrowice

– kościół p.w. św. Wojciecha i Stanisława z 1834 r., wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 382/298 z 31 maja 1967 r.

- ratusz murowany, z około połowy XIX w, wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 383/299 z 31 maja 1967 r.

- dom drewniany, Stary Rynek nr 6, wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 401/313 z 10 lipca 1967 r.

2. Krośniewicka kolejka wąskotorowa, wpisana do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 661 z 28 grudnia 1998 r.

VI.2.2. Obiekty i obszary wpisane do ewidencji zabytków podlegające konserwatorskiej ochronie

1. Augustopol – cmentarz ewangelicko- augsburski.

2. Dąbrowice:

- cmentarz grzebalny rzymsko- katolicki, najstarszy nagrobek z 1886 r.

- cmentarz przykościelny,

- dom parafialny, murowany z lat 20-ych XX w.

- ogrodzenie cmentarza przykościelnego z kapliczkami,

- dom, ul. Nowy Rynek 10,

Ulica Stary Rynek:

- dom nr 5,

- dom nr 7,

- dom nr 8,

- dom, ul. Zbawiciela 21,

Cmentarz rzymsko – katolicki.

Ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – w postaci strefy ochrony konserwatorskiej postuluje się objąć zabytkowy układ urbanistyczny wsi Dąbrowice z XV – XIX w.

Dla obszarów położonych wzdłuż linii kolejki wąskotorowej należy zapewnić ochronę i nienaruszalność ww. obiektu. Strefa ochrony konserwatorskiej od zabytkowej kolejki wynosi 25 metrów. W strefie tej obowiązują ograniczenia inwestycyjne – w tym zakaz zabudowy.

VI.2.3. Cmentarze

Na terenie gminy znajduje się czynny cmentarz kościoła rzymskokatolickiego p.w. Św. Wojciecha i Św. Stanisława.

Cmentarz ogrodzony jest dużymi elementami betonowymi. Oznakowana działka cmentarza grzebalnego (nr działki 534) obejmuje powierzchnię 1,72 ha. Obecna brama cmentarza została założona w 2001 r. Na cmentarzu tym znajdują się stare grobowce i nowsze mogiły osób związanych i szczególnie zasłużonych dla tych terenów.

W gminie Dąbrowice są też stare, nieczynne cmentarze ewangelicko-augsburskie w Augustopolu, Zgórzu i Mariopolu. We wsi Rozopol znajduje się cmentarz, gdzie do 1939r. byli chowani Żydzi, obecnie nieczynny. Cmentarze te są jeszcze czytelne, choć zdewastowane, zarośnięte i opuszczone.

Cmentarze te powinny być chronione jako pamiątki wieloetniczności i wielowyznaniowości ziem gminy Dąbrowice. Obecnie w miejscu cmentarzy znajdują się skupienia drzew i krzewów, wśród których można napotkać pojedyncze fragmenty rozbitych pomników.

Niezbędnym działaniem jest uporządkowanie terenu cmentarzy oraz wyraźne ich oznakowanie.

VI.2.4. Stanowiska archeologiczne

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego traktuje kwestię ochrony zabytków archeologicznych w sposób bardzo szczegółowy.

1. Realizacja inwestycji wymagająca prac ziemnych (w tym zalesienia) na obszarze stanowiska archeologicznego będzie możliwa po wykonaniu ratowniczych badań wykopaliskowych.
2. Realizacja Inwestycji wymagająca prac ziemnych (w tym zalesienia) w strefie ochrony stanowiska archeologicznego wymaga sprawowania nadzoru archeologicznego.

Wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się w Ewidencji Zabytków
Archeologicznych:

Obszar AZP 54-48

Nr stan. na obsz. I na mapie	miejsowość	Nr stan W miejsc.	Funkcja	kultura	Chronologia
37	Augustopol	1	Ślady osadnictwa	Pucharów Lejk.	Neolit
38	Augustopol	2	Ślady osadnictwa	Nieokreślona	Starożytność
39	Mariopol	1	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze	XII – XIII w.
41	Dąbrowice	10	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze	XII-XIII w.
42	Augustopol	3	Wieś historyczna	Okres nowoż.	XVI- XIX w.
44	Dąbrowice	11	Osada/miasto	Późne średni./ okr. nowożytn	XV-XIX w.
45	Mariopol	2	Ślady osadnictwa	Okres nowożytny	XV-XIX w.

Obszar AZP 55-47

Nr stan. na obsz. I na mapie	miejsowość	Nr stan W miejsc.	Funkcja	Kultura
136	Baby	3	osada	p. średn. XIV-XV w.
137	Baby	4	osada	p. średn. XIV-XV w.

Obszar –AZP 55-48

Nr stan. na obsz. I na mapie	miejsowość	Nr stan W miejsc.	Funkcja	Kultura
1	Zakowiec	1	Ślady osadnictwa	Pucharów lejkowatych
2	Dąbrowice	1	Ślady osadnictwa	Neolit
3	Dąbrowice	2	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	KCS KCS KCS

4	Dąbrowice	3	Osada	Okres nowożytny
5	Dąbrowice	4	Osada	Okres nowożytny
6	Żakowiec	2	Ślad osadniczy	Pucharów lejkowatych
7	Dąbrowice	5	Punkt osadniczy	Okres nowożytny
8	Dąbrowice	6	Osada	Pucharów lejkowatych
9	Dąbrowice	7	Ślad osadniczy	Okres nowożytny
10	Żakowiec	3	Osada	Okres nowożytny
11	Żakowiec	4	Osada	Okres nowożytny
12	Ostrówki	1	Osada	Okres nowożytny
13	Ostrówki	2	Osada	Okres nowożytny
14	Ostrówki	3	Punkt osadniczy	Okres nowożytny
15	Baby Nowe	1	Punkt osadniczy	Okres nowożytny
16	Baby Nowe	2	ślad osadniczy	Okres nowożytny
17	Ostrówki	4	Punkt osadniczy	Okres nowożytny
18	Ostrówki	5	Ślad osadniczy Osada	Krąg kultur leśnych Okres nowożytny
19	Ostrówki	6	Osada	Okres nowożytny
20	Ostrówki	7	Punkt osadniczy Punkt osadniczy	Późne średniowiecze Okres nowożytny
21	Ostrówki	8	Ślad osadniczy	Wczesne średniowiecze
22	Dąbrowice	8	ślad osadniczy	Okres nowożytny
23	Dąbrowice	9	Cmentarz	Okres nowożytny

VII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO

Główną formą władania gruntów jest sektor prywatny.

Mienie komunalne będące źródłem dochodu gminy stanowią budynki – lokale mieszkalne, użytkowe oraz grunty.

Własnością gminy jest 11 budynków z 34 lokalami mieszkalnymi, o średniej powierzchni użytkowej ok. 50m². oraz 2 lokale użytkowe, o łącznej powierzchni ponad 70 m². wykorzystywane na cele handlowe i usługowe.

Grunty komunalne o potencjalnych warunkach do efektywniejszego zagospodarowania położone są w rozproszeniu; głównie we wsi: Dąbrowice, a także w Babach, Augustopolu i Ostrówkach.

Szczególne znaczenie mają grunty pod stawami, które we wsi Dąbrowice zajmują powierzchnię 5,06 ha. (największy ze stawów ma pow. 3,73 ha.)

Stawy te nie są wykorzystywane gospodarczo np. do hodowli ryb, ani też nie są wykorzystywane w celach turystyczno – rekreacyjnych,

Parki publiczne, skwery znajdują się w Dąbrowicach I zajmują powierzchnię 0,79 ha.

Inne grunty gminne, to użytki zielone – pastwiska położone głównie przy ul. Wodnej, o powierzchni 4,55 ha. Tereny te mogą stanowić ofertę do zagospodarowania i efektywnego wykorzystania.

Grunty zabudowane budynkami szkolnymi we wsiach Baby i Augustopol są częściowo wykorzystywane na cele mieszkaniowe. Nie wyklucza się jednak w przyszłości innego ich sposobu zagospodarowania.

W dyspozycji gminy są także tereny, takie jak: działki budowlane w Dąbrowicach, oraz grunty rolne i inne pomieszczenia będące kiedyś użytkowane przez Gminną Spółdzielnię Samopomoc Chłopska.

VIII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW

1. Stan w zakresie dotychczasowego przeznaczenia, a w konsekwencji zagospodarowania terenów gminy wynika przede wszystkim z:
 - warunków naturalnych, niewielkiej lesistości gminy, możliwości prowadzenia gospodarki rolnej i hodowlanej.
 - zainwestowanie terenu odpowiadało (i w znacznym stopniu dotąd odpowiada) formie użytkowania terenu – rolnictwu (zabudowa zagrodowa, pola, łąki, zabudowa luźna, a w ośrodku gminnym bardziej zwarta).
 - W ramach zabudowy mieszkaniowej (niskiej) głównie siedliskowej i jednorodzinnej, występują obiekty i lokale usługowe
2. Krajobraz gminy jest płaski, równinny, o łagodnych stokach i niewielkich wysokościach względnych.
Urozmaicają go lekko faliste powierzchnie denudowanych wysoczyzn morenowych oraz nieliczne skupiska leśne.

3. Pozytywną formą zagospodarowania gminy jest jej wyposażenie w źródła i sieć wodociągu, zdecydowanym mankamentem jest bardzo ograniczony zakres urządzeń odprowadzania i utylizacji ścieków oraz brak gazyfikacji przewodowej.
4. Dla potrzeb „Studium ...” wykonana została inwentaryzacja urbanistyczna zabudowy obszaru gminy (wg sołectw), obrazująca stan użytkowania i zainwestowania terenów.

IX. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z MOŻLIWOŚCI I POTRZEB ROZWOJU GMINY

1. Podstawowymi przesłankami rozwoju gminy są:

1) Szanse rozwoju i mocne strony Gminy Dąbrowice;

- możliwości wynikające z rolniczego charakteru gminy, tradycji i osiągniętego już stopnia rozwoju kultury rolnej,
- możliwości uruchomienia przetwórstwa rolno – spożywczego, przetwarzającego lokalne płody rolne,
- bogate zasoby i dobra jakość wód podziemnych,
- dążenie samorządu gminnego (wyrażone w Strategii jej rozwoju) do zróżnicowania struktury gospodarczej, wspieraniu rozwoju przedsiębiorczości, zachęty dla inwestorów, wprowadzania nowych form promocji gminy,
- korzystne warunki środowiska przyrodniczego, czyste powietrze, mało zanieczyszczone gleby sprzyjają rozwojowi zdrowej żywności, produktów ekologicznych i rozwojowi gospodarstw agroturystycznych.
- inwestowanie w rozwój infrastruktury technicznej,
- samorządność gminna jako czynnik sprzyjający aktywnemu i efektywnemu zarządzaniu.

2) Ograniczenia i słabe strony gminy mogą stanowić:

- peryferyjne położenie gminy, brak do realizacji programów i zadań publicznych o znaczeniu wojewódzkim i krajowym,
- niekorzystny bilans wód powierzchniowych,

- brak obiektów hydrotechnicznych oraz zbiorników tzw. małej retencji,
- zachodzące zjawisko tzw. stepowienia gruntów,
- znaczne zanieczyszczenie wód powierzchniowych,
- aktualnie brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- niski poziom wykształcenia mieszkańców gminy i niskie kwalifikacje zawodowe,
- duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych,
- utrzymujący się odpływ ludności wiejskiej w celach zarobkowych.

2. Ocena środowiska przyrodniczego

W zależności od lokalnych warunków środowiska przyrodniczego oraz jego walorów, różnie na przestrzeni historii rozwija się działalność ludzka.

Na rozwój życia gospodarczego, jego różnych dziedzin oraz samego człowieka mają wpływ wszystkie elementy środowiska geograficznego.

Spośród tych elementów, najlepszymi cechami w opisywanej gminie odznaczają się gleby i rzeźba terenu. Obszar gminy charakteryzuje się nieznacznymi wysokościami względnymi, co ma duże znaczenie dla rolnictwa i komunikacji. Nie zachodzą tu procesy erozyjne, które niszczą strukturę i wartości odżywcze gleb. Płaska rzeźba terenu na całym obszarze gminy, umożliwia wprowadzenie pełnej mechanizacji upraw. Istnieje ścisły związek oraz wzajemne oddziaływanie rzeźby terenu i gospodarki rolnej. Rzeźba terenu wpływa na jakość i żyzność gleb, wilgotność i mikroklimat.

Występujące tu, urodzajne gleby, nadają się do uprawy wszystkich kultur, jakie występują w umiarkowanych szerokościach geograficznych, a zwłaszcza tych, które wymagają żyznych stanowisk, jak: pszenica, buraki cukrowe, jęczmień.

Mniej korzystne są warunki klimatyczne i hydrograficzne; ujemny wpływ wywołują opady atmosferyczne, które na obszarze Polski Środkowej, a tym samym i gminy Dąbrowice są stosunkowo małe i wykazują duże wahania między poszczególnymi latami. Zjawisko to niekorzystnie oddziałuje na wysokość plonów.

Pomimo pewnych niedogodności, warunki klimatyczne na obszarze gminy Dąbrowice są korzystne dla rozwoju produkcji rolnej, a przede wszystkim do uprawy takich

cennych roślin jak: pszenica ozima, jęczmień, buraki cukrowe, lucerna i wszystkich roślin okopowych.

Słaba sieć hydrograficzna, składająca się z małych cieków, często wysychających w okresach letnich i rowów melioracyjnych, świadczy o niewielkich możliwościach retencji powierzchniowej.

Retencja gruntowa uzależniona od opadów atmosferycznych, jak również nieduża.

Teren gminy należy do obszarów wybitnie deficytowych w wodę, oraz ubogich w użytki zielone, które z reguły towarzyszą dolinom rzeczonym.

Małą ilość opadów atmosferycznych rekompensuje w pewnym stopniu płaska rzeźba i słaby odpływ wód z jednostki powierzchni. Tym niemniej, czynnikiem ograniczającym możliwość zwiększenia efektywności pracy w rolnictwie jest niedobór wody, szczególnie w okresie wegetacyjnym.

3. W celu poprawy jakości środowiska naturalnego w gminie Dąbrowice należy:

- poprawiać stan czystości wód powierzchniowych
- uporządkować gospodarkę wodno-ściekową gminy,
- przewidzieć długofalowe i konsekwentne działania prowadzące do zwiększenia powierzchni biologicznie czynnych oraz usprawnienia funkcjonowania systemu zasilania i wymiany wartości ekologicznych,
- zwiększyć różnorodność biologiczną istniejących zbiorowisk roślinnych,
- dążyć do stopniowego przywracania naturalnych warunków siedliskowych poprzez stałą pielęgnację siedlisk,
- zwiększyć ilość zadrzewień i zakrzewień śródlonnych
- prowadzić zalesienia na gruntach słabych,

Poprawa leśistości następować powinna poprzez sukcesywne wprowadzanie zalesień tworzących spójny system obszarów chronionych lasów i korytarzy ekologicznych na obszarach gruntów nieprzydatnych rolniczo i chronionych obszarów dolinnych,

- otoczyć maksymalną ochroną bogate siedliska leśne z zakazem lokalizacji obiektów, w tym też obsługi turystyki bezpośrednio na terenach leśnych,

- dla uporządkowania przestrzeni polno-leśnej oraz poprawy warunków środowiska przyrodniczego należy opracować program przeznaczający do zalesienia grunty orne najłabsze (klas V, VI i VI z, oraz nieużytki przyległe do lasów)
- zakazać działań destabilizujących stosunki wodne,
- uporządkować i zagospodarować tereny zdegradowane i nieużyteczne rolniczo,
- dążyć do zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania oraz zagospodarowania terenu, zmniejszyć ilość rolniczo niezainwestowanych terenów,
- wprowadzić kompleksową (i konsekwentną) realizację programu ochrony środowiska,
- zapobiegać stałemu pogarszaniu się jakości drzewostanów i osłabieniu zdolności pochłaniania i rozpraszania zanieczyszczeń,
- zahamować wzrost deficytu tlenu i wilgoci,
- zapobiegać obniżaniu się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych
- zahamować akumulację zanieczyszczeń w glebie i roślinach,
- poprawić stan funkcjonowania sieci wodno – kanalizacyjnej; dostosowanie jej do warunków i wymogów ochrony środowiska naturalnego,
- dążyć do likwidacji dzikich wysypisk śmieci,
- tam, gdzie ze względu na rozproszony charakter zabudowy gminy nie wszędzie jest opłacalne zakładanie sieci kanalizacyjnej, alternatywą jest rozwój oczyszczalni przydomowych,
- rozwiązać problem składowania i segregacji odpadów,
- ciągle i konsekwentnie zwiększać świadomość ekologiczną mieszkańców,
- modernizować drogi i rowy przydrożne,
- objąć szczególną ochroną nieliczne obszary i obniżenia dolinne.

Na terenie gminy należy dążyć do ochrony żyznych gleb i obszarów rolnych o najwyższych wartościach gospodarczych przed degradacją i nierolniczym wykorzystaniem.

Na tych chronionych terenach pożądanym kierunkiem gospodarki rolnej powinna być produkcja zdrowej żywności (rolnictwo ekologiczne).

4. W celu osiągnięcia wyższego rozwoju i poziomu rolnictwa na terenie gminy Dąbrowice należy:

- stworzyć preferencyjne warunki dla rozwoju rolnictwa ukierunkowanego na produkcję roślinno-hodowlaną w oparciu o istniejące zasoby przyrodnicze oraz lepsze wykorzystanie lokalnych produktów rolniczych. Powinien nastąpić rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym owocowo-warzywnego, oraz większa specjalizacja w zakresie sadownictwa,
- rozwijać nowe specjalności, zgodnie z europejskim rynkiem zbytu,
- kontynuować rozwój specjalizacji rolniczych oraz promować rozwój nowych, poświadczonych i opłacalnych obecnie dziedzin rolnictwa,
- poprawić obsługę rolnictwa w zakresie zaopatrzenia i usług,
- kontynuować specjalizację w dużych gospodarstwach indywidualnych

5. Gmina wykorzystując swoje zasoby przyrodnicze i krajobrazu kulturowego powinna dążyć do tego, aby:

- stać się atrakcyjnym miejscem dla odwiedzających gminę gości i turystów,
- rozbudzać i kształtować lokalny patriotyzm poprzez poznanie własnej, bardzo ciekawej i bogatej historii wśród mieszkańców gminy Dąbrowice i jej sąsiadów, a także wśród młodzieży szkolnej i dzieci,
- wspierać rozwój rolnictwa i jego otoczenia, rozwój gospodarstw agroturystycznych, produktów ekologicznych i produktów lokalnych,
- wspierać rozwój przedsiębiorczości, rozwój marketingu gminy, poszukiwanie nowych form promocji (promocja gminy w celu pozyskania nowych inwestorów oraz rozwoju gminy),
- przygotować i przeznaczać nowe tereny pod inwestycje,
- tworzyć dogodne warunki dla rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego,
- ukierunkować działania władz samorządowych na rozwój turystyki pobytowej na obszarze gminy.

Ze względu na warunki klimatu lokalnego (mała ilość opadów), minimalne powierzchnie gruntów leśnych, nieliczne występujące zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, na terenie gminy Dąbrowice występuje proces stepowienia gleb. Na proces stepowienia gleb ma też wpływ niska retencja naturalna i stan obiektów małej retencji.

Opisaną powyżej sytuację może poprawić wprowadzenie zakrzewień i zadrzewień śródpolnych.

Położenie gminy przy turystycznej trasie w kierunku pojezierza Kujawskiego i Gnieźnieńskiego sprzyjać powinna rozwojowi agroturystyki.

W zakresie ochrony środowiska, należy rozwiązać problemy związane z zanieczyszczeniami wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku nieprawidłowego odprowadzania ścieków (brak kanalizacji na obszarach zabudowanych), prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej (stosowanie nawozów i ochronnych środków chemicznych)

X. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

X.1. Obiekty i tereny przyrodnicze chronione na podstawie przepisów odrębnych

Cele ochrony przyrody to utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin i zwierząt wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony.

Gmina Dąbrowice położona jest poza granicami obszarów przyrodniczych prawnie chronionych. Nie ma też na terenie gminy obiektów przyrodniczych podlegających ochronie konserwatorskiej.

X.2. Obiekty i tereny dziedzictwa historycznego, chronione na podstawie przepisów odrębnych

Do obiektów podlegających szczególnej ochronie na podstawie przepisów odrębnych zalicza się na terenie gminy opisane szczegółowo:

- 1) obiekty i tereny zaliczone do objętych ochroną konserwatorską, a wpisane do rejestru zabytków lub ewidencji zabytków,
- 2) stanowiska i obszary ochrony archeologicznej.

Powyższe scharakteryzowane zostały w Rozdziale VI niniejszego tekstu Studium.

XI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

XI.1. Surowce mineralne

Na terenie gminy nie występują udokumentowane złoża kopalin podstawowych i pospolitych.

XI.2. Wody podziemne

Na terenie gminy wykonano szereg otworów studziennych i badawczych. Otwory te zebrane zostały w inwentaryzacji otworów studziennych i badawczych dla powiatu kutnowskiego, Gmina Dąbrowice.

Zleceniodawca : Łódzki Urząd Wojewódzki, Wydział Środowiska i Rolnictwa.

Wykonawca : Przedsiębiorstwo Geologiczne, POLGEOL S.A. Zakład w Łodzi.

Objaśnienia do map dokumentacyjnych.

Otwory hydrogeologiczne (studnie)

1. Numer otworu: 1 / Miejscowość: Mariopol

Rzędna terenu: 127,5 m n.p.m.

Wiek warstwy ujętej: trzeciorzęd miocen

Głębokość : 82,0 m.

Zwierciadło wody: Nawiercone - 52,0 m, Ustalone - 9,3 m

Zasoby zatwierdzone – $Q = 51,0 \text{ m}^3/\text{h}$

Stan otworu: nieczynny

2. Numer otworu: 2 / Miejscowość: Augustopol

Rzędna terenu: 128,6 m n.p.m.

Wiek warstwy ujętej: trzeciorzęd

Głębokość : 74,5 m

Zwierciadło wody: Nawiercone - 56,0 m, Ustalane - 10,8 m

Zasoby zatwierdzone – $Q = 40,0 \text{ m}^3/\text{h}$

Stan otworu: nieczynny

3. Numer otworu: 4 / Miejscowość: Dąbrowice wodociąg miejski

Rzędna terenu: 129,0 m n.p.m.

Wiek warstwy ujętej: czwartorzęd

Głębokość: 50,0 m

Zwierciadło wody: Nawiercone - 36,0 m, Ustalane - 9,9 m

Zasoby zatwierdzone – $Q = 88,0 \text{ m}^3/\text{h}$

Stan otworu: czynny

4. Numer otworu: 5 / Miejscowość: Dąbrowice wodociąg miejski

Rzędna terenu: 128,7 m n.p.m.

Wiek warstwy ujętej: czwartorzęd

Głębokość: 49,1 m

Zwierciadło wody: Nawiercone - 37,0 m, Ustalane - 9,6 m

Zasoby zatwierdzone – $Q = 88,0 \text{ m}^3/\text{h}$

Stan otworu: czynny

5. Numer otworu: 6 / Miejscowość: Dąbrowice wodociąg

Rzędna terenu: 130,4 m n.p.m.

Wiek warstwy ujętej: czwartorzęd

Głębokość: 75,0 m

Zwierciadło wody: Nawiercone: I – 5,0, II - 38,0 m, Ustalane: I – 5,0, II - 12,0 m

Zasoby zatwierdzone – $Q = 88,0 \text{ m}^3/\text{h}$ (w ramach zasobów studni nr 4)

Stan otworu: nieczynny

6. Numer otworu: 7 / Miejscowość: Dąbrowice szkoła

Rzędna terenu: 130,4 m n.p.m.

Wiek warstwy ujętej: czwartorzęd

Głębokość: 50,0 m

Zwierciadło wody: Nawiercone - 38,0 m, Ustalane - 11,8 m

Brak danych zasobowych

Stan otworu: nieczynny

7. Numer otworu: 8 / Miejscowość: Dąbrowice szkoła

Rzędna terenu: 125,0 m n.p.m.

Wiek warstwy ujętej: czwartorzęd

Zwierciadło wody: Nawiercone - 27,0 m, Ustalane - 9,9 m

Brak danych zasobowych
Stan otworu: nieczynny
Głębokość: 45,0 m

8. Numer otworu: 9 / Miejscowość: Dąbrowice
Rzędna terenu: 130,0 m n.p.m.
Wiek warstwy ujętej: jura górna
Głębokość: 150,7 m
Zwierciadło wody: Nawiercone - 118,0 m, Ustalane - 12,5 m (wszystkie lustra wody)
Brak danych zasobowych
Stan otworu: nieczynny
9. Numer otworu: 10 / Miejscowość: Dziegost
Rzędna terenu: 127,5 m n.p.m.
Wiek warstwy ujętej: czwartorzęd
Zwierciadło wody: Nawiercone - 29,0 m, Ustalane - 10,0 m
Zasoby zatwierdzone – $Q = 24,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 1,5 \text{ m}$
Stan otworu: czynny
Głębokość: 54,0 m
10. Numer otworu: 11 / Miejscowość: Baby wodociąg miejski
Rzędna terenu: 127,4 m n.p.m.
Wiek warstwy ujętej: czwartorzęd
Głębokość: 43,0 m
Zwierciadło wody: Nawiercone - 27,0 m, Ustalane - 3,8 m
Zasoby zatwierdzone – $Q = 60,0 \text{ m}^3/\text{h}$
Stan otworu: czynny
11. Numer otworu: 12 Miejscowość: Baby wodociąg
Rzędna terenu: 127,5 m n.p.m.
Wiek warstwy ujętej: czwartorzęd
Głębokość: 45,0 m
Zwierciadło wody: Nawiercone - 29,0 m, Ustalane - 5,3 m
Zasoby zatwierdzone – $Q = 60,0 \text{ m}^3/\text{h}$
Stan otworu: czynny
12. Numer otworu: 14 / Miejscowość: Ostrówki
Rzędna terenu: 127,0 m n.p.m.
Wiek warstwy ujętej: utwory czwartorzędowo-trzeciorzędowe
Głębokość: 50,0 m
Zwierciadło wody: Nawiercone - 24,0 m, Ustalane - 11,0 m
Zasoby zatwierdzone – $Q = 60,0 \text{ m}^3/\text{h}$
Stan otworu: nieczynny

13. Numer otworu: 15 / Miejscowość: Ostrówki

Rzędna terenu: 128,0 m n.p.m.

Wiek warstwy ujętej: trzeciorzęd

Głębokość: 50,0 m

Zwierciadło wody: Nawiercone - 40,0 m, Ustalane - 11,0 m

Zasoby zatwierdzone – $Q = 16,0 \text{ m}^3/\text{h}$

Stan otworu: nieczynny

14. Numer otworu: 16 / Miejscowość: Ostrówki

Rzędna terenu: 127,5 m n.p.m.

Wiek warstwy ujętej: trzeciorzęd miocen

Głębokość: 61,0 m

Zwierciadło wody: Nawiercone - 54,0 m, Ustalane - 12,4 m (wszystkie lustra)

Zasoby zatwierdzone – $Q = 8,5 \text{ m}^3/\text{h}$

Stan otworu: nieczynny

(Numery wyżej wymienionych otworów odpowiadają numerom pokazanym na Rysunku Studium.)

Powszechnie eksploatowany płytkimi studniami poziom wodonośny czwartorzędu jest związany z osadami piaszczysto - żwirowymi plejstocenu. Najpłytsze wody o swobodnym zwierciadle, związane z młodymi piaskami rzecznyymi, występują do Głębokości 3-7 m w obrębie dolin rzecznych i obniżen terenowych.

W utworach piaszczysto-żwirowych rozdzielających kolejne poziomy glin zwałowych występuje nieciągły poziom wód śródglinowych, pojawiający się w strefie na Głębokości 8-15 m. Są to najczęściej naporowe wody międzymorenowe, gromadzące się w seriach piasków i żwirów fluwioglacjalnych osiagających miąższość 20-50 m.

XII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy Dąbrowice nie ma terenów górniczych dla złóż kopalin podstawowych i pospolitych.

XIII. MELIORACJE

Gmina Dąbrowice jest objęta „Programem małej retencji dla woj. płockiego” opracowanym w 1997 r. Przedstawiono w nim koncepcję rozwiązań technicznych w celu retencjonowania wody, na obszarze zlewni całego byłego województwa. Gmina posiada wysoki stopień zmeliorowanych gruntów. Melioracje powinny być prowadzone w sposób zapewniający zachowanie równowagi biologicznej środowiska oraz utrzymanie właściwych stosunków wodnych w gruntach zmeliorowanych.

Ewentualna zmiana przeznaczenia zmeliorowanych użytków rolnych może nastąpić jedynie przy braku możliwości innych rozwiązań i w uzgodnieniu z właściwym zarządcą tych urządzeń. Zajmując część terenów zmeliorowanych należy zapewnić sprawne działanie systemu na terenach przyległych.

Grunty zmeliorowane winny być użytkowane zgodnie z ich przeznaczeniem.

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń melioracji szczegółowych i właściwych warunków odbioru wód powierzchniowych należy zachować istniejącą sieć rowów.

Należy też chronić obecne zainwestowanie poprzez przestrzeganie następujących zasad:

1. Dotyczy graniczenia z ciekami podstawowymi, zgodnie z przepisami szczególnymi, zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar.

2. Dotyczy sąsiedztwa z rowami melioracyjnymi:

W zagospodarowaniu działki należy, uwzględniać zapewnienie swobodnego dostępu do rowu melioracyjnego, poprzez pozostawienie wolnego pasa gruntu z zakazem zabudowy podziemnej i nadziemnej w celu umożliwienia wykonania obowiązku prawidłowego utrzymania rowów melioracyjnych, wynikających z przepisów szczególnych.

Gmina Dąbrowice jest zmeliorowana w 100%.

XIV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

XIV.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacyjnych

1. Układ komunikacyjny gminy tworzy sieć dróg publicznych:

- drogi powiatowe,
- drogi gminne,

oraz drogi wewnętrzne stanowiące dojazdy do gruntów rolnych i leśnych.

Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Dąbrowice

Lp.	Klasa drogi	Numer drogi	Nazwa drogi
1	Z	2145 E	Ostrowy – Imielno – Ostrowy- Dąbrowice – Mariopol
2	Z	2149 E	Krośniewice – (ul. Kolejowa) – Dąbrowice
3	L	2150 E	Dąbrowice – gr. woj. wlkp. – (Kosierz)
4	L	2152 E	Głaznów – Zgórze – gr. woj. wlkp.
5	Z	2153 E	Dąbrowice – Lillopol – gr. woj. wlkp.
6	L	2154 E	Dąbrowice – Augustopol

- przy drogach klasy „Z” należy ograniczać bezpośredni dostęp do drogi, przy wyznaczaniu nowych terenów budowlanych,
- linia zabudowy nie mniejsza niż określone w ustawie o drogach publicznych z uwzględnieniem uciążliwości ruchu drogowego,
- uwzględnienie lokalizacji infrastruktury linowej nie związanej z funkcjonowaniem dróg poza pasem drogowym,
- wszelkie inwestycje ingerujące w pas drogowy należy uzgodnić z zarządcą drogi.

Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Dąbrowice

Lp.	Nr ewid.	Nazwa drogi	Przebieg drogi
1	102 101 E	Ostrówki- Kopy	Od drogi powiatowej 2149 E we wsi Ostrówki do granicy gminy –do wsi Kopy
2	102 316 E	Ostrówki- Kajew	Od drogi powiatowej 2149 E we wsi Ostrówki do granicy gminy –do wsi Kajew
3	102 851 E	Ostrówki – Ostrówki – Parcele	Od drogi powiatowej 2149 E do końca „pod las”
4	102 852 E	Ostrówki – Iwiny – Zgórze	Od drogi powiatowej 2149 E we wsi Ostrówki do drogi powiatowej 2152 (4) we wsi Zgórze
5	102 853 E	Dąbrowice- Piotrowo – - Studzien	Od drogi powiatowej 2149 E we wsi Dąbrowice do granicy gminy we wsi Studzien
6	102 854 E	Liliopol przez wieś	Od drogi gminnej 102 857 E(9) do drogi gminnej nr102 853 E(5) przez drogę pow. 2153 E
7	102 855 E	Mariopol – Augustopol	Od drogi powiatowej 2145 E we wsi Mariopol do granicy gminy do wsi Gliznowo
8	102 856 E	Dąbrowice – Majdany – Augustopol	Od drogi powiatowej 2145 E we wsi Majdany do granicy gminy do wsi Bzówki
9	102 857 E	Przedecz – Dąbrowice – Bzówki	Od granicy woj. wlkp. przez Liliopol- Dąbrowice – droga pow. 2145 E do granicy gminy do wsi Bzówki
10	102 858 E	Dąbrowice- Żakowiec – Ostrówki	Od drogi powiatowej 2145 E we wsi Dąbrowice, ul. Cmentarna przez wieś Żakowiec do drogi powiatowej 2149 E we wsi Ostrówki
11	102 859 E	Ostrówki – Iwiny	Od drogi powiatowej 2149 E do drogi gminnej 102852 E (4)
12	102 860 E	Rozopol przez wieś	Od granicy gminy, droga powiatowa 2145 E do granicy woj. wlkp. do wsi Nowa Wieś Wielka
13	102 861 E	Augustopol	Od drogi gminnej 102855 E (7) do drogi gminnej 102856 E (8)
14	102 862 E	Majdany- Augustopol	Od drogi powiatowej 2154 E do drogi gminnej 102861 E (13)

2. W bezpośrednim sąsiedztwie gminy Dąbrowice, wzdłuż jej wschodniej granicy przebiega droga krajowa Nr 1, w bliskim sąsiedztwie jej południowej granicy, przebiega droga krajowa Nr 2. Drogi te krzyżują się na terenie sąsiedniej gminy, w gminie Krośnice.

3. Brak większych powierzchni urządzonych parkingów na terenie gminy.

XIV.2. Uwarunkowania wynikające z infrastruktury technicznej

1. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrywanie w wodę odbywa się z dwóch stacji wodociagowych: w Dąbrowicach i Babach. Stacje te posiadają znaczne rezerwy przepustowości.

- Stacja wodociagowa w Dąbrowicach została zbudowana na przepustowość 887,8 m³/dobę i pracuje w oparciu o dwie studnie głębinowe. Stacja jest w bardzo dobrym stanie technicznym, wykorzystywana jest w ok. 70%.

Studnia nr 1 ma wydajność - 88 m³/h, studnia nr 2 ma wydajność - 75 m³/h.

Ze stacji w Dąbrowicach zaopatrywane są w wodę wsie: Dąbrowice, kol. Majdany, kol. Dziegost, Augustopol, Mariopol, Żakowiec, Witawa, Ostrówki.

Długość wodociagu 31 108 m.

- Stacja wodociagowa w Babach została wybudowana w 1995 r., jej stan techniczny jest bardzo dobry. Projektowana przepustowość stacji wynosi 387,1 m³/dobę.

Stacja działa w oparciu o ujęcia wody składające się z dwóch studni głębinowych o wydajności: studnia nr 1- wydajność - 60 m³/h; studnia nr 2 jest studnią awaryjną i posiada wydajność - 45 m³/h. Woda w studniach ujmowana jest z utworów czwartorzędowych.

Ze stacji w Babach obsługiwane są wsie; Baby, Nowe Baby, Liliopol, Zgórze, Piotrowo, Łojewka.

Długość wodociagu: 18 406 m.

2. Odprowadzanie ścieków

Na terenie gminy najbardziej rozpowszechnionym sposobem usuwania ścieków jest gromadzenie ich w zbiornikach typu szambo i najczęściej są to doły chłonne. Często wykorzystywane są też grupowe przydomowe oczyszczalnie ścieków dla kilku gospodarstw z transportem do oczyszczalni w Krośniewicach lub Chodczu.

Na terenie gminy Dąbrowice brak jest oczyszczalni ścieków komunalnych.

3. Gospodarka odpadami

Zagadnienia gospodarki odpadami regulują:

- „Program Ochrony Środowiska dla gminy”,
- „Plan Gospodarki Odpadami dla gminy”.

Na terenie gminy Dąbrowice większość mieszkańców zamieszkuje obszary tzw. zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej. W odniesieniu do tej grupy mieszkańców gminy, trudno jest w sposób dokładny określić strukturę wytwarzanych odpadów komunalnych. Nadal większość gospodarstw domowych korzysta z konwencjonalnych źródeł energii i stosuje tradycyjny system ogrzewania budynków. Umożliwia to spalanie określonej grupy odpadów komunalnych, która w całości trafia do pojemników na odpady, w przypadku ich powstawania w obszarach zwartej zabudowy. Jest to praktyka stosowana niestety powszechnie nie tylko na obszarze gminy Dąbrowice, a jej ograniczeniem może być jedynie właściwa selektywna zbiórka odpadów u źródła ich powstawania.

W odpadach komunalnych występują również odpady klasyfikowane do grupy odpadów niebezpiecznych. Są to różnego rodzaju chemikalia, farby, opakowania, świetlówki, baterie, akumulatory, przeterminowane leki, środki ochrony roślin oraz zużyte urządzenia elektroniczne zawierające niebezpieczne składniki. Sposobem eliminacji tej grupy odpadów może być tzw. „selekcja negatywna” w ramach segregacji odpadów – oddzielenie z ogólnego strumienia odpadów komunalnych trafiających na składowisko odpadów.

Zgodnie z Programem Gospodarki Opadami” realizowanym przez Związek Gmin Regionu Kutnowskiego, przystępuje się do częściowej eliminacji odpadów

niebezpiecznych występujących w odpadach komunalnych. W tych działaniach uczestniczy również Gmina Dąbrowice.

Na obszarze gminy w miejscowości Zagórze, istnieje składowisko odpadów. Obszar składowiska o wymiarach 35x 20m ogrodzony jest płotem betonowym. Odpady stałe składowane są w pryzmach na podłożu betonowe i stamtąd wywożone na składowisko Franki, w gminie Krośnice

4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Teren gminy zasilany jest sieciami 15 i 04, kV następująco: z GPZ-tu Krośnice linią magistralną SN 15 kV, która jest rezerwowana poprzez linię SN również z GPZ-tu Krośnice. Przez południowe tereny gminy przebiegają tranzytowo dwie elektroenergetyczne linie napowietrzne: 220 kV relacji Konin – Mory (wł. PSE OPERATOR S.A.) oraz 110 kV relacji Kłodawa – Krośnice (wł. ENERGA – OPERATOR S.A.).

5. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Obecnie mieszkańcy gminy Dąbrowice korzystają z gazu bezprzewodowego, w postaci butli gazowych.

Jednym z zadań jest gazyfikacja gminy- doprowadzenie gazu ziemnego oraz rozprowadzenie sieci gazowej po terenie całej gminy.

6. Zaopatrzenie w ciepło

Na obszarze gminy brak jest sieci ciepłowniczych. Występują kotłownie lokalne i paleniska domowe opalane paliwami stałymi – głównie węglem kamiennym.

7. Przesył informacji i łączność

W 1970r. do centrali automatycznej, podłączono wszystkich gminnych abonentów telefonicznych.

Obecnie gmina Dąbrowice posiada nowoczesną centralę telefoniczną cyfrową, która może być jeszcze rozbudowana. Gmina jest więc, w dużym stopniu telefonizowana, posiada rezerwy i możliwości w przyłączaniu nowych abonentów.

XV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

1. W „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego” z 2002 roku brak jest propozycji realizacji ponadlokalnych celów publicznych na terenie gminy Dąbrowice.
2. Pokonanie barier rozwojowych dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych daje możliwość:
 - podniesienia poziomu warunków życia mieszkańców i zachętę do lokalizowania się inwestorów (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, gospodarka wodno-ściekowa, gazyfikacja),
 - rozwój turystyki

XVI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Zgodnie z cytowaną ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z marca 2003 roku – art. 87 ust. 1 „plany miejscowe uchwalone po dniu 1 stycznia 1995 roku zachowują moc”.
2. Brak jednak planów miejscowych, o których mowa w powyższym punkcie. „Plan Ogólny Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Wsi Gminnej Dąbrowice” zatwierdzony Uchwałą Nr33/VII/90 Gminnej Rady Narodowej w Dąbrowicach z dnia 28.12.1990r. stracił swą moc prawną z dniem 31 grudnia 2003 roku (art. 87 ust. 3 cyt. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z marca 2003 r. wraz z późniejszymi zmianami).

XVII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

1. Ład przestrzenny jest ważnym elementem w kształtowaniu obrazu gminy i jej odbioru, zarówno przez mieszkańców jak i jej użytkowników. Jest wyrazem takiego kształtowania przestrzeni, który tworzy harmonijną całość oraz

uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne, zgodnie z przepisami szczególnymi.

Zadaniem samorządu gminy jest dbałość o taki ład przestrzenny, który stwarza dogodne warunki życia i zachęca do podejmowania działalności na jej terenie.

2. Obecny stan ładu przestrzennego na terenie gminy ocenia się jako zadowalający.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

XVIII. KIERUNKI ROZWOJU I POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII JEJ ROZWOJU

W Studium uznaje się współzależność dokumentów wyrażających strategiczną politykę rozwoju gminy, przybierających zróżnicowaną formę. Studium stwarza ogólne przestrzenne ramy dla kierunków rozwoju, określonych w strategii. Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jednym z podstawowych dokumentów, które wójt uwzględnia przy formułowaniu polityki przestrzennej gminy – jest strategia rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje takim opracowaniem (art. 9 ust. 2).

Gmina Dąbrowice posiada opracowaną Strategię Rozwoju Gminy, przyjętą Uchwałą Nr IX/64/03 z dnia 27 sierpnia 2003 r. oraz zmianę Strategii Rozwoju Gminy, zatwierdzoną Uchwałą Nr XL/230/06 Rady Gminy Dąbrowice, z dnia 30 czerwca 2006r.

W Strategii Rozwoju Gminy Dąbrowice w sposób całościowy określono cele i zaprogramowano rozwój Gminy Dąbrowice do 2010 roku.

Podstawowymi przesłankami rozwoju gminy są:

Szanse rozwoju:

1) Uwarunkowania zewnętrzne:

- wzrost koniunktury gospodarczej kraju, dynamika wzrostu dochodów państwa,
- sukcesywny spadek stopy inflacji i oprocentowania kredytów inwestycyjnych,
- stabilizowanie się pozytywnych efektów reformy samorządowej,
- dalsze przekształcenia i restrukturyzacja gospodarki, w tym podjęcie działań wpierających rolnictwo.

2) Uwarunkowania wewnętrzne:

- potencjalne możliwości specjalizacji i intensyfikacji produkcji rolnej, w tym produkcji zdrowej żywności,
- inwestycje w zakresie zabezpieczenia i modernizacji infrastruktury technicznej,
- rozwój samorządności jako czynnik sprzyjający efektywnemu zarządzaniu.

Ograniczenia i zagrożenia rozwoju

1) Uwarunkowania zewnętrzne:

- brak czytelnej polityki przekształceń i rozwoju rolnictwa,
- utrzymywanie się wysokiej stopy oprocentowania kredytów inwestycyjnych,
- trudności dla napływu kapitału zewnętrznego,
- położenie gminy w regionie, w obszarze peryferyjnym, nie przewidzianym do realizacji programów i zadań publicznych o znaczeniu krajowym.

2) Uwarunkowania wewnętrzne:

- niekorzystna struktura produkcyjna gospodarstw rolnych i ich niedoinwestowanie techniczne,
- niekorzystne zmiany demograficzne, niski przyrost naturalny, znikoma liczba ludności z wykształceniem wyższym i mała ze średnim,
- dekoncentracja zabudowy zwiększająca koszty budowy i eksploatacji systemów technicznego wyposażenia.

Cele strategiczne, główne i szczegółowe

A. Celem strategicznym rozwoju gminy jest zrównoważony i harmonijny rozwój gminy sprzyjający poprawie jakości życia mieszkańców.

B. Cele główne i szczegółowe.

I. Administracja, edukacja, sport i kultura

Cel główny: Zapewnienie wysokiej jakości usług administracji, oświatowych oraz dostępu do kultury i sportu w ramach istniejącej bazy i nowych inwestycji.

Cele szczegółowe:

1. Usprawnienie pracy administracji samorządowej i kontaktów z interesantami.
2. Wypracowanie nowych kierunków współpracy z mieszkańcami gminy i organizacjami pozarządowymi.
3. Wspomaganie i promowanie różnych form edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych mających na celu przygotowanie społeczeństwa do wymogów nowoczesnego społeczeństwa oraz europejskich standardów, w szczególności poprzez:
 - edukację szkolną,
 - zajęcia pozalekcyjne,
 - koła zainteresowań,
 - kulturę fizyczną,
 - szkolenia
4. Podniesienie skuteczności nauczania poprzez:
 - stałe doskonalenie zawodowe nauczycieli,
 - opracowywanie autorskich programów nauczania przez nauczycieli uwzględniających lokalne uwarunkowania oraz potrzebę przygotowania młodzieży do sprostania współczesnym wyzwaniom,
5. Poprawienie warunków dowozu uczniów do szkół poprzez:
 - poprawienie stanu dróg, systematyczne remonty i modernizacje,
 - budowę ścieżek rowerowych i propagowanie korzystania z tego środka lokomocji, tam gdzie jest to możliwe.
6. Rozwijanie i promowanie różnych form nabywania nowych i zmiany posiadanych kwalifikacji zawodowych szczególnie wśród rolników
7. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego poprzez:
 - popularyzację internetu,
 - rozwój internetowych usług administracyjnych
8. Komputeryzacja wraz z udostępnieniem internetu w bibliotece gminnej i świetlicy środowiskowej,
9. Zintegrowanie działalności kulturalnej szkół, Świetlicy Środowiskowej i Biblioteki Gminnej,
10. Propagowanie czytelnictwa,

11. Propagowanie kultury fizycznej, z wykorzystaniem gminnych obiektów sportowych - sali gimnastycznej i boiska sportowego Zespołu Szkół w Dąbrowicach, gminnego boiska do piłki nożnej.
12. Modernizacja i rozbudowa istniejących obiektów sportowych,
13. Budowa stadionu,
14. Uzupełnianie sprzętu sportowego w celu umożliwienia uprawiania różnych dyscyplin sportowych,
15. Organizowanie stałych imprez masowych (dożynki gminne), konkursów (głównie związanych z tematyką ekologiczną, przeciwpożarową i samorządem terytorialnym) oraz uroczystości okolicznościowe – praca ciągła.
16. Stała współpraca z prasą i wydawnictwami oraz rozgłośniami radiowymi i telewizyjnymi w zakresie promocji gminy.

II. Rozwój gospodarczy

Cel główny: Stymulowanie rozwoju gospodarczego opartego na istniejących zasobach w celu przeciwdziałania bezrobociu.

Cele szczegółowe:

1. Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowice ze szczególnym uwzględnieniem terenów pod aktywizację gospodarczą:
 - zabezpieczenie w mpzp odpowiednich terenów pod wszelkiego rodzaju działalności aktywizacji gospodarczej,
 - udzielanie osobom podejmującym działalność gospodarczą wszechstronnej pomocy ze strony samorządu gminnego i pracowników samorządowych w zakresie pokonywania barier administracyjnych, prawnych, organizacyjnych i materialnych.
2. Pomoc w tworzeniu i wspieranie działalności grup producenckich oraz organizacji pracowniczych i pracodawców poprzez:
 - szkolenia w zakresie nowoczesnej produkcji rolnej, marketingu rolniczego, ekonomii i organizacji,

- udzielanie grupom producenckim wszechstronnej pomocy ze strony Urzędu Gminy w zakresie organizacji rynku zbytu oraz promocji produktów rolnych pochodzących z terenu gminy,
3. Aktywne zwalczanie bezrobocia poprzez tworzenie dogodnych warunków do inwestowania na terenie gminy poprzez:
- tworzenie korzystnych warunków rozwoju przedsiębiorczości oraz udzielanie wszechstronnej pomocy osobom podejmującym działalność gospodarczą,
 - organizowanie robót publicznych, prac interwencyjnych, itp. oraz wdrażanie programów mających na celu ograniczenie bezrobocia i biedy.

III. Ekologia i architektura

Cel główny: Poprawa stanu środowiska naturalnego i ochrona zasobów przyrodniczych

Cele szczegółowe:

1. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy,
2. Propagowanie wśród mieszkańców zachowań przyjaznych środowisku,
3. Aktywna działalność w Związku Gmin Regionu Kutnowskiego:
 - projektowanie i realizacja inwestycji proekologicznych,
 - podejmowanie działań zmierzających do pozyskania środków na inwestycje proekologiczne.
4. Zalesianie gruntów o niskiej przydatności rolniczej:
 - stopniowe zalesianie gruntów klas VIz i V, szczególnie położonych na terenach wyniosłych,
 - poszukiwanie źródeł finansowania prac zalesieniowych oraz rekompensat za wyłączanie gruntów z produkcji rolnej.
5. Wdrażanie systemu segregacji odpadów u źródeł ich powstawania;
 - podjęcie działań w celu wypracowania i utrwalania nawyku segregacji odpadów na poziomie gospodarstwa domowego,
6. Ochrona dziedzictwa kulturowego, historycznej zabudowy urbanistycznej Dąbrowic, ze szczególnym uwzględnieniem otoczenia ratusza i kościoła parafialnego,

7. Uatrakcyjnienie wizerunku centrum wsi Dąbrowice ze szczególnym uwzględnieniem otoczenia ratusza i kościoła parafialnego,
8. Przestrzeganie ładu przestrzennego w budownictwie i lokalizacji inwestycji:
9. Staranne dobieranie lokalizacji wszelkich budowli i budynków pod kątem zachowania walorów krajobrazu,
10. W budownictwie jednorodzinnym przestrzeganie zasad dobrego wkomponowania budynków w krajobraz (projekty budynków odpowiednie do zabudowy wiejskiej.
11. Dbłość o estetyczny wygląd poszczególnych posesji i całych miejscowości.

IV. Zdrowie i opieka społeczna

Cel główny: Zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług medycznych o wysokiej jakości i polepszaniu dostępności usług dla osób niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności do świadczonych usług medycznych:
 - umożliwienie korzystania z usług specjalistów,
 - umożliwienie korzystania z usług poradni terapeutycznych i rehabilitacyjnych,
2. Objęcie opieką społeczną wszystkich kwalifikujących się do otrzymania pomocy:
 - dążenie do zmniejszenia liczby korzystających z pomocy opieki społecznej poprzez zwiększanie możliwości zatrudnienia,
3. Powszechne dożywianie dzieci w szkołach.
4. Dążenie do umożliwienia korzystania z zajęć rehabilitacyjnych dzieci z wadami kręgosłupa,
5. Podejmowanie działań na rzecz integracji osób niepełnosprawnych:
 - łamanie barier architektonicznych na terenie gminy (obiekty użyteczności publicznej).

V. Infrastruktura techniczna

Cel główny: Poprawa i rozwój istniejącej infrastruktury technicznej w celu zapewnienia ciągłości świadczenia usług dla mieszkańców i zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

Cele szczegółowe:

1. Wdrażanie programu kompleksowego oczyszczania ścieków:

- budowa grupowej oczyszczalni ścieków w Dąbrowicach i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie całej gminy,

2. Modernizacja szlaków komunikacyjnych,

- asfaltowanie i żwirowanie dróg gminnych i dróg wewnętrznych dojazdowych do pól i zabudowań,
- modernizacja i budowa chodników przy szlakach komunikacyjnych,
- współpraca ze Starostwem Powiatowym w Kutnie w zakresie modernizacji dróg powiatowych na terenie gminy,

3. Gazyfikacja gminy:

- doprowadzenie gazu ziemnego oraz rozprowadzenie sieci gazowej po terenie całej gminy.

4. Modernizacja obiektów komunalnych:

- termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia,
- modernizacja lokalu Gminnej Biblioteki Publicznej wraz z adaptacją dodatkowych pomieszczeń na cele świetlicowe.

VI. Współpraca zagraniczna

Cel główny: Nawiązanie kontaktów z zagranicznymi gminami partnerskimi w celu wymiany doświadczeń, skutecznego uczestnictwa w programach unijnych.

Cele szczegółowe:

1. Kontynuacja współpracy z Administracją m. Smoleńska i Stowarzyszeniem „Dom Polski” w Smoleńsku w Federacji Rosyjskiej,

2. Nawiązywanie nowych i utrzymywanie współpracy z gminami partnerskimi w krajach Europy Zachodniej, Środkowej i Wschodniej,

2. Promocja gminy w krajach partnerskich:

- aktywne poszukiwanie inwestorów zagranicznych,
- zapraszanie partnerów zagranicznych do uczestniczenia w uroczystościach, imprezach okolicznościowych i ważnych wydarzeniach.

4. Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do standardów Unii Europejskiej.

*

* *

Gminę Dąbrowice zakwalifikowano do Programu Integracji Społecznej. Program ten jest jednym z komponentów Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich (PPWOW).

Środki przyznane w ramach PPWOW przeznaczone zostaną na realizację zagadnień poświęconych integracji społecznej.

Gminie Dąbrowice została przyznana kwota 28.900 euro, która może być wydatkowana w latach 2008 – 2009. Program Integracji Społecznej ma za zadanie wspierać gminę we wdrażaniu strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy poprzez finansowanie projektów z nich wynikających. Ponadto w zależności od potrzeb ma służyć gminie w stworzeniu strategii rozwoju lub uaktualnianiu istniejącego dokumentu. Głównym celem programu jest podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców gminy, poprzez realizowanie polityki społecznej na poziomie lokalnym, w gminie, na terenach wiejskich.

Założenia programu umożliwiają wzrost liczby inicjatyw podejmowanych przez społeczność lokalną, zwiększanie udziału mieszkańców w doraźnych i bardziej trwałych formach zorganizowanej aktywności, budowanie sieci usługodawców oraz zwiększenie oferty i standardu usług dla mieszkańców gminy.

XIX. ZASADY I STANDARDY KSZTAŁTOWANIA ZABUDOWY, ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, PARAMETRY I WSKAŹNIKI URBANISTYCZNE

XIX.1. Ogólne ustalenia zasad zagospodarowania

1. Ład przestrzenny

W celu wzbogacenia atrakcyjności gminy, ustala się konieczność przestrzegania wszelkich uwarunkowań przedstawionych w zapisie STUDIUM oraz wymagań funkcjonalnych, społeczno-gospodarczych, środowiskowych, kulturowych, kompozycyjno-estetycznych w celu odpowiedniego kształtowania przestrzeni, by

w rezultacie uzyskiwać takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzyłoby harmonijną całość.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - „parametry i wskaźniki urbanistyczne” ustanawiane są w dokumentach planistycznych zgodnie z przepisami szczególnymi, a więc zarówno w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak i w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, jako jedno z narzędzi ułatwiających kształtowanie przestrzeni.

Podstawą ich określenia w „studium ...” (w zgeneralizowanym ujęciu art. 10 ust. 1 i 2 ww. ustawy) są:

- 1) analizy wynikające ze stanu dotychczasowego zagospodarowania i uzbrojenia terenów, stanu środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, potrzeb i możliwości rozwoju gminy, przepisów dotyczących ochrony obiektów i terenów, stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, zadań dotyczących ponadlokalnych celów publicznych,
- 2) kierunki rozwoju gminy i niezbędne zmiany w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów.

2. Zasady ogólne kształtowania zabudowy

- 1) nowe działki budowlane na terenach podlegających podziałowi powinny mieć powierzchnię i kształt umożliwiający ich prawidłowe zagospodarowanie, zapewnioną dostępność komunikacyjną do każdej działki, możliwość sukcesywnego wyposażania terenów i obiektów w infrastrukturę techniczną;
- 2) obiekty budowlane należy rozbudowywać i projektować w taki sposób, by forma architektoniczna była dostosowywana do krajobrazu i otaczającej zabudowy, z wyłączeniem otaczających obiektów zdegradowanych;
- 3) w ramach przebudowy i modernizacji istniejących zespołów zabudowy obowiązuje porządkowanie nieruchomości w odniesieniu do obiektów funkcji podstawowej, budynków gospodarczych i garażowych, oraz zagospodarowania terenu w zakresie dojazdów, miejsc parkingowych, zieleni i wyposażenia w

- infrastrukturę techniczną. Budynki gospodarcze na działce nie mogą mieć charakteru prowizorycznego, szpecącego krajobraz a rodzaj ich użytkowania nie może naruszać warunków zamieszkania;
- 4) możliwość lokalizacji obiektów usługowych w zespołach zabudowy mieszkaniowej pod warunkiem, że prowadzona w nich działalność nie spowoduje pogorszenia warunków zamieszkania, nie spowoduje przekroczenia standardów środowiska poza obszarem granic działki,
 - 5) zaleca się, z uwagi na potrzebę ochrony środowiska przyrodniczego, zasadę równoczesnej lub wyprzedzającej realizacji elementów infrastruktury technicznej zapewniającej ochronę wód przed zanieczyszczeniem w stosunku do realizacji obiektów i urządzeń dla ustalonych funkcji;
 - 6) zakaz odprowadzania zanieczyszczonych wód i ścieków do wód powierzchniowych i gruntu, z wyłączeniem zrzutów w oparciu o uzyskane pozwolenia wodno-prawne;
 - 7) dopuszcza się lokalizowanie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których na podstawie przepisów szczególnych może być wymagany raport o oddziaływaniu na środowisko, o ile dopuści on możliwość ich lokalizacji;
 - 8) szczególnej ochronie podlegają wody podziemne z uwagi na położenie całego obszaru gminy Dąbrowice w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych w utworach jurajskich nr 226 (Krośniewice – Kutno) oraz czwartorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 225 (Chodcza – Łanłęta);
 - 9) w przypadku podjęcia działań inwestycyjnych, na obszarze wyposażonym w urządzenia melioracyjne, inwestor zobowiązany jest do zabezpieczenia bądź przebudowy istniejących systemów melioracyjnych, w porozumieniu z zarządcą gospodarki wodnej.

*
* *

Brak szczegółowych wskazań w polityce przestrzennej na obszarze gminy, w odniesieniu do przedsięwzięć mieszczących się w ramach potrzeb rozwojowych gminy, nie ogranicza możliwości ich uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dopuszcza się możliwość doprecyzowania rodzaju przeznaczenia (podstawowego i uzupełniającego), w projekcie planu, w zakresie wynikającym ze zróżnicowanej skali map, w której sporządzane są te opracowania planistyczne. Warunkiem uszczegółowionego ich rozmieszczenia jest nienaruszenie występujących ograniczeń i uwarunkowań, np. środowiskowych, komunikacyjnych itp. oraz planowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Wprowadzone na ich miejsce uszczegółowione rozwiązania winny uwzględniać istniejące zobowiązania administracyjne i stanowić korzystne propozycje, z punktu widzenia rozwoju gminy, a przepisy szczególne na to pozwolą.

XIX.2. Uszczegółowione ustalenia dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów

1. Dla terenów mieszkaniowych MW, o podstawowym przeznaczeniu dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tj. o więcej niż 2-ch mieszkaniach, ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
 - 1) lokalizacja nowych i utrzymanie istniejących budynków z możliwością ich rozbudowy, przebudowy, poprzez podniesienie stopnia wyposażenia komunalnego, poziomu estetyki obiektów i użytkowanego terenu;
 - 2) preferowana wysokość budynków – trzy, cztery kondygnacje, z dopuszczeniem użytkowego poddasza, nie przekraczająca 14,0 m;
 - 3) w zespole istniejącej i nowej zabudowy wielorodzinnej uzupełnienie wyposażenia wspólnie użytkowanego terenu w urządzenia infrastruktury technicznej, urządzenia służące utrzymaniu porządku, zieleni rekreacyjnej,

miejsc parkingowych lub garażowych, właściwe dojazdy do budynków, elementy małej architektury itp.;

- 4) forma dachów, pokryć dachowych w nawiązaniu do sąsiednich budynków;
 - 5) zalecana minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna – 20 % powierzchni działki;
 - 6) możliwość lokalizacji usług z wykluczeniem działalności powodującej przekraczanie standardów środowiska.
2. Dla terenów mieszkaniowych MN, o podstawowym przeznaczeniu dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem zagrodowej i rezydencjonalnej bądź rekreacji indywidualnej, ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
- 1) lokalizacja nowej i utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej, z możliwością rozbudowy, przebudowy, modernizacji obiektów mieszkaniowych z jednoczesnym porządkowaniem użytkowanej działki;
 - 2) zalecana minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna - 40 % powierzchni działki;
 - 3) preferowana wysokość budynków - dwie, trzy kondygnacje, z dopuszczeniem użytkowego poddasza, nie przekraczająca 11,0 m;
 - 4) dla budynków mieszkalnych zalecane dachy dwu- lub wielospadowe, o kącie nachylenia 15° – 45°;
 - 5) utrzymanie istniejących i możliwość lokalizacji usług i rzemiosła zarówno wbudowanych w obiekty mieszkaniowe jak i wolnostojących z zastrzeżeniem, że prowadzona działalność nie może powodować negatywnego oddziaływania na środowisko poza granicę działki;
 - 6) utrzymanie istniejącej zabudowy zagrodowej oraz możliwość realizacji nowej z prawem do jej modernizacji, przebudowy i rozbudowy na działkach o powierzchni wynikającej z wymogów technologii prowadzonej działalności rolniczej, z tym że relacje zabudowa mieszkaniowa – zabudowa zagrodowa nie mogą powodować wzajemnych kolizji i obniżających poziom warunków zamieszkania w budynkach mieszkalnych;

- 7) możliwość dokonywania podziału i łączenia działek, w wyniku których minimalna powierzchnia działki zabudowy jednorodzinnej po podziale wyniesie ok. 900 m²;
 - 8) dla terenów zabudowy rezydencjonalnej bądź dla rekreacji indywidualnej związanej z okresowym lub całorocznym wypoczynkiem, preferowana powierzchnia działki po podziale 2000 m², szerokość frontu działki 25 m; zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna 50 % powierzchni działki.
3. Dla terenów zabudowy zagrodowej RM, o podstawowym przeznaczeniu dla zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem obiektów i urządzeń służących obsłudze gospodarki, ustala się zasady kształtowania zabudowy:
- 1) lokalizacja nowej i utrzymanie istniejącej zabudowy, z możliwością rozbudowy, przebudowy, modernizacji na działkach o powierzchni wynikającej z wymogów technologii prowadzonej działalności rolniczej, z tym że relacje zabudowa mieszkaniowa – zabudowa zagrodowa nie mogą powodować wzajemnych kolizji i obniżających poziom warunków zamieszkania w budynkach mieszkalnych (odory, hałasy, transport), a z drugiej strony – ograniczających dostępność gospodarstw do pól, łąk, wód;
 - 2) możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; preferowana wysokość budynków mieszkalnych – dwie, trzy kondygnacje, z dopuszczeniem użytkowego poddasza, nie przekraczająca 11,0 m;
 - 3) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30 % powierzchni działki;
 - 4) utrzymanie istniejących i możliwość lokalizacji usług i rzemiosła, zarówno wbudowanych w obiekty mieszkalne jak i wolnostojących, z zastrzeżeniem, że prowadzona działalność nie może powodować negatywnego oddziaływania poza granicę działki;
 - 5) zabudowa towarzysząca, służąca obsłudze gospodarki rolnej o wysokości dostosowanej do prowadzonej działalności, za wyjątkiem urządzeń

technicznych, których wysokość wynika bezpośrednio z wymogów technologii (takich, jak: silosy, kominy, dźwigi itp.).

4. Dla terenów U, o podstawowym przeznaczeniu dla usług lokalnych, ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
- 1) lokalizacja nowej i utrzymanie istniejących obiektów, z możliwością modernizacji, rozbudowy bądź uzupełnienia i wymiany zabudowy;
 - 2) utrzymanie istniejącej funkcji, z możliwością zmiany profilu, przy zastrzeżeniu, że zmiana nie będzie powodować negatywnego oddziaływania na środowisko przekraczającego granice działki;
 - 3) możliwość zmiany funkcji usług na zabudowę mieszkaniową, bądź możliwość realizacji nowej zabudowy jako funkcji uzupełniającej;
 - 4) preferowana wysokość budynków – dwie, trzy kondygnacje, z poddaszem użytkowym, nie przekraczająca 11,0 m;
 - 5) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 15 % powierzchni działki;
 - 6) możliwa lokalizacja obiektów towarzyszących, w tym gospodarczych i garaży wolnostojących jako budynków parterowych, o kształcie i formie odpowiadającej otoczeniu;
 - 7) utrzymanie dotychczasowej zasady obsługi komunikacyjnej dla istniejących obiektów; dla nowych terenów ewentualne zjazdy z drogi powiatowej lub gminnej, po uzgodnieniu z zarządcą drogi.
5. Dla terenów UK, o podstawowym przeznaczeniu dla funkcji usług kultury i sakralnej, ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
- 1) utrzymanie, rozbudowa i modernizacja istniejących obiektów kultury, sakralnych itp.;
 - 2) możliwa lokalizacja obiektów towarzyszących, w tym gospodarczych i garaży wolnostojących jako budynków parterowych o kształcie i formie odpowiadającej otoczeniu;

- 3) architektura nowych obiektów winna nawiązywać skalą i charakterem do otaczającego krajobrazu;
 - 4) dla obiektów sakralnych oraz cmentarzy, objętych rejestrem bądź ewidencją zabytków, obowiązują uzgodnienia z WKZ dla działań inwestycyjnych.
6. Dla terenów UO, o podstawowym przeznaczeniu dla usług oświaty i opieki społecznej itp. ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
- 1) lokalizacja nowej i utrzymanie istniejących obiektów z możliwością modernizacji, rozbudowy, bądź uzupełnienia i wymiany zabudowy;
 - 2) preferowana wysokość budynków – do trzech, czterech kondygnacji, z poddaszem użytkowym, nie przekraczająca 12,0 m;
 - 3) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 15 % powierzchni działki;
 - 4) możliwa lokalizacja obiektów towarzyszących, w tym gospodarczych i garażowych jako budynków parterowych, o kształcie i formie odpowiadającej otoczeniu;
 - 5) możliwość uzupełnienia o obiekty i urządzenia związane z funkcją dydaktyczną i wychowaniem fizycznym;
 - 6) dopuszcza się zmianę funkcji podstawowej na inne cele publiczne;
 - 7) możliwość wprowadzenia funkcji mieszkalnej jako uzupełniającej.
7. Dla terenów US, o podstawowym przeznaczeniu pod usługi sportowo-rekreacyjne ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
- 1) utrzymanie istniejących obiektów sportowych – boisk i placów gier itp.;
 - 2) możliwość realizacji nowych sportowych, wypoczynkowych i rekreacyjnych urządzeń terenowych, których wysokość wynika z wymagań technicznych i konstrukcyjnych, jednak nie więcej niż 20 m;
 - 3) możliwość przekształcenia, wyburzenia bądź zmiany przeznaczenia istniejących budynków;

- 4) dopuszcza się lokalizację obiektów pomocniczych, zaplecza socjalnego, szatni, sanitariatów itd. o wysokości do 6 m i kącie nachylenia połaci dachowych $15^{\circ} - 45^{\circ}$;
 - 5) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 50 % powierzchni działki.
8. Na terenach P, o podstawowym przeznaczeniu produkcyjno-przemysłowym, składowym, magazynowym, działalności gospodarczej, drobnej wytwórczości, ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
- 1) lokalizacja nowych i utrzymanie istniejących obiektów z możliwością rozbudowy, przebudowy i modernizacji;
 - 2) możliwość lokalizowania nowych obiektów kubaturowych o wysokości do 14,0 m, za wyjątkiem urządzeń technicznych, których wysokość wynika bezpośrednio z wymogów technologicznych, takich jak: kominy, silosy, dźwigi itp., jednak nie więcej niż 20 m; dachy o kącie nachylenia od 0° do 30° ;
 - 3) możliwość wprowadzenia funkcji uzupełniających nie kolidujących z przeznaczeniem podstawowym;
 - 4) możliwość realizacji funkcji mieszkaniowej ograniczonej do jednego mieszkania, na każde zamierzenie inwestycyjne, jeżeli wynika to z charakteru prowadzonej działalności lub z potrzeb dozoru i nadzoru;
 - 5) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10 % powierzchni działki.
9. Dla terenów RU, o podstawowym przeznaczeniu dla działalności związanej z obsługą rolnictwa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, rybackich, przetwórstwem, zapleczem obsługowym działalności gospodarczej itp., ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
- 1) lokalizacja nowej i utrzymanie istniejącej zabudowy z prawem do rozbudowy, przebudowy i modernizacji;

- 2) możliwość lokalizowania nowych budynków do wysokości 14,0 m, za wyjątkiem urządzeń technicznych, których wysokość wynika bezpośrednio z wymogów technologicznych, takich jak: kominy, silosy, dźwigi itp., jednak nie więcej niż 20 m; dachy o kącie nachylenia od 0° do 30°;
 - 3) dopuszcza się możliwość wydzielania nowych działek z wjazdem umożliwiającym korzystanie z samochodu transportu towarowego oraz z zapewnieniem miejsc parkingowych;
 - 4) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna - 15 % powierzchni działki;
 - 5) możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej jako funkcji uzupełniającej;
 - 6) utrzymuje się obiekty, urządzenia oraz obecne zagospodarowanie hodowlane, z możliwością ich przekształcenia;
 - 7) na terenach dawnych państwowych gospodarstw rolnych dopuszcza się zmianę profilów działalności i całkowite przekształcenie zainwestowania, z możliwością wyburzeń i wymiany zabudowy. Zaleca się wykorzystanie terenu głównie na cele wytwórcze i magazynowe itp. z możliwością funkcji mieszkaniowej – jako uzupełniającej (dla właściciela, zarządcy, dozoru itp.).
10. Dla terenów o podstawowym przeznaczeniu jako obsługa komunikacyjna (parkingów, stacji paliw, stacji obsługi itp.), ustala się następujące zasady kształtowania i zagospodarowania terenów:
- 1) utrzymanie istniejących obiektów, urządzeń parkingów publicznych, stacji paliw;
 - 2) możliwość lokalizacji parkingów, pod warunkiem spełnienia przepisów szczególnych;
 - 3) zagospodarowanie z uwzględnieniem zieleni, minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10 % działki;
 - 4) możliwość lokalizacji drobnych obiektów handlowych, gastronomicznych, dozoru, socjalnych itp. o wysokości do 6,0 m.
11. Dla pozostałych terenów, ustala się następujące zasady zagospodarowania:
- 1) tereny rolnicze:

- a) utrzymanie istniejących upraw polowych i sadowniczych z możliwością do zabudowy obiektami i urządzeniami towarzyszącymi, zabudową usługową i produkcyjną, służącą produkcji rolniczej i służących obsłudze gospodarki rolnej itp.,
- b) możliwość realizacji zabudowy zagrodowej i siedliskowej związanej z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, zabudowy inwentarskiej, rolniczej, związanej z przetwórstwem, składowaniem, produkcją sadowniczą, warzywną itp.,
- c) możliwość przekształcania istniejącej zabudowy bądź realizowania zabudowy agroturystycznej,
- d) możliwość utrzymania istniejących siedlisk, z prawem do ich modernizacji i rozbudowy,
- e) utrzymanie istniejących zadrzewień śródpolnych oraz oczek i cieków wodnych,
- f) możliwość urządzenia zbiorników wodnych na ciekach naturalnych i rowach melioracyjnych pod warunkiem uzgodnienia z właściwym zarządcą gospodarki wodnej,
- g) obowiązek zachowania rowów melioracyjnych spełniających rolę odbiorników wód powierzchniowych, a w przypadku realizacji inwestycji - konieczność ich przebudowy i odtworzenia w uzgodnieniu z zarządcą urządzeń,
- h) możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej (w tym stacji bazowych telefonii komórkowej, instalacji wykorzystujących siłę wiatru do produkcji energii itp.), przy zachowaniu przepisów szczególnych,
- i) możliwość prowadzenia rozpoznania złóż kruszywa pospolitego, ewentualnego udokumentowania ich, celem uzyskania koncesji, przy zachowaniu przepisów szczególnych,
- j) możliwość zalesiania gruntów rolnych, na zasadach określonych w przepisach szczególnych;

- k) wprowadza się dodatkowo rejony z możliwością lokalizacji farmy elektrowni wiatrowej oraz zakazie zabudowy innej niż związanej z farmą, przy dopuszczeniu realizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej i dróg. Możliwa jest intensyfikacja zadrzewień śródpolnych oraz zalesienia, przy braku kolizji z urządzeniami obiektami farmy, przy zachowaniu przepisów szczególnych. Dla realizacji obiektów i urządzeń związanych z farmą, na obszarach występowania gleb chronionych obowiązuje uzyskanie zgody na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne w oparciu o przepisy szczególne;
- 2) tereny łąk:
- a) utrzymanie istniejących kompleksów łąk jako istotnego elementu przyrodniczego i krajobrazowego gminy, jako terenów otwartych, z możliwością zadrzewień,
 - b) dopuszcza się lokalizowanie urządzeń związanych z infrastrukturą techniczną i drogową, przy zachowaniu przepisów szczególnych,
 - c) utrzymanie istniejących zadrzewień, rowów, oczek i cieków wodnych itp.;
- 3) tereny zieleni urządzonej:
- a) utrzymanie istniejącej zieleni wysokiej i krzewów ozdobnych,
 - b) możliwość urządzenia placów zabaw, lokalizowania obiektów małej architektury i sanitariatów itp.,
 - c) utrzymanie dotychczasowej formy użytkowania terenu w formie ogólnodostępnych parków, skwerów i innych publicznych terenów zielonych;
- 4) tereny cmentarzy:
- a) utrzymanie istniejącego czynnego cmentarza we wsi Dąbrowice wraz z niezbędnymi obiektami towarzyszącymi,
 - b) możliwość lokalizowania urządzeń sanitarnych, socjalnych itp. o wysokości do 6 m, dachy o kącie nachylenia od 0° do 30°,

- c) proponuje się oznakowanie, uporządkowanie i ochronę jako pamiątki wieloetniczności i wyznaniowości ziem gminy Dąbrowice, nieczynnych cmentarzy.
Stare, nieczynne cmentarze to:
 - ewangelicko – augsburskie, we wsiach: Augustopol, Zgorze i Mariopol,
 - żydowski – we wsi Rozopol,
 - d) dla obiektów sakralnych oraz cmentarzy objętych rejestrem bądź ewidencją zabytków, obowiązuja uzgodnienia z WKZ, dla działań inwestycyjnych;
- 5) tereny lasów:
- a) zachowanie istniejących kompleksów leśnych,
 - b) uwzględnianie ustaleń planu urządzenia lasów,
 - c) zakaz realizacji zabudowy poza zabudową związaną z gospodarką leśną oraz obiektów infrastruktury technicznej, drogowej i ochrony p.pożarowej;
- 6) tereny zalesień:
- a) utrzymanie dotychczasowego użytkowania rolniczego do czasu przeprowadzenia zalesień,
 - b) utrzymanie istniejących oczek wodnych i cieków;
- 7) tereny wód powierzchniowych i cieków:
- a) utrzymanie istniejących cieków stałych i okresowych. Wprowadza się zakaz likwidacji rowów, zakoli, zbiorników i oczek wodnych z jednoczesnym zakazem ich zanieczyszczania i ograniczania dostępu do nich,
 - b) zakaz przegradzania dolin rzecznych,
 - c) użytkowanie wód otwartych do celów rekreacyjnych i sportowych, urządzenie łowisk komercyjnych i stawów hodowlanych musi być poprzedzone zgodą zarządcy wód i terenów przyległych. Istniejące

- stawy w Dąbrowicach wykorzystywane powinny być w celach hodowli ryb lub w celach rekreacyjno – turystycznych,
- d) możliwość lokalizacji urządzeń służących regulacji rzeki oraz ochrony przeciwpowodziowej.
- 8) tereny związane z infrastrukturą techniczną obsługi gminy, zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia ścieków, gospodarki komunalnej itp. w zakresie:
- a) utrzymanie istniejących obiektów i urządzeń,
 - b) możliwość rozbudowy i modernizacji,
 - c) realizację nowych obiektów i urządzeń technicznych w oparciu o przepisy szczególne,
 - d) utrzymanie obecnej obsługi komunikacyjnej.

Wyznaczone na rysunku „Kierunki zagospodarowania” granice poszczególnych obszarów odpowiadają dokładnością skali mapy. Ich uściślenie oraz dostosowanie do granic ewidencyjnych nieruchomości nastąpi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Przedstawione przeznaczenie terenu odnosi się do wyznaczonego obszaru i oznacza jego wiodącą funkcję. Nie może być odnoszone do poszczególnych nieruchomości, a stanowi ustalenie do określenia funkcji podstawowej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

XX. TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Do terenów wyłączonych spod zabudowy zaliczono:

- tereny chronione przed zabudową przepisami szczególnymi,
- tereny, które nie posiadają aktualnie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Warunkiem wystąpienia o wyłączenie terenów z gruntów rolnych lub leśnych i przeznaczenia ich na inne cele jest: przystąpienie do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

XXI. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Zgodnie z cytowaną ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ilekroć w ustawie jest mowa o „obszarze przestrzeni publicznej” należy przez to rozumieć „obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”.

W sposób wyróżniający się, życie publiczne koncentruje się przede wszystkim we wsi gminnej Dąbrowice:

- w rejonie szkoły i boiska,
- w rejonie Urzędu Gminy,
- w rejonie skwerów będących miejscem wypoczynku miejscowej ludności,

które spełniają funkcję obszarów przestrzeni publicznej.

XXII. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

1. W ramach promocji województwa łódzkiego, jego walorów turystycznych, ochrony obiektów kolejnictwa jako dóbr narodowych oraz propagowania piękna kolei wąskotorowej, zapoczątkowano współpracę lokalnych samorządów w sprawie projektu rewitalizacji Krośniewickiej Kolei Dojazdowej (znajdującej się między innymi na terenie gminy Dąbrowice). W Biurze Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego w Łodzi powstała „Koncepcja

funkcjonalno-przestrzenna szlaków kolejek wąskotorowych w województwie łódzkim”.

Jest to obszar torowiska krośniewickiej kolejki wąskotorowej, wpisanej do rejestru zabytków, który pretenduje do utworzenia szlaku turystycznego kolei wąskotorowej.

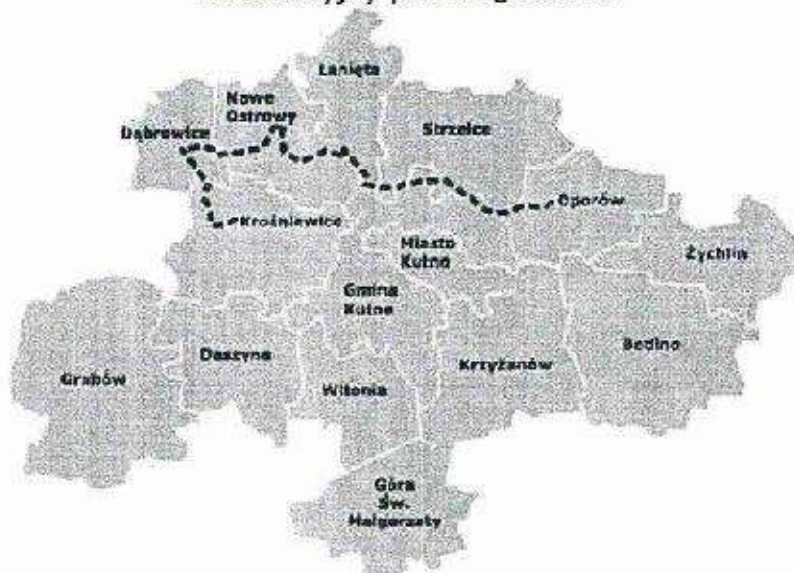
Szlak ten pokrywa się dokładnie z przebiegiem torowiska kolei wąskotorowej.

Krośniewicka Kolej Dojazdowa ma być wizytówką województwa łódzkiego i jedną z głównych jego atrakcji.

- Przez teren gminy Dąbrowice (południowo-wschodniej jej części, na odcinku między miejscowościami Ostrówki i Kajew) przebiega szlak rowerowy „W centrum Polski”. Jest to zielony szlak rowerowy.

Nazwa szlaku	Pałace, dwory i zamki
Kolor szlaku	Zielony
Długość szlaku	48,5 km
Nawierzchnia	asfaltowa, szutrowa, kamienna
Skrócony przebieg szlaku	Krośniewice – Głaznów - Kopy - Ostrówki – Żakowiec – Witawa – Ostrowy – Rdutów – Mikształ – Chrosno – Głogowiec – Raciborów - Sójki - Muchnow – Mnich - Gołędzkie - Oporów
Stopień trudności	Łatwy

Lokalizacyjny przebieg szlaku:

Kilka informacji

Zielony szlak rowerowy Pałace, dwory i zamki to obecnie najdłuższy szlak rowerowy oznakowany przez Związek Gmin Regionu Kutnowskiego mający aż 48,5 km. Prace znakarskie zostały zakończone z końcem września 2008 r. Celem budowy szlaku było ukazanie piękna regionu kutnowskiego, cennych zabytków kulturowych oraz licznych osobliwości przyrody.

Opis szlaku

Początek szlaku zaczyna się w Krośniewicach słynących m.in. z zespołu pałacowo parkowego Rembielińskich, a także miejsca urodzenia gen. Władysława Andersa. Warto również odwiedzić Muzeum im. Jerzego Dunin-Borkowskiego

Następnie kierujemy się w stronę Głaznowa, gdzie wśród podworskiego parku znajduje się kilka cennych pomników przyrody w tym lipa drobnolistna. Na wysokości gminy Ostrowy po przejechaniu 10 km napotykamy 2 rezerваты przyrody: "Ostrowy" - o pow. 13.04 ha, gdzie ochronie podlega tu starodrzew grądowny, lipa drobnolistna oraz rezerwat leśny „Bażantarnia” - o pow. 27.24 ha, chroniący wielogatunkowy las liściasty z fragmentem starodrzewu dębowego. W samych Ostrowach spotkać można okazałe gatunki dębu szypułkowego oraz białodrzewu. W niewielkim oddaleniu znajdują się 2 kolejne rezerваты: „Perna” - o pow. 15.27 ha, z lasem grądownym oraz „Dąbrowa Świetlista” - o pow. 40.13 ha, gdzie ochronie podlega tu dąbrowa świetlista oraz ponad 100-letni dąb bezszypułkowy. We wsi Imielno warto odwiedzić pozostałości zespołu pałacowo parkowego i zabytkowy drewniany kościół. Po kolejnych kilku kilometrach docieramy do wsi Misztal, gdzie do malowniczego odnowionego dworku prowadzi zabytkowa aleja lipy drobnolistnej. Kolejnym ciekawym miejscem na postój jest bogato urozmaicony las koło Głogowca, w którym spotkać można platan, jesiony wyniosłe oraz lipę drobnolistną, a także bardzo dobrze zachowane Sanktuarium Matki Bożej Głogowieckiej z 1434 roku. Dalej udajemy się przez las w Raciborowie do Sójek gdzie można skorzystać z leśnego parkingu. Dalej drogą przez Muchnów do Mnichu, gdzie znajduje się ciekawy kościół z

mentarzem. Od tego miejsca pozostaje tylko kilka kilometrów do celu szlaku jakim jest Oporów i jego osobliwości tj. Zamek – Muzeum.

Na terenie gminy Dąbrowice nie występują obiekty i obszary przyrodnicze podlegające ochronie. Teren całej gminy Dąbrowice objęty jest Obszarem Najwyższej Ochrony (ONO) Głównego Zbiornika Wód Podziemnych.

Dla przedstawionych w Rozdziale XI.2 otworów hydrogeologicznych (studni) – obowiązują strefy ochronne.

Dla ujęć wodnych i otworów studziennych obowiązują strefy ochronne:

♦ Teren ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych

Jest to obszar, na którym usytuowane jest ujęcie wody oraz otaczający je pas gruntu o szerokości od 8 do 10 m, zależnie od charakteru i rodzaju ujęcia. Dopuszczalne jest wyznaczanie granic terenu ochrony bezpośredniej o innej szerokości, jeżeli jest to uzasadnione ukształtowaniem i zagospodarowaniem terenu otaczającego ujęcie wód podziemnych. Na terenie ochrony bezpośredniej zabronione jest użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody. Musi on być ogrodzony, oznaczony i wyposażony w tablice informacyjne.

♦ Teren ochrony pośredniej, strefy ochronne ujęcia

Jest to obszar wyznaczony na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej obszaru zasobowego ujęcia obejmujący strefę wewnętrzną, przylegającą do terenu ochrony bezpośredniej i zewnętrzną. Wewnętrzny teren ochrony pośredniej obejmuje obszar wyznaczony 30-dniowym czasem przepływu wody w warstwie wodonośnej do ujęcia. Zewnętrzny teren ochrony pośredniej obejmuje obszar spływu wód do ujęcia, w tym także obszar zasilania oraz obszar ochrony jakościowej i ilościowej (zasobowej) ujęcia. Sposób wyznaczania granic, teren ochrony pośredniej określają odpowiednie przepisy, w których podane są także

nakazy, zakazy i ograniczenia w użytkowaniu terenów wewnętrznego i zewnętrznego ochrony pośredniej.

Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych oraz powierzchniowych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody.

♦ Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód należy:

- 1) odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
- 2) zagospodarować teren zielenią,
- 3) odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
- 4) ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających; na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

♦ Na terenach ochrony pośredniej może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, a w szczególności:

- 1) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- 2) lokalizowanie budownictwa mieszkalnego oraz turystycznego,
- 3) używanie samolotów do przeprowadzania zabiegów rolniczych,
- 4) rolnicze wykorzystanie ścieków,

- 5) przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych,
- 6) stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin,
- 7) budowa autostrad, dróg oraz torów kolejowych,
- 8) wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych,
- 9) lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt,
- 10) lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu,
- 11) lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych lub przemysłowych,
- 12) mycie pojazdów mechanicznych,
- 13) urządzenie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk,
- 14) lokalizowanie nowych ujęć wody,
- 15) lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie zwłok zwierzęcych.

Na terenach ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej zabronione lub ograniczone jest:

- 1) wydobywanie kopalin,
- 2) wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
- 3) urządzenie przyrz. kieszonkowych,
- 4) chów lub hodowla ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie,
- 5) pojenie oraz wypasanie zwierząt,
- 6) wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu,
- 7) uprawianie sportów wodnych,
- 8) użytkowanie statków o napędzie spalinowym.

Na właścicieli gruntów położonych na terenie ochrony pośredniej może być nałożony obowiązek stosowania odpowiednich upraw rolnych lub leśnych, a także zlikwidowania nieczynnych studni oraz, na ich koszt, ognisk zanieczyszczeń wody.

Przy ustalaniu zakazów, nakazów i ograniczeń dotyczących użytkowania gruntów na terenie ochrony pośredniej należy uwzględnić warunki infiltracji zanieczyszczeń do poziomu wodonośnego, z którego woda jest ujmowana.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych wyznacza się na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej tego ujęcia.

XXIII. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Wykaz oraz charakterystykę stanowisk archeologicznych, obszarów i obiektów zabytkowych, znajdujących się na terenie gminy Dąbrowice, przedstawiono w rozdziale VI niniejszego tekstu Studium.

Do dóbr kultury współczesnej na obszarze gminy Dąbrowice można zaliczyć tablicę pamiątkową ufundowaną przez mieszkańców gminy Dąbrowice poświęconą Papieżowi Janowi Pawłowi II w 25 rocznicę pontyfikatu, w 2003r.

Papież Jan Paweł II jest honorowym obywatelem gminy Dąbrowice.

Dla utrzymania ciągłości historycznej użytkowanych obiektów, najbardziej właściwe jest ustalenie dla nich funkcji nawiązujących do ich pierwotnego przeznaczenia. Dotyczy to głównie obiektów znajdujących się w rejestrze zabytków, a także w miarę możliwości, ewidencji konserwatorskiej.

Zalecanym działaniem powinno być dążenie do utrzymania historycznej struktury w jak najmniej zmienionym kształcie.

Wszelka działalność związana z obiektami zabytkowymi i ich otoczeniem, będącymi w rejestrze zabytków, w tym także zmiany funkcji i przeznaczenia obiektów, powinna być prowadzona w oparciu o wytyczne konserwatorskie i w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Dla ochrony cmentarzy należy przyjąć zasadę utrzymania czytelności ich usytuowania, a także zasadę czytelności układów wewnętrznego rozplanowania wraz z ochroną istniejącego drzewostanu.

Należy dążyć do zachowania, porządkowania i rewaloryzacji terenów cmentarzy.

Na terenach cmentarzy należy przyjąć zasadę zakazu prowadzenia wszelkiej działalności niezwiązanej z funkcją terenu.

Dla wszelkiej zabudowy obowiązuje strefa sanitarna 150,0 m na terenach nieskanalizowanych, oraz 50,0 m na terenach skanalizowanych.

W rejonie występowania stanowisk archeologicznych i ich stref ochronnych, planowane inwestycje wymagające prac ziemnych są możliwe po spełnieniu niżej wymienionych warunków:

- wykonania archeologicznych badań wykopaliskowych, poprzedzających planowane inwestycje na obszarze stanowiska archeologicznego,
- ustanowienie nadzorów archeologicznych przy robotach ziemnych związanych z inwestycją i trwałym zagospodarowaniem terenu w trakcie trwania inwestycji w strefie ochrony archeologicznej, z możliwością ich zmiany na archeologiczne badania wykopaliskowe w przypadku ujawnienia w trakcie robót ziemnych zabytków archeologicznych.

Ustalenia dotyczące zagospodarowania obszarów i obiektów wpisanych do Rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i będących w Gminnej Ewidencji Zabytków, powinny być zgodne z ustaleniami zawartymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów, na których znajduje się stanowisko archeologiczne, obiekty i obszary zabytkowe.

Dla obiektów i zespołów zabytkowych należy przyjąć zasadę zachowania perspektyw widokowych w ciągach komunikacyjnych prowadzących do miejsc ich lokalizacji.

W celu ochrony i weryfikacji obiektów zabytkowych należy zgodnie z przepisami szczególnymi prowadzić ewidencje zabytków w postaci kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy. Ewidencja ta jest podstawą do sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowice uwzględnia także:

1. zachowanie i eksponowanie walorów środowiska kulturowego gminy,
2. konserwację i przywracanie do stanu właściwego zasobów, składników i walorów środowiska kulturowego,
3. kształtowanie harmonijnego, współczesnego krajobrazu kulturowego z uwzględnieniem uwarunkowań historycznych i regionalnych.

Obszary funkcjonalne, na których znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków i podlegające ochronie konserwatorskiej, podlegają szczególnym zasadom ochrony.

XXIV. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

1. Drogi publiczne powinny spełniać wymagania wynikające z przepisów szczególnych oraz aktów i rozporządzeń wykonawczych.
2. Powyższe ustalenia dotyczą także programów modernizacji istniejących dróg. Wszelkie zmiany w stosunku do ww. przepisów (np. ograniczenia szerokości w liniach rozgraniczających) muszą być uzgodnione z właściwym zarządcą drogi (podobnie jak i inne zamierzenia ingerujące w tereny drogowe).
3. Ustala się jako podstawowy kierunek działań modernizacji dróg powiatowych i gminnych: sukcesywne ich dostosowywanie do wymagań związanych z ulepszaniem nawierzchni, zabezpieczeniem chodników, dążeniem do uzyskiwania pasów drogowych o odpowiedniej szerokości w liniach rozgraniczających dla danej klasy drogi, szerokości jezdni.
4. Należy utrzymywać istniejące i budować nowe obiekty inżynierskie w pasie drogowym i poza nim, jeśli jest to niezbędne do funkcjonowania drogi.
5. Utrzymanie istniejących i realizacja nowych połączeń w zakresie komunikacji zbiorowej, szczególnie w zakresie dojazdu do szkół.

6. Doprowadzenie podstawowego układu komunikacyjnego gminy stanu spełniającego podstawowe standardy i wymagania w tym zakresie.
7. Realizacja oświetlenia ulicznego wszystkich wsi.

XXV. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. Zaopatrzenie w wodę

Planowany rozwój gminy doprowadzi do potrzeby rozbudowy sieci wodociągowej dla obsłużenia terenów nowej zabudowy oraz posesji oddalonych od głównych koncentracji zabudowy.

System wodociągowy gminy Dąbrowice jest dobrze rozwinięty, sprawny technicznie, co wpływa pozytywnie na warunki sanitarne. Zaopatrywanie w wodę odbywa się z dwóch stacji wodociągowych: w Dąbrowicach i Babach. Stacje te posiadają znaczne rezerwy przepustowości. Program perspektywicznego zaspokojenia potrzeb w zakresie zaopatrzenia w wodę oparty jest na istniejących ujęciach.

W zakresie zaopatrzenia w wodę istotne jest zapewnienie możliwości dla podłączenia zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej do sieci wodociągowej i zapewnienie wysokiego standardu obsługi. Na terenach potencjalnej aktywizacji gospodarczej dopuszcza się możliwość budowy indywidualnych ujęć wody dla celów produkcyjnych lub technologicznych.

Istnieje potrzeba rozwoju sieci wodociągowej, dalsza rozbudowa w zakresie poprawiającym jakość zaopatrzenia. Ważne jest, aby system zaopatrzenia w wodę zapewniał również wymaganą ilość wody na wypadek pożaru oraz w warunkach szczególnych.

Istotne dla utrzymania właściwego stanu gospodarki wodnej na obszarze gminy Dąbrowice jest utrzymanie i modernizacja stawów we wsi Dąbrowice i Dąbrowice Majdany

Stwierdzić należy, że problematyka zaopatrzenia gminy w wodę nie stanowi przeszkody w harmonijnym rozwoju przestrzennym gminy Dąbrowice.

2. Odprowadzanie ścieków

Rozproszony charakter zabudowy powoduje nieekonomiczność realizacji rozległych sieci kanałów. Program Ochrony Środowiska gminy kładzie nacisk na realizację ekologicznych oczyszczalni przydomowych obejmujących jedną lub kilka posesji.

Gmina pomaga mieszkańcom w procesie przygotowania takich inwestycji poprzez odpowiednie dofinansowanie kosztów sporządzania dokumentacji, a w procesie realizacji liczy na pozyskanie środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Do czasu realizacji tych zamierzeń należy egzekwować obowiązek utrzymywania szczelności zbiorników do gromadzenia ścieków i nie dopuszczać do ich przepełnienia.

Ewentualne tereny intensywniejszej zabudowy, większe place o nawierzchni utwardzonej, tereny stacji paliw, warsztatów samochodowych, parkingów itp. miejsc narażonych na zanieczyszczenia produktami ropopochodnymi należy objąć lokalnymi ciągami kanalizacji deszczowej. Odprowadzanie tych ścieków do odbiorników może nastąpić po ich uprzednim mechanicznym oczyszczeniu.

Kierunki rozwoju systemu infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki ściekowej to: kanalizacja sanitarna i oczyszczalnia ścieków dla miejscowości Dąbrowice. Przewiduje się zastosowanie kanalizacji grawitacyjno – tłocznej, przesyłającej ścieki sanitarne z budynków mieszkalnych i usługowych do projektowanej oczyszczalni ścieków. Ścieki oczyszczone odprowadzane będą do rowu. Realizacja wyżej wymienionych zadań zapewni właściwą ochronę wód powierzchniowych i podziemnych.

W zakresie odprowadzania wód deszczowych w Dąbrowicach istnieje kanalizacja deszczowa o długości sieci 450 mb. Nie przewiduje się rozbudowy tego systemu, a odprowadzanie wód opadowych z terenów ulic, planuje się rowami.

W kierunkach rozwoju przewiduje się realizację uporządkowanej gospodarki ściekowej, m.in. poprzez szczelne zbiorniki na ścieki, na terenach gdzie będzie kanalizacja sanitarna, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla zabudowy rozproszonej.

3. Gospodarka odpadami

Utrzymuje się istniejący system gromadzenia odpadów komunalnych w pojemnikach i czasowego ich przetrzymywania w miejscach do tego przeznaczonych w obrębie każdej nieruchomości, po czym ich wywożenia przez wyspecjalizowane firmy na zorganizowane składowiska odpadów (poza teren gminy).

Zaleca się dalsze wdrażania selektywnej zbiórki odpadów, z poszerzeniem zakresu ich segregacji oraz objęcie tym systemem wszystkich posesji.

W przypadku powstawania odpadów z grupy niebezpiecznych, które ze względu na pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny bądź inne właściwości mogą stanowić zagrożenie dla ludzi bądź środowiska, istnieje obowiązek czasowego ich przechowywania w szczelnych pojemnikach na terenie własnej nieruchomości i transportowania do zakładów przetwórczych, a części nie nadające się do wykorzystania na miejsce składowania specjalnie dla tych odpadów wyznaczone.

W zakresie działań dotyczących ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów, ich selektywnej zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwiania (w tym odpadów niebezpiecznych, wielkogabarytowych, budowlanych itp.) oraz edukacji ekologicznej mieszkańców, obowiązują ustalenia zawarte w opracowaniach: „Program Ochrony Środowiska” i „Plan Gospodarki Odpadami” dla gminy Dąbrowice.

W miejscowości Zgórze zorganizowany jest wiejski punkt gromadzenia odpadów, skąd odpady są wywożone do miejscowości Franki w gminie Krośnice, na międzygminne wysypisko. Zbiórka odpadów odbywa się w kontenerach na terenie wsi Dąbrowice. Brak jest segregacji odpadów.

Realizacja wyżej wymienionych działań wpłynie w pierwszej kolejności na zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku, co spowoduje wydłużenie okresu jego eksploatacji. Zwiększenie efektywności selektywnej zbiórki odpadów zapewni pozyskanie surowców wtórnych, zmniejszy się ilość i szkodliwość odpadów trafiających na składowisko. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców ograniczy negatywne skutki oddziaływania na środowisko w zakresie gospodarowania odpadami.

Likwidacja dzikich składowisk zmniejszy zagrożenie dla wód podziemnych i powierzchniowych oraz warunków glebowych, spowoduje eliminację zagrożenia dla

zdrowia ludzi. Sukcesywne i konsekwentne wdrażanie zadań i zamierzeń dotyczących odpadów jest warunkiem poprawy środowiska obszaru gminy Dąbrowice.

4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Istniejący system elektroenergetyczny nie stwarza ograniczeń w rozwoju gminy. Dla zaopatrzenia nowych zainwestowań może zajść potrzeba budowy lokalnych stacji transformatorowych 15/0,4 kV, zasilających je linii 15 kV oraz sieci niskiego napięcia, w tym sieci oświetlenia dróg i ulic. Nowe linie elektroenergetyczne SN, nN należy lokalizować w pasach rozgraniczających dróg oraz dodatkowo na pozostałych terenach, przy czym linie te winny być prowadzone w miarę możliwości w granicach działek. Należy również uwzględnić zachowanie odpowiednich odległości lokalizowanych linii elektroenergetycznych od istniejących i projektowanych obiektów budowlanych i urządzeń uzbrojenia terenu, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wskazaniem byłoby zapewnić ewentualnie drugostronne (awaryjne) zasilanie energetyczne dla stacji uzdatniania wody w Dąbrowicach i Babach. Stacje te posiadają zasilanie energetyczne jednostronne i w przypadku awarii tego zasilania, sieć wodociągowa zapewniająca wodę do gaszenia zewnętrznego pożaru byłaby nieczynna lub posiadała niewystarczającą wydajność w przypadku przełączania zasilania z jednej stacji na drugą stację (jedna stacja musiałaby zapewniać wydajność sieci wodociągowych w całej gminie). Dlatego też odnośnie drugostronnego zasilania stacji pomp Dąbrowice, Baby – należy przewidzieć w celu zapewnienia prawidłowej i nieprzerwanej pracy urządzeń, generatory prądotwórcze, z uwagi na brak możliwości zapewnienia zasilania z innego niezależnego ciągu zasilającego 15 kV.

Kierunki zagospodarowania gminy muszą uwzględniać dostęp terenów do sieci elektroenergetycznej i możliwości zasilania nowych odbiorców.

Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wskazanym jest rezerwowanie miejsc pod stacje transformatorowe 15/0,4 kV z uwzględnieniem również powiązań z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi.

Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania farmy elektrowni wiatrowej połączenie pojedynczych turbin wchodzących w skład farm wiatrowych powinno być

wykonane liniami kablowymi SN ze stacją transformatorową 110/SN stanowiącą część farmy wiatrowej. Połączenie instalacji farmy wiatrowej z siecią energetyki zawodowej wysokich i najwyższych napięć (WN, NN) należy zrealizować linią kablową. Dodatkowe sieci, linie i urządzenia związane z funkcjonowaniem farmy, zostaną uściślone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla tej inwestycji.

Dla lokalizacji rozmieszczenia farmy wiatrowej należy zachować dopuszczalne odległości zbliżeń turbin wiatrowych do istniejących sieci napowietrznych:

- dla linii niskiego napięcia (do 1 kV) – pas techniczny dla istniejącej linii jednotorowej – 20 m, dla linii dwutorowej – 25 m,
- dla linii średniego napięcia (do 45 kV) – pas techniczny dla istniejącej linii jednotorowej – 25 m, dla linii dwutorowej – 30 m,
- dla linii wyższych napięć (powyżej 45 kV) – odległość końca łopaty turbiny od istniejącej linii wyposażonej w tłumiki drgań powinna być $\geq 1 D$ od skrajnego przewodu linii (gdzie D jest średnicą okręgu zataczanego przez łopaty turbiny), dla linii niewyposażonej w tłumik drgań - $\geq 3 D$ od skrajnego przewodu linii.

Przyłączenie projektowanych farm wiatrowych będzie mogło nastąpić na podstawie określonych przez operatora sieci dystrybucyjnej warunków przyłączenia.

W przypadku ewentualnych kolizji projektowanej zabudowy z istniejącymi urządzeniami elektroenergetycznymi należy przebudowę tych urządzeń zrealizować na koszt podmiotu, który o przebudowę występuje, po zawarciu stosownej umowy o przebudowę urządzeń elektroenergetycznych.

5. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Gmina zamierza przeprowadzić proces gazyfikacji gminy - doprowadzenie gazu ziemnego oraz rozprowadzenie sieci gazowej po terenie całej gminy

6. **Zaopatrzenie w ciepło**

Na obszarze gminy brak jest warunków do realizacji ciepłownictwa scentralizowanego (niska gęstość energetyczna terenu).

Utrzymywane będą i realizowane na terenach nowej zabudowy:

- lokalne kotłownie przedsiębiorstw, zakładów usługowych i instytucji;
- lokalne kotłownie budownictwa mieszkaniowego zwartej zabudowy, obejmujące jeden lub kilka obiektów;
- kotłownie i piece paleniskowe w domach jednorodzinnych, niskiej zabudowy i budownictwie zagrodowym.

Nowe obiekty powinny być wyposażone w systemy grzewcze oparte na paliwach ekologicznych (olej opałowy niskosiarkowy, wierzba energetyczna, brykiety ze słomy, prąd elektryczny, gaz – po przeprowadzonej gazyfikacji) bądź energii odnawialnej.

W dotychczas eksploatowanych kotłowniach opalanych węglem zaleca się zastosować współpalanie węgla z biomasą i sukcesywnie przebudowywać je, dostosowując do ekologicznych nośników energii.

Dla ograniczenia potrzeb cieplnych przeprowadzić termomodernizację istniejących budynków i instalacji grzewczych.

7. **Przesył informacji i łączność**

Na obszarze gminy, we wsi gminnej Dąbrowice zlokalizowana jest stacja bazowa telefonii komórkowej GSM.

Rozwój systemów łączności będzie polegał na:

- rozbudowie sieci,
- zwiększeniu liczby abonentów,
- unowocześnieniu urządzeń i rozszerzeniu asortymentu świadczonych usług;
- rozwoju telefonii komórkowej;
- rozwoju łączności radiowej.

Linie i kable telefoniczne prowadzone będą w pasach drogowych.

8. Melioracje

Dla zapewnienia warunków odpływu wód opadowych i roztopowych oraz przewidywanego funkcjonowania urządzeń melioracyjnych należy zachować istniejącą sieć rowów.

Niniejsze Studium ustala obowiązek ochrony istniejących urządzeń melioracji wodnych, które powinny być użytkowane zgodnie z ich przeznaczeniem. Ewentualna zmiana przeznaczenia zmeliorowanych użytków rolnych może nastąpić tylko przy braku możliwości innych rozwiązań i po uzgodnieniu z właściwym zarządcą tych urządzeń.

Zajmując część terenów objętych melioracją należy zapewnić sprawne działanie systemu na terenach przyległych, pozostających w użytkowaniu rolniczym.

XXVI. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMI

1. Na terenie gminy nie istnieje zagrożenie powodziowe związane z wylewaniem rzek.
2. Na terenie gminy brak jest obszarów, na których występuje osuwanie się mas ziemi.

XXVII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na terenie gminy nie ma uzasadnienia dla wyznaczania filaru ochronnego w złożu kopaliny.

XXVIII. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy brak jest pomników zagłady, typu obozy koncentracyjne.

XXIX. OBSZARY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI, PRZEKSZTAŁCEŃ LUB REHABILITACJI

1. Terenem wymagającym rekultywacji jest teren wysypiska odpadów.
2. Terenem, który wymaga przekształceń jest teren zabudowy obsługi rolnictwa, w południowym rejonie Dąbrowic.
3. Zabudowa i tereny niewyposażone w odpowiedni zakres infrastruktury technicznej zalicza się do grupy obszarów wymagających rehabilitacji. Obszary zwodociągowane (o funkcji zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej) zagrożone są z powodu braku kanalizacji.

XXX. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH

Na terenie gminy Dąbrowice nie występują tereny zamknięte.

XXXI. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM ORAZ O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

XXXI.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym

1. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym mogą być lokalizowane na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji podejmowanych zgodnie z procedurą określoną w aktualnych przepisach prawa, w zgodności z ustaleniami polityki przestrzennej określonymi w aktualnym STUDIUM uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
2. Listę inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym dla obszaru gminy, ustala Rada Gminy w uchwalanych przez siebie dokumentach, takich jak: coroczne budżety, biorąc pod uwagę strategię rozwoju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, wieloletnie programy rozwoju infrastruktury

technicznej, programy ochrony środowiska, ustalenia planów zagospodarowania przestrzennego.

Do zadań tych aktualnie przede wszystkim należą działania związane z uzbrojeniem terenu w infrastrukturę techniczną, a głównie kanalizację, ulice lokalne związane z układem centralnym gminy, ochrona środowiska.

Poniżej podaje się główne przedsięwzięcia dotyczące inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- podniesienie stopnia skanalizowania gminy,
- rozbudowa sieci i przyłączy wodociagowych,
- gazyfikacja gminy,
- zakończenie modernizacyjnych inwestycji z zakresu oświaty i służby zdrowia,
- rozbudowa infrastruktury sportowej,
- rozbudowa i modernizacja sieci dróg lokalnych,
- urządzenie lokalu z przeznaczeniem dla posterunku policji,
- urządzenie placów zabaw dla dzieci i młodzieży,
- urządzenie ścieżek rowerowych.

Oporając się na Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gminy Dąbrowice lata 2007-2013 i jego zmianach zatwierdzonych uchwałą Nr XVI/83/08 Rady Gminy Dąbrowice, z dnia 10 czerwca 2008 r., wyznaczono kierunki inwestowania i szacunki kosztów. Wieloletni Plan Inwestycyjny stanowi podstawę do tworzenia projektów budżetu gminy. Obszary przedsięwzięć przedstawiają się następująco:

Środki inwestycyjne w 2008 roku przeznaczone zostały na:

1. Przebudowa (modernizacja) drogi Augustopol – Mariopol, dł. 1,981km.
2. Przydomowe oczyszczalnie ścieków,
3. Przebudowa (modernizacja) drogi w Dąbrowicach „Kapuśnik”, od ul. Kościuszki do ul. Cmentarnej,
4. Międzypokoleniowa świetlica środowiskowa w Dąbrowicach „Cztery pory roku” – remont pomieszczeń lokali gminnej biblioteki publicznej i świetlicy.

5. Budowa Zintegrowanego Systemu e-USług Publicznych Województwa Łódzkiego (Wrota Regionu Łódzkiego),
6. Informatyzacja Urzędu Gminy,
7. Modernizacja boiska Zespołu Szkół w Dąbrowicach,
8. Remont budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia w Dąbrowicach.

XXXI.2. OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym mogą być lokalizowane na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji podejmowanych zgodnie z procedurą określoną w aktualnych przepisach prawa w zgodności z ustaleniami polityki przestrzennej gminy, określonymi w aktualnym STUDIUM uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Lista inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym dla obszaru gminy wynika z przyjętych programów umieszczonych w rejestrze tego typu zadań.

Według obecnego stanu brak inwestycji umieszczonych w wojewódzkim rejestrze zadań celów ponadlokalnych.

XXXII. ZABEZPIECZENIE WARUNKÓW OBRONNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ

1. Jednostki osadnicze o liczbie mieszkańców przekraczającej 100 osób, nie stanowiące zabudowy kolonijnej, a także znajdujące się w ich granicach: budynki użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego oraz obiektu budowlane produkcyjne i magazynowe wymagają zapewnienia zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru. Zapewnienia zaopatrzenia w wodę wymagają również obiekty budowlane gospodarki rolnej o powierzchni strefy pożarowej przekraczającej 1000 m².

2. Sieci wodociągowe przeciwpożarowe na terenach miejscowości (jednostek osadniczych) powinny być budowane jako sieci obwodowe o wydajności minimum $10 \text{ dm}^3/\text{s}$, choć dopuszcza się również przy liczbie mieszkańców jednostki osadniczej nie przekraczającej 25 000 osób, budowę sieci rozgałęzionej. Dopuszcza się również budowę rozgałęzień z sieci obwodowej w celu zasilania hydrantów zewnętrznych.
3. W przypadku, gdy w jednostce osadniczej zasoby wody przeznaczone dla ludności, dostarczanej wodociągiem nie zapewniają wymaganej ilości wody do celów przeciwpożarowych, należy wykonać co najmniej jedno z niżej wymienionych uzupełniających źródeł wody, znajdującej się w odległości nie większej niż 250,0 metrów od skrajnej zabudowy jednostki osadniczej bądź chronionego obiektu:
 - studnię o wydajności nie mniejszej niż $10 \text{ dm}^3/\text{s}$,
 - punktu czerpania wody na naturalnym bądź sztucznym zbiorniku wodnym o pojemności nie mniejszej niż 100 m^3 , albo na cieku wodnym o stałym przepływie wody nie mniejszym niż $20 \text{ dm}^3/\text{s}$ przy najniższym stanie wód,
 - przeciwpożarowy zbiornik wodny spełniający wymagania Polskiej Normy.
4. Należy uwzględnić przy projektowaniu obiektów użyteczności publicznej, znaczących zakładów pracy, pomieszczenia (w podpiwniczeniach lub budynkach parterowych) o konstrukcji odpornej na zagruzowanie, z możliwością bezkolizyjnej i szybkiej ich adaptacji dla celów ochrony ludności w sytuacji zagrożenia.
5. Należy uwzględnić możliwość wykorzystania terenów zielonych, pól, boisk, placów w sytuacjach szczególnych na cele obronności i ewentualne doraźne budowle ochronne w przypadkach szczególnych zagrożeń.
6. Obiekty o wysokości 50,00 m npt i większej (jak np. wieże, kominy, maszty, słupy itp.), przed uzyskaniem pozwolenia na budowę winny posiadać ustalony sposób oznakowania przeszkodowego, zgodnie z przepisami szczególnymi.

XXXIII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

1. Na terenie gminy brak jest wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.
2. Rada Gminy Uchwałą Nr IV/22/07 z dnia 9 lutego 2007 r. przystąpiła do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowice – który znajduje się w początkowej fazie procedury.
3. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne – pokazano na rysunku Studium.

XXXIV. OBSZARY PROBLEMOWE

W rozumieniu Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jako „obszar problemowy” należy rozumieć obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych wskazanych w planie przestrzennego zagospodarowania województwa lub określony w studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania przestrzennego gminy. Na terenie gminy Dąbrowice za obszary problemowe uznać można obszary bezleśne, o najwartościowszych glebach. Problemem jest tutaj występujący deficyt wody w strefie intensywnego rozwoju rolnictwa.

**XXXV. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ
SYNTEZĘ USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY**

Zmiana Studium, zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Dąbrowice Nr XIII/67/08 z dnia 28 marca 2008 r. obejmuje obszar gminy w jej granicach administracyjnych.

Celem wprowadzenia zmian w studium jest przede wszystkim określenie aktualnej polityki przestrzennej władz samorządowych Gminy, wynikającej z aktualnych ustaleń ustawowych i akceptowanych uwarunkowań wynikających z programów i wniosków rozwojowych osób prawnych i fizycznych, dokumentów polityki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego.

Dla obszaru objętego zmianą, w przyjętych rozwiązaniach uwzględniono:

- 1) kształtowanie wielofunkcyjnego rozwoju gminy (w tym w oparciu o działalność pozarolniczą, przemysłowo-turystyczną), zagospodarowania i użytkowania jej terenów w oparciu o konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju;
- 2) ochronę, ale i wykorzystania dla wielofunkcyjnego rozwoju gminy i podnoszenia jakości życia mieszkańców walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych obszaru;
- 3) ochrona i zachowanie obszarów czynnych biologicznie, a w szczególności trwałych użytków zielonych, oczek wodnych, zespołów zieleni wysokiej oraz rolniczej przestrzeni produkcyjnej o wysokiej bonitacji glebowej,
- 4) wzbogacanie struktury przestrzeni urbanizowanej poprzez wprowadzanie atrakcyjnych form zagospodarowania i zabudowy terenu, np.: tereny zieleni przydomowej,
- 5) powiększanie terenów leśnych i zadrzewionych głównie w powiązaniu z trwałymi użytkami zielonymi, ciekami i zbiornikami wodnymi. Większe tereny

- zalesione i zadrzewione będą miały korzystny wpływ na stosunki wodne w glebie i przeciwdziałaniu procesowi stepowienia,
- 6) intensyfikacja uzbrojenia komunalnego obszaru, a w tym rozwiązanie problemów skanalizowania i gazyfikacji;
 - 7) utrzymanie ekstensywnej zabudowy i zagospodarowania terenów związanych z produkcją rolną i wskazanie stref skupienia zabudowy siedliskowej wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
 - 8) przestrzeganie zasad ładu przestrzennego, godzenie interesu prywatnego z publicznym, realizację zabudowy zgodnie z ustalonymi zasadami i wskaźnikami urbanistycznymi, przestrzeganie wartości estetycznych w kształtowaniu architektury obiektów.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Hrosich
Halina Rożniak

LITERATURA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE:

1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Dąbrowice, Zarząd Gminy Dąbrowice, Dąbrowice, 2000 r. Ks. Ryszard Tuzin, Teresa Sztokfisz, „Dąbrowice, III TYSIĄCLECIE „Dąbrowice, 2003.
2. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dąbrowice, część I – Uwarunkowania rozwoju. Towarzystwo Urbanistów polskich, zakład planowania przestrzennego. Pracownia w Płocku, Dąbrowice, sierpień, 2001.
3. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dąbrowice, Synteza Uwarunkowań, Kierunki rozwoju. Towarzystwo Urbanistów polskich, zakład planowania przestrzennego. Pracownia w Płocku, Dąbrowice, październik, 2001.
4. Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy i wsi gminnej Dąbrowice, woj. płockie. Towarzystwo Urbanistów Polskich, Zakład Planowania Przestrzennego. Pracownia w Płocku. Płock, grudzień 1990 r.
5. Związek Gmin regionu Kutnowskiego, Kutno 2007, Wniosek o ustalenie lokalizacji celu publicznego, dla inwestycji o nazwie; Kanalizacja sanitarna w gminach Związku Gmin Regionu Kutnowskiego- Etap II- kanalizacja sanitarna w miejscowości Dąbrowice wraz z przepompowniami, oczyszczalnią ścieków i infrastrukturą towarzyszącą.
6. „Województwo łódzkie – podregiony, powiaty, gminy 2006”, Urząd Statystyczny w Łodzi, Łódź 2006, 2007.
7. „Województwo Miejskie Łódzkie – Monografia”, Uniwersytet Łódzki, Urząd Miasta Łodzi, Łódź 1981.
8. „Bilans zasobów kopalin wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2005 r.”, Ministerstwo Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2006.
9. „Inwentaryzacja złóż, punktów eksploatacji i składowisk odpadów z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska, gmina Dąbrowice”. Stan na dzień 31.12.2000. Łódzki Urząd Wojewódzki, Wydział Ochrony Środowiska, Łódź 2000.
10. Materiały uzyskane z Urzędu Gminy Dąbrowice.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
H. Rosiak
Halina Rosiak